

Obres escollides de Lenin en català

**DUES TÀCTIQUES DE LA
SOCIALDEMOCRÀCIA EN LA REVOLUCIÓ
DEMOCRÀTICA**

**V. I. LENIN
1905**

Versió catalana establerta des de: [http://www.marx2mao.com/M2M\(SP\)/Lenin\(SP\)/TT05s.html](http://www.marx2mao.com/M2M(SP)/Lenin(SP)/TT05s.html) i *Dos tácticas de la socialdemocracia en la revolución democrática*, en *Obras Completas*, Tom IX, Akal Editor, Madrid, 1976 pàgines 7-137

Edicions internacionals Sedov

DUES TÀCTIQUES DE LA SOCIALDEMOCRÀCIA EN LA REVOLUCIÓ DEMOCRÀTICA	3
PRÒLEG	3
1 UNA QÜESTIÓ POLÍTICA URGENT	4
2 ¿QUÈ ENS BRINDA LA RESOLUCIÓ DEL III CONGRÉS DEL POSDR SOBRE EL GOVERN PROVISIONAL REVOLUCIONARI?.....	6
3 QUÈ ÉS LA “VICTÒRIA DECISIVA DE LA REVOLUCIÓ SOBRE EL TSARISME”?	9
4 LA REPÚBLICA I L’ABOLICIÓ DE LA MONÀRQUIA	12
5 COM CAL “IMPULSAR LA REVOLUCIÓ CAP AVANT”?.....	14
6 ¿D’ON VE L’AMENÇA AL PROLETARIAT DEL PERILL DE VEURE’S AMB LES MANS LLIGADES EN LA LLUITA CONTRA LA BURGESIA INCONSEQÜENT?.....	16
7 LA TÀCTICA D’“ELIMINAR ELS CONSERVADORS DEL GOVERN”	22
8 LA TENDÈNCIA D’ <i>OSVOBOZHDENIE</i> I LA DE LA NOVA <i>ISKRA</i>	25
9 QUÈ SIGNIFICA SER EL PARTIT DE L’OPOSICIÓ EXTREMA DURANT LA REVOLUCIÓ?.....	29
10 LES “COMUNES REVOLUCIONÀRIES” I LA DICTADURA DEMOCRÀTICA REVOLUCIONÀRIA DEL PROLETARIAT I DEL CAMPEROLAT	30
11 BREU COMPARACIÓ D’ALGUNES RESOLUCIONS DEL III CONGRÉS DEL POSDR I DE LA CONFERÈNCIA.....	35
12 ¿DISMINUIRÀ LA IMPORTÀNCIA DE LA REVOLUCIÓ DEMOCRÀTICA SI LA BURGESIA LI GIRA L’ESQUENA?	37
13 CONCLUSIÓ, ENS ATREVIREM A VÈNCER?	41
EPÍLEG.....	46
Altra vegada la tendència d’ <i>Osvobozhdenie</i> , altra vegada la tendència de la nova <i>Iskra</i> ...	46
I. PER QUÈ ELOGIEN ELS REALISTES LIBERALS BURGESOS ALS “REALISTES” SOCIALDEMÒCRATES?.....	47
II. NOU “APROFUNDIMENT” DEL PROBLEMA PEL CAMARADA MARTINOV	50
III. EL PUNT DE VISTA BURGÈS VULGAR I LA CONCEPCIÓ DE MARX SOBRE LA DICTADURA.....	54

DUES TÀCTIQUES DE LA SOCIALDEMOCRÀCIA EN LA REVOLUCIÓ DEMOCRÀTICA

PRÒLEG

En els moments revolucionaris, és molt difícil seguir els esdeveniments, que subministren una quantitat prodigiosa de nou material per a apreciar les consignes tàctiques dels partits revolucionaris. Aquest fullet va ser escrit abans dels esdeveniments d'Odessa. Hem indicat ja en *Proletari* (número 9, "La revolució ensenya") que aqueixos esdeveniments han obligat, fins i tot a aquells socialdemòcrates que van crear la teoria de la insurrecció com procés i negaven la propaganda a favor del govern provisional revolucionari, a passar o començar a passar de fet al costat dels seus contrincants. La revolució ensenya, indubtablement, amb tal rapidesa i tal profunditat, que semblen increïbles en els períodes pacífics de desenrotllament polític. I, allò que és particularment important, ensenya no sols els dirigents, sinó també les masses.

No cap el menor dubte que la revolució inculcarà l'esperit socialdemòcrata a les masses obreres de Rússia. La revolució confirmarà en la pràctica el programa i la tàctica de la socialdemocràcia, mostrant la vertadera naturalesa de les distintes classes socials, mostrant el caràcter burgès de la nostra democràcia i les aspiracions vertaderes dels camperols, revolucionaris en el sentit democràtic burgès, però que porten latent en si mateixa no la idea de la "socialització", sinó una nova lluita de classes entre la burgesia camperola i el proletariat rural. Les velles il·lusions del vell populisme, que es transparenten d'una manera tan clara, per exemple, en el projecte de programa del "partit dels socialistes revolucionaris", en la qüestió del desenrotllament del capitalisme a Rússia, en la qüestió del democratisme de la nostra "societat", en la qüestió de la significació de la victòria completa de la insurrecció camperola, totes aquestes il·lusions seran dissipades implacablement i definitivament per la revolució. Aquesta donarà per primera vegada el baptisme polític autèntic a les distintes classes. Aquestes classes sortiran de la revolució amb una fisonomia política definida, mostrant-se tal com són no sols en els programes i en les consignes tàctiques dels seus ideòlegs, sinó també en l'acció política oberta de les masses.

És indubtable que la revolució ens alligonarà, que alligonarà les masses populars. Però la qüestió, per al partit polític en lluita, consisteix ara en el següent: ¿sabrem ensenyar quelcom a la revolució, sabrem aprofitar-nos d'allò de més just que hi ha en la nostra doctrina socialdemòcrata, del nostre lligam amb el proletariat, l'única classe conseqüentment revolucionària, per a imprimir a la revolució un segell proletari, per a portar la revolució fins a la vertadera victòria, decisiva, efectiva, i no verbal, per a paralitzar la inconsistència, l'ambigüitat i la traïció de la burgesia democràtica?

Cap aquest fi hem de dirigir tots els nostres esforços. Aconseguir-ho depèn, d'una banda, de l'encert amb què valorem la situació política, que siguin justes les nostres consignes tàctiques, i, d'altra banda, que aqueixes consignes estiguen sostingudes per la força combativa real de les masses obreres. Tota la tasca habitual, regular, corrent de totes les organitzacions i grups del nostre Partit, la tasca de propaganda, agitació i organització està orientada per a enfortir i eixamplar el lligam amb la massa. Aquesta tasca és sempre necessària, però en els moments revolucionaris menys que mai pot ser considerada com suficient. En els aqueixos moments, la classe obrera se sent instintivament impulsada cap a l'acció revolucionària oberta, i nosaltres hem de saber plantejar encertadament les tasques d'aqueixa acció, a fi de difondre-les després del mode més vast possible i de fer que siguin compreses. No cal oblidar que el pessimisme corrent sobre el nostre contacte amb la massa encobreix ara amb una freqüència particular les idees burgeses relatives al paper del proletariat en la revolució. És indubtable que hem de treballar encara moltíssim en l'educació i organització de la classe obrera, però, actualment, tota la qüestió consisteix en saber on ha de residir el centre de gravetat polític principal d'aqueixa educació i d'aqueixa organització: ¿als sindicats i en les associacions legals o en la insurrecció armada, en l'obra de creació d'un exèrcit revolucionari i d'un govern revolucionari? La classe obrera s'educa i s'organitza tant en una cosa com en l'altra. Naturalment, ambdós aspectes són necessaris. Tota la qüestió ara, en la revolució actual, es redueix, no obstant això, a saber on residirà el centre de gravetat de l'educació i de l'organització de la classe obrera: si en la primera o en la segona cosa.

El desenllaç de la revolució depèn del paper que hi exercisca la classe obrera: que es limite a ser un mer auxiliar de la burgesia, encara que siga un auxiliar poderós per la intensitat de la seua empena contra l'autocràcia, però políticament impotent, o que assumisca el paper de dirigent de la revolució popular. Els representants conscients de la burgesia se n'adonen perfectament. Per açò és pel que *Osvobozhdenie* exalta els principis d'Akimov, és a dir, l'"economicisme" en la socialdemocràcia, el qual col·loca *actualment* en el primer pla els sindicats i les associacions legals. Per açò és que el senyor Struve celebra (*Osvobozhdenie* número 72) les tendències de principi d'Akimov en la nova *Iskra*. Per açò és pel que arremet contra l'odiada estretor revolucionària de les resolucions del III Congrés del Partit Obrer Socialdemòcrata de Rússia.

Les encertades consignes tàctiques de la socialdemocràcia tenen ara una importància particular per a la direcció de les masses. No hi ha res més perillós que rebaixar en les èpoques revolucionàries la importància de les consignes tàctiques estrictament conformes als principis. Per exemple, *Iskra*, en el número 104, es passa de fet al costat dels seus contrincants en la socialdemocràcia, però, al mateix temps, parla amb desdeny de la significació de les consignes i resolucions tàctiques que s'avancen a la realitat, que indiquen el camí pel qual avança el moviment amb una sèrie de revessos, errors, etc. Al contrari, l'elaboració de resolucions tàctiques encertades té una importància gegantina per al partit, que vol dirigir el proletariat en l'esperit dels fermes principis del marxisme i no únicament arrossegar-se a la cua dels esdeveniments. En les resolucions del III Congrés del Partit Obrer Socialdemòcrata de Rússia i de la Conferència dels elements que s'han separat del partit¹, tenim l'expressió més exacta, més meditada, més completa de les concepcions tàctiques, no manifestades d'una manera casual per alguns escriptors, sinó aprovades pels representants responsables del proletariat socialdemòcrata. El nostre Partit marxa al capdavant de tots els altres, amb un programa precís i acceptat per tots. El Partit ha de donar exemple als altres partits, pel que fa a la severitat de l'actitud respecte a les seues resolucions tàctiques, en oposició a l'oportunisme de la burgesia democràtica d'*Osvobozhdenie* i de la fraseologia revolucionària dels socialistes revolucionaris, els quals només durant la revolució s'han acordat de presentar un "projecte" de programa i d'ocupar-se per primera vegada de la qüestió de saber si la revolució que es desenrotlla davant els seus ulls és burgesa.

Heus aquí per què considerem com l'obra més urgent de la socialdemocràcia revolucionària l'estudi detingut de les resolucions tàctiques del III Congrés del Partit Obrer Socialdemòcrata de Rússia i de la Conferència i determinar les desviacions dels principis del marxisme que s'hi adverteixen, comprendre clarament les tasques concretes del proletariat socialdemòcrata en la revolució democràtica. A aquesta labor precisament està consagrat el present fulllet. La comprovació de la nostra tàctica des del punt de vista dels principis del marxisme i dels ensenyaments de la revolució, és necessària també per a tot aquell que vulga preparar realment la unitat de tàctica com a base de la futura unificació completa de tot el Partit Obrer Socialdemòcrata de Rússia i no limitar-se únicament a dir paraules d'exhortació.

N. Lenin

Juliol de 1905.

1 UNA QÜESTIÓ POLÍTICA URGENT

En els moments revolucionaris per que estem travessant, està a l'ordre del dia la qüestió de la convocatòria d'una Assemblea Constituent de tot el poble. Les opinions divergeixen quan es tracta de determinar com cal resoldre aqueixa qüestió. Es manifesten tres tendències polítiques. El govern tsarista admet la necessitat de la convocatòria dels representants populars, però no desitja de cap mode permetre que aqueixa assemblea siga de tot el poble i constituent. Sembla que es mostra d'acord, si es pot donar crèdit a les notícies de la premsa sobre la labor de la Comissió Bulyguin, amb una Assemblea Consultiva, elegida sense llibertat d'agitació i d'acord amb un sistema electoral estretament censatari o estretament corporatiu. El proletariat revolucionari, per quant està dirigit per la socialdemocràcia, exigeix el pas complet del Poder a l'Assemblea Constituent, tractant d'aconseguir amb aquest fi no sols el sufragi universal i no sols la completa llibertat d'agitació, sinó, a

¹ En el III Congrés del POSDR (Londres, maig de 1905) únicament hi participaren els bolxevics. En la conferència (celebrada simultàniament en Ginebra) únicament hi participaren el menxevics, als que, en aquest fulllet, denomine sovint "neoiskristes" perquè, en continuar publicant *Iskra*, manifestaren per boca de Trotski, el seu correligionari llavors, que entre la vella i la nova *Iskra* hi havia un abisme. (Nota de Lenin per a l'edició de 1907. [Nota de l'edició d'Akal])

més, l'enderrocament immediat del govern tsarista i la substitució del mateix per un govern provisional revolucionari. Finalment, la burgesia liberal, que expressa els seus desitjos per boca dels caps de l'anomenat "partit demòcrata constitucionalista", no exigeix l'enderrocament del govern tsarista, no propugna la consigna de govern provisional, no insisteix en les garanties reals perquè les eleccions siguin completament lliures i justes, perquè l'assemblea dels representants pugui ser efectivament de tot el poble i efectivament constituent. En els fons, la burgesia liberal, l'única que constitueix el suport social seriós de la tendència d'*Osvobozhdenie*, tracta d'aconseguir una transacció, com més pacífica possible, entre el tsar i el poble revolucionari, una transacció tal, a més, que deixi la major part possible del Poder en els seus mans, en les de la burgesia, i la part menys considerable al poble revolucionari, al proletariat i als camperols.

Tal és la situació política en el moment actual. Tals són les tres tendències polítiques principals, corresponents a les tres forces socials principals de la Rússia present. Hem parlat ja més d'una vegada en *Proletari* (números 3, 4 i 5) de com els seguidors d'*Osvobozhdenie* cobreixen amb frases pseudodemocràtiques la seua política ambigua, és a dir, parlant d'una manera més directa i simple, de traïció, de traïció a la revolució. Vegem ara com conceben els socialdemòcrates les tasques del moment. En aquest sentit constitueixen un material excel·lent les dues resolucions adoptades recentment pel III Congrés del POSDR i per la "Conferència" del sector que s'ha separat del Partit. La qüestió de saber quina d'aquestes resolucions té en compte d'una manera més encertada el moment polític i defineix d'una manera més encertada la tàctica del proletariat revolucionari, té una importància enorme, i tot socialdemòcrata que desitge complir conscientment els seus deures de propagandista, agitador i organitzador, ha d'orientar-se amb tota atenció en aquest problema, fent completament a una banda les consideracions que no afecten l'essència de la qüestió.

S'entén per tàctica del Partit la seua conducta política, o el caràcter, l'orientació i els procediments de la seua actuació política. El Congrés del Partit pren resolucions tàctiques per a definir d'una manera precisa la conducta política del Partit en el seu conjunt, en relació amb les noves tasques o en vistes d'una nova situació política. Una nova situació d'aquesta naturalesa ha sigut creada per la revolució iniciada en Rússia, és a dir, per la divergència completa, decidida i oberta entre la immensa majoria del poble i el govern tsarista. El nou problema consisteix en saber quins són els procediments pràctics que cal emprar per a la convocatòria d'una Assemblea realment popular i realment constituent (des del punt de vista teòric, la qüestió d'una tal Assemblea ha sigut ja oficialment resolta fa molt de temps i amb anterioritat a tots els altres partits, per la socialdemocràcia, en el seu programa de partit). Si el poble s'ha divorciat del govern i la massa ha adquirit consciència de la necessitat d'establir un nou ordre de coses, un partit que s'ha imposat com a fi derrocar el govern necessàriament ha de pensar amb quin govern reemplaçarà l'antic, el que haja sigut derrocat. Sorgeix el nou problema sobre el govern provisional revolucionari. Per a resoldre'l plenament el Partit del proletariat conscient ha de dilucidar: primer, *la significació* del govern provisional revolucionari en la revolució que s'està desenrotllant i en tota la lluita del proletariat en general; segon, la seua *actitud* enfront del govern provisional revolucionari; tercer, les condicions precises de la *participació* de la socialdemocràcia en aquest govern; quart, les condicions de la pressió sobre aqueix govern *des de baix*, és a dir, en el cas que no participe en el mateix la socialdemocràcia. Només dilucidant totes aquestes qüestions, la conducta política del Partit en aquest sentit serà una actitud de principi, clara i ferma.

Vegem, doncs, com soluciona aquestes qüestions la resolució del III Congrés del POSDR. Heus aquí el text complet:

"Resolució sobre el govern provisional revolucionari

Considerant:

1) Que, tant els interessos immediats del proletariat com els interessos de la seua lluita pels objectius finals del socialisme, exigeixen la llibertat política més completa possible, i, per consegüent, la substitució de la forma de govern autocràtica per la república democràtica;

2) Que la realització de la república democràtica en Rússia és possible únicament com a resultat de la insurrecció popular victoriosa, l'òrgan de la qual serà el govern provisional revolucionari, únic capaç de garantir una llibertat completa d'agitació electoral i convocar, sobre la base del sufragi universal, igual, directe i secret, una Assemblea Constituent que expresse efectivament la voluntat del poble;

3) Que aquesta revolució democràtica en Rússia, donat el règim social i econòmic actual, no debilitarà, sinó que enfortirà la dominació de la burgesia, la qual intentarà inevitablement, en un moment determinat, sense detenir-se davant res, arrabassar al proletariat de Rússia la major part possible de les conquestes del període revolucionari,

El III Congrés del POSDR resol:

a) És necessari difondre entre la classe obrera una idea concreta sobre la marxa més probable de la revolució i sobre la necessitat de l'aparició, en un moment determinat de la mateixa, d'un govern provisional revolucionari, del qual el proletariat exigirà la realització de totes les reivindicacions polítiques i econòmiques immediates del nostre programa (programa mínim);

b) d'acord amb la correlació de forces i altres factors, que no és possible fixar amb precisió per endavant, és admissible la participació de mandatari del nostre Partit en el govern provisional revolucionari, a fi de lluitar implacablement contra tots els intents contrarevolucionaris i defensar els interessos propis de la classe obrera;

c) Condició necessària per a aquesta participació és el control rigorós del Partit sobre els seus representants i la salvaguarda constant de la independència de la socialdemocràcia, que aspira a la revolució socialista completa i és, per tant, irreconciliablement enemiga de tots els partits burgesos;

d) Independentment que siga o no possible la participació de la socialdemocràcia en el govern provisional revolucionari, s'ha de propagar entre les més extenses capes del proletariat la idea que és necessari que el proletariat armat, dirigit per la socialdemocràcia, pressione constantment el govern provisional, a fi de mantenir, consolidar i estendre les conquestes de la revolució”.

2 ¿QUÈ ENS BRINDA LA RESOLUCIÓ DEL III CONGRÉS DEL POSDR SOBRE EL GOVERN PROVISIONAL REVOLUCIONARI?

La resolució del III Congrés del POSDR, com es veu pel seu títol, està completament i exclusivament consagrada a la qüestió relacionada amb el govern provisional revolucionari. Açò vol dir que la participació de la socialdemocràcia en el govern provisional revolucionari apareix ací com una part de la qüestió. D'altra banda, es tracta només d'un govern provisional revolucionari i no d'una altra cosa; per consegüent, no entren per a res ací qüestions com la de la “conquesta del Poder” en general i altres. ¿Ha obrat bé el Congrés en eliminar aquesta última qüestió i altres d'anàlogues? Indiscutiblement ha obrat bé, perquè la situació política de Rússia no posa en manera alguna aqueixes qüestions a l'ordre del dia. Al contrari, el problema posat a l'ordre del dia per tot el poble és l'enderrocament de l'autocràcia i la convocatòria de l'Assemblea Constituent. Els congressos del Partit han de resoldre no les qüestions a què es refereix, oportunament o inoportunament, aquest o l'altre escriptor, sinó les que tenen una importància política seriosa en virtut de les condicions del moment i com a conseqüència de la marxa objectiva del desenvolupament social.

¿Quina importància té el govern provisional revolucionari en la revolució present i en la lluita general del proletariat? La resolució del Congrés ho explica, indicant des del començament la necessitat de la “llibertat política més completa possible”, tant des del punt de vista dels interessos immediats del proletariat com des del punt de vista dels “objectius finals del socialisme”. Però la llibertat política completa exigeix la substitució de l'autocràcia tsarista per la república democràtica, com es reconeix ja en el programa del nostre Partit. Subratllar la consigna de la república democràtica en la resolució de Congrés és necessari des del punt de vista lògic i de principi, perquè el proletariat, com a combatent d'avantguarda per la democràcia, tracta d'aconseguir precisament la llibertat completa; a més, subratllar açò és més útil en el moment actual doncs que precisament ara es presenten amb la bandera de la “democràcia” els monàrquics, a saber: l'anomenat partit constitucional “democràtic” o *Osvobozhdenie*. Per a la instauració de la república és absolutament necessària l'assemblea dels representants populars, assemblea que ha de ser necessàriament de tot el poble (a base del sufragi universal, igual, directe i secret) i constituent. Açò és el que reconeix més endavant la resolució del Congrés. Però no s'hi limita. Per a establir un nou ordre de coses que “expresse realment la voluntat del poble” no basta de donar a l'assemblea representativa la denominació de constituent. És precís

que aqueixa assemblea tinga poder i força per a "constituir". En adonar-se, la resolució del Congrés no es limita a la consigna formal d'"Assemblea Constituent", sinó que hi afegeix les condicions materials, úniques davall les quals li serà possible a aqueixa Assemblea el compliment de la seua missió. Indicar les condicions en què l'Assemblea Constituent nominal pot convertir-se en Assemblea Constituent efectiva és d'una necessitat imperiosa, ja que la burgesia liberal, personificada pel partit constitucional monàrquic, falseja deliberadament, com hem indicat ja més d'una vegada, la consigna d'Assemblea Constituent de tot el poble, reduint-la a una frase buida.

La resolució del Congrés diu que *només* un govern provisional revolucionari, amb la particularitat que siga l'òrgan de la insurrecció popular victoriosa, és capaç de garantir la llibertat completa de l'agitació electoral i de convocar una assemblea que expresse realment la voluntat del poble. És justa aquesta tesi? Qui pense en qüestionar-la ha d'afirmar que el govern tsarista pot no tendir la mà a la reacció, que és capaç de ser neutral durant les eleccions, que es pot preocupar de l'expressió real de la voluntat del poble. Semblants afirmacions són tan absurdes, que ningú les defensarà obertament, però precisament les nostres gents d'*Osvobozhdenie* ens les fan passar furtivament sota la bandera liberal. L'Assemblea Constituent ha de convocar-la algú; les eleccions lliures i justes han de ser garantides per algú; algú ha d'atorgar enterament a aquesta Assemblea la força i el poder; només un govern revolucionari que siga l'òrgan de la insurrecció pot voler amb sencera sinceritat açò i tenir forces per a fer tot allò que és necessari a fi de realitzar-ho. El govern tsarista s'hi oposarà inevitablement. Un govern liberal, que hagués concertat un arranjament amb el tsar i no es recolzés enterament en la insurrecció popular, no seria capaç de voler sincerament açò, ni de realitzar-ho, fins i tot en el cas de desitjar-ho amb la major sinceritat. Per consegüent, la resolució del Congrés forneix l'única consigna democràtica encertada i completament consegüent.

Però l'apreciació de la importància del govern provisional revolucionari seria incompleta i inexacta, si hom perdés de vista el caràcter de classe de la revolució democràtica. Per això, la resolució afegeix que la revolució enfortirà la dominació burgesa, el que és inevitable en el règim actual, és a dir, en el règim econòmic-social capitalista. Però el resultat de l'enfortiment de la dominació de la burgesia sobre un proletariat si fa o no fa lliure políticament, haurà de ser inevitablement una lluita desesperada entre ells pel Poder, hauran de ser unes temptatives desesperades de la burgesia per a "arrabassar al proletariat les conquestes del període revolucionari". En lluitar per la democràcia a l'avantguarda i al capdavant de tots, el proletariat no ha d'oblidar per això, ni un moment, les noves contradiccions que conté en les seues entranyes la democràcia burgesa, i la nova lluita.

La significació del govern provisional revolucionari és apreciada, doncs, d'una manera completa en el part de la resolució que estem examinant: tant en la seua posició respecte a la lluita per la llibertat i la república, com en la seua posició respecte a l'Assemblea Constituent i en la seua posició respecte a la revolució democràtica, que desbrossarà el camí per a una nova lluita de classes.

¿Quina ha de ser, doncs, la posició del proletariat en general envers el govern provisional revolucionari? La resolució del Congrés contesta a açò, abans que res, amb el consell directe al Partit de difondre entre la classe obrera el convenciment de la necessitat de constituir un govern provisional revolucionari. La classe obrera n'ha de tenir consciència, d'aquesta necessitat. Mentre que la burgesia "democràtica" deixa en l'ombra la qüestió de l'enderrocament del govern tsarista, nosaltres hem de col·locar-la en el primer pla i insistir en la necessitat d'un govern provisional revolucionari. És més, hem d'indicar el programa d'acció d'aqueix govern, programa que corresponga a les condicions objectives del moment històric per que estem travessant i a les tasques de la democràcia proletària. Aqueix programa és *tot* el programa mínim del nostre Partit, el programa de les transformacions polítiques i econòmiques immediates, completament realitzables, d'una banda, a base de les relacions econòmicosocials actuals, i necessàries, d'una altra, per a donar el pas següent, per a realitzar el socialisme.

Així, doncs, la resolució posa completament en clar el caràcter i els fins del govern provisional revolucionari. Pel seu origen i pel seu caràcter fonamental, aqueix govern ha de ser l'òrgan de la insurrecció popular. Pel seu destí formal, ha de ser un instrument per a convocar l'Assemblea Constituent de tot el poble. Pel contingut de la seua actuació, ha de realitzar el programa mínim de la democràcia proletària, com únic capaç de garantir els interessos del poble insurgit contra l'autocràcia.

Pot hom objectar que el govern provisional, per ser provisional, no pot realitzar un programa positiu no aprovat encara per tot el poble. Semblant objecció no seria més que un sofisma de reaccionaris i

“absolutistes”. No realitzar cap programa positiu significa tolerar l'existència de l'estat de coses feudal de l'autocràcia podrida. Tolerar un ordre de coses semblant, ho podria fer només un govern de traïdors a la causa de la revolució i no un govern que siga l'òrgan de la insurrecció popular. Seria una burla que algú proposés renunciar a la realització pràctica de la llibertat de reunió fins que fora reconeguda per l'assemblea constituent, sota pretext que l'Assemblea Constituent pot no reconèixer la llibertat de reunió! Una burla d'aquest gènere és l'objecció contra l'aplicació immediata del programa mínim pel govern provisional revolucionari.

Anotem, en fi, que, en fixar com a tasca del govern provisional revolucionari l'aplicació del programa mínim, la resolució elimina amb això les absurdes idees semianarquistes sobre la realització immediata del programa màxim, sobre la conquesta del Poder per a dur a terme la revolució socialista. El grau de desenvolupament econòmic de Rússia (condició objectiva) i el grau de consciència i d'organització de les grans masses del proletariat (condició subjectiva, indissolublement lligada a l'objectiva) fan impossible l'alliberament complet immediat de la classe obrera. Només la gent més ignorant pot desconèixer el caràcter burgès de la revolució democràtica que s'està desenrotllant; només els optimistes més cànvids poden oblidar quant poc coneix encara la massa dels obrers els fins del socialisme i els procediments per a realitzar-lo. Però tots nosaltres estem persuadits que l'emancipació dels obrers pot ser obra només dels obrers mateixos; sense la consciència i l'organització de les masses, sense la seua preparació i la seua educació per mitjà de la lluita de classes oberta contra tota la burgesia, ni pot hom ni parlar de revolució socialista. I com a contestació a les objeccions anarquistes de què ajornem la revolució socialista, direm: no l'ajornem, sinó que fem el primer pas cap a la mateixa per l'únic procediment possible, per l'única senda precisa, a saber: per la senda de la república democràtica. Qui vullga anar al socialisme per un altre camí que no siga el de la democràcia política, arribarà infal·liblement a conclusions absurdes i reaccionàries, tant en el sentit econòmic com en el polític. Si en un moment determinat tals o quals obrers ens pregunten per què no hem de realitzar el nostre programa màxim, els contestarem indicant-los com d'alienes són encara al socialisme les masses del poble, impregnades d'un estat d'esperit democràtic, com de poc desenrotllades es troben encara les contradiccions de classe, com de poc organitzats estan encara els proletaris. Organitzeu centenars de milers d'obrers en tota Rússia, difongueu entre milions la simpatia cap al vostre programa! Proveu a fer-ho, no limitant-vos a frases anarquistes sonores, però buides, i veureu immediatament que dur a terme aquesta organització, que la difusió d'aquesta educació socialista depèn de la realització més completa possible de les transformacions democràtiques.

Continuem. Una vegada aclarida la importància del govern provisional revolucionari i l'actitud del proletariat envers el mateix, sorgeix la pregunta següent: és admissible, i en quines condicions, la nostra participació en aqueix govern (acció des de dalt)? Quin ha de ser la nostra acció des de baix? La resolució dóna respostes exactes a aquestes dues preguntes: declara decididament que, en principi, la participació de la socialdemocràcia en el govern provisional revolucionari (en l'època de la revolució democràtica, en l'època de la lluita per la república) és *admissible*. Amb aquesta declaració, ens separem irremissiblement tant dels anarquistes, que contesten a aquesta pregunta negativament en principi, com dels “seguidistes” de la socialdemocràcia (com ara Martinov i els neoiskristes), que ens *intimidaven* amb la perspectiva d'una situació en la qual aqueixa participació pogués resultar-nos indefugible. Amb aquesta declaració, el III Congrés del POSDR ha rebutjat irremissiblement la idea de la nova *Iskra*, segons la qual la participació dels socialdemòcrates en el govern provisional revolucionari és una varietat del millerandisme teòricament inadmissible per significar una consagració de l'ordre de coses burgès, etc.

Però la qüestió de l'admissibilitat en principi no resol encara, naturalment, la qüestió de la conveniència pràctica. ¿Sota quines condicions és convenient aqueixa nova varietat de lluita, la lluita “des de dalt”, acceptada pel Congrés del Partit? Es comprèn per si mateix que ara no hi ha la possibilitat de parlar de condicions concretes, com ara la correlació de forces i altres, i la resolució, naturalment, renuncia a definir prèviament aqueixes condicions. Cap home raonable es decidirà a pronosticar res en el moment actual respecte a la qüestió que ens interessa. Es pot i s'ha de definir el caràcter i els fins de la nostra participació. És el que fa la resolució en indicar dos fins de la participació: 1) lluita implacable enfront dels intents contrarevolucionaris, i 2) defensa dels interessos propis de la classe obrera. En un moment en què els burgesos liberals comencen a parlar amb interès de la psicologia de la reacció (vegeu la molt edificant *Carta oberta* del senyor Struve en el número 71 d'*Osvobozhdenie*), esforçant-se en intimidar el poble revolucionari i en incitar-lo a mostrar-se condescendent respecte a l'autocràcia, en un moment tal, és particularment oportú que el

Partit del proletariat recorde l'objectiu de la guerra que avui sostenim contra la contrarevolució. En últim terme, les grans qüestions de la llibertat política i de la lluita de classes les resol únicament la força, i nosaltres hem de preocupar-nos de la preparació i organització d'aquesta força i del seu ús actiu, no sols defensiu, sinó també ofensiu. La prolongada època de reacció política, que regna a Europa quasi sense interrupció des dels temps de la Comuna de París, ens ha familiaritzat massa amb la idea de l'acció només "des de baix", ens ha acostumat massa a considerar la lluita només des del punt de vista defensiu. Hem entrat ara, indubtablement, en una nova època; s'ha iniciat un període de commocions polítiques i revolucions. En un període com el que està travessant Rússia, és intolerable limitar-se als vells clixés. Cal propagar la idea de l'acció des de dalt, cal preparar-se per a les accions ofensives més enèrgiques, cal estudiar les condicions i les formes d'aqueixes accions. Dues d'aquestes condicions col·loca en primer pla la resolució del Congrés: una es refereix a l'aspecte formal de la participació de la socialdemocràcia en el govern provisional revolucionari (control sever del Partit sobre els seus mandatari), una altra, al caràcter mateix d'aqueixa participació (no perdre de vista ni un instant els fins de la revolució socialista completa).

Per tant, després d'haver aclarit, en tots els sentits, la política del Partit en l'acció "des de dalt" aquest nou procediment de lluita, quasi mai vist fins ara, la resolució també preveu el cas que no aconseguim obrar des de dalt. En tot cas, estem obligats a pressionar des de baix sobre el govern provisional revolucionari. Per a exercir aquesta pressió des de baix, el proletariat ha d'estar armat perquè en els moments revolucionaris les coses arriben amb una rapidesa particular fins i tot a la guerra civil directa, i dirigit per la socialdemocràcia. El fi d'aquesta pressió armada és "mantenir, consolidar i estendre les conquestes de la revolució", açò és, les conquestes que, des del punt de vista dels interessos del proletariat, han de consistir en l'aplicació de tot el nostre programa mínim.

Amb açò acabem el nostre breu examen de la resolució del III Congrés sobre el govern provisional revolucionari. Com veu el lector, aquesta resolució aclareix així mateix la significació de la nova qüestió, així com la posició del Partit del proletariat respecte a la mateixa i la política del Partit tant dins del govern provisional revolucionari com fora d'ell.

Vegem ara la resolució de la "conferència" sobre el mateix tema.

3 QUÈ ÉS LA "VICTÒRIA DECISIVA DE LA REVOLUCIÓ SOBRE EL TSARISME"?

La resolució de la "Conferència" està dedicada a la qüestió de la "*conquesta del poder i la participació en el govern provisional*". Ja hem dit que aquesta manera de plantejar el problema implica confusió. D'una part, la qüestió es planteja d'una manera estreta: es parla només de la nostra participació en el govern provisional i no en general de les tasques del Partit respecte al govern provisional revolucionari. D'una altra part, es confonen dues qüestions de caràcter completament distint: la nostra participació en una de les fases de la revolució *democràtica* i la revolució *socialista*. En efecte, la "conquesta del Poder" per la socialdemocràcia és precisament la revolució socialista i no pot ser res més si s'empren aquestes paraules en la seua significació directa i habitual. ¿Però si hom les comprèn en el sentit de la conquesta del Poder no per a la revolució socialista, sinó per a la revolució democràtica, llavors quin sentit té parlar no sols de la participació en el govern provisional revolucionari, sinó també de la "conquesta del Poder" *en general*? Evidentment, els nostres "conferenciants" no sabien ells mateixos molt bé a què tenien que referir-se: si a la revolució democràtica o a la revolució socialista. Qui haja seguit la literatura consagrada a aquesta qüestió sap que va ser el camarada Martinov qui va començar aquesta confusió en les seues famoses *Dues dictadures*: els neoiskristes recorden de mala gana el mode com es planteja la qüestió (ja abans del 9 de gener) en aqueixa obra model de seguidisme; però la influència ideològica de la mateixa sobre la Conferència no ofereix el menor dubte.

Però fem a banda el títol de la resolució. El seu contingut ens mostrarà errors incomparablement més profunds i greus. Heus aquí la primera part de la mateixa:

"La victòria decisiva de la revolució sobre el tsarisme pot ser assenyalada, bé per la constitució d'un govern provisional, sorgit de la insurrecció popular victoriosa, bé per la

iniciativa revolucionària de tal o qual institució representativa que decidisca, sota la pressió revolucionària directa del poble, organitzar una Assemblea Constituent de tot el poble”.

Així, doncs, se'ns hi diu que la victòria decisiva de la revolució sobre el tsarisme pot ser tant la insurrecció triomfant, com... la decisió d'una institució representativa d'organitzar una Assemblea Constituent. Què significa açò? Com és açò? La victòria decisiva pot ser assenyalada per la “decisió” d'organitzar una Assemblea Constituent?? I semblant “victòria” es col·loca al costat de la constitució d'un govern provisional “sorgit de la insurrecció popular victoriosa”!! La Conferència no s'ha adonat que la insurrecció popular *victoriosa* i la *constitució* d'un govern provisional impliquen la victòria de la revolució *de fet*, mentre que la “decisió” d'organitzar una Assemblea Constituent implica la victòria únicament *verbal* de la revolució.

La Conferència dels menxevics de la nova *Iskra* ha caigut en el mateix error en què incorren constantment els liberals, les gents d'*Osvobozhdenie*. Aquestes gents llancen frases sobre l'Assemblea “Constituent”, tancant púdicament els ulls davant la conservació de la força i del Poder a mans del tsar, oblidant que per a “constituir” cal tenir la *força* de constituir. La Conferència ha oblidat així mateix que de la “decisió” d'uns representants qualssevol, fins al compliment d'aqueixa decisió, hi ha un gran tram. La Conferència també ha oblidat que mentre el Poder quede en mans del tsar, qualsevol decisió d'uns representants qualssevol no és més que xarlatanisme buit i mesquí, com van resultar ser-ho les “decisions” del parlament de Frankfurt, famós en la història de la revolució alemanya de 1848. Marx, representant del proletariat revolucionari, en la seua *Neue Rheinische Zeitung*, fustigava precisament amb sarcasmes implacables els liberals de Frankfurt de l'estil d'*Osvobozhdenie* perquè pronunciaven bells discursos, prenien tota mena de “decisions” democràtiques, “institueïen” tot tipus de llibertats, però, en la pràctica, deixaven el Poder a mans del rei, no organitzaven la lluita armada contra les forces militars de què disposava aquest últim. I mentre els liberals de Frankfurt discursaven, el rei va esperar el moment oportú, va refermar les seues forces militars, i la contrarevolució, recolzant-se en la força real, va infligir una derrota rotunda als demòcrates amb totes les seues magnífiques “decisions”. La Conferència ha equiparat amb la victòria decisiva allò que precisament no té la condició decisiva de la victòria. ¿Com és que uns socialdemòcrates, que accepten el programa republicà del nostre partit, van poder cometre semblant error? Per a comprendre aquest estrany fenomen, cal dirigir-se a la resolució del III Congrés sobre el sector que s'ha separat del partit². En aqueixa resolució s'indica la supervivència en el nostre partit de distintes tendències “afins a l'economicisme”. Els nostres “conferenciants” (no en va, és cert, es troben sota la direcció ideològica de Martinov) raonen sobre la revolució absolutament amb el mateix criteri amb què els economistes raonaven sobre la lluita política o sobre la jornada de vuit hores. Els economistes feien circular immediatament la “teoria de les fases”: 1) lluita pels drets, 2) agitació política, 3) lluita política, o 1) jornada de deu hores, 2) jornada de nou hores, 3) jornada de vuit hores. Tothom coneix prou quins van ser els resultats obtinguts amb aquesta “tàctica com a procés”. Ara ens proposen així mateix dividir, ben meticulosament, per anticipat la revolució en fases: 1) el tsar convoca una institució representativa, 2) aquesta institució representativa “decideix”, davall la pressió del “poble”, organitzar l'Assemblea Constituent, 3) ...sobre la tercera fase, els menxevics no s'han posat encara d'acord; han oblidat que la pressió revolucionària del poble entropessarà amb la pressió contrarevolucionària del tsarisme i que, per açò, o bé la “decisió” queda inaplicable, o bé l'assumpte el decideix no una altra cosa que la victòria o la derrota de la insurrecció popular. La resolució de la Conferència és similar al següent raonament dels economistes: la victòria decisiva dels obrers pot ser assenyalada, bé per la implantació de la jornada de vuit hores per via revolucionària, bé per la concessió de la jornada de deu hores i la “decisió” de passar a la de nou... Exactament el mateix.

² Fornim el tex complet d'aquesta resolució: “El Congrés fa constar que en el POSDR, des de l'època de la seua lluita contra l'economicisme, es conserven matisos que li són afins en diversos graus i en distints sentits, matisos que es caracteritzen per una tendència general a subestimar la importància dels elements que tenen consciència de classe en la lluita proletària, supeditant-los als de l'espontaneïtat. Quan es tracta del problema de l'organització, aquells que representen aquests matisos formulen de manera teòrica el principi de l'organització com a procés, que no correspon a la tasca del partit, puix aquesta es desenvolupa de forma sistemàtica; i en la pràctica empenen en molts casos el mètode de desviar-se del compliment de la disciplina de partit, i, en altres casos, quan dirigeixen a la part menys conscient del partit les seues prèdiques a favor de l'aplicació a gran escala del principi d'elecció sense tenir en compte les condicions objectives de la realitat russa, intenten socavar les úniques bases que avui són possibles en els vincles del partit. En les qüestions tàctiques tendeixen a reduir la importància de la tasca partidària i declaren la seua oposició a què el partit lluite per una tàctica completament independent respecte als partits burgesos liberals; en negar que és possible i desitjable que el nostre partit assumisca el paper organitzador en la insurrecció popular; s'oposen a la participació del partit, seguen quines siguin les condicions, en el govern provisional democràtic revolucionari.

“El Congrés proposa a tots els membres del partit que desenrotllen per tot arreu una enèrgica lluita ideològica contra semblants desviacions parcials dels principis de la socialdemocràcia revolucionària, però considera, alhora, admissible la participació en les organitzacions partidàries de persones que, en un o altre grau, s'hi adhereixen a aqueixes idees, amb la

Se'ns pot objectar, potser, que els autors de la resolució no es proposaven equiparar la victòria de la insurrecció a la "decisió" de la institució representativa convocada pel tsar, que volien únicament preveure la tàctica del partit en un o altre cas. Contestarem a açò: 1) El text de la resolució qualifica d'una manera directa i inequívoca de "victòria decisiva de la revolució sobre el tsarisme" la *decisió* de la institució representativa. És possible que açò siga el resultat d'una redacció no acurada, és possible que se la puga esmenar basant-se en les actes, però mentre no haja sigut esmenada, el sentit d'aqueixa redacció no pot ser més que u, i aqueix sentit està de ple dins de l'esperit d'*Osvobozhdenie*. 2) La manera de pensar a l'estil d'*Osvobozhdenie* en què han caigut els autors de la resolució apareix amb un relleu encara incomparablement major en altres publicacions dels neiskristes. Per exemple, en l'òrgan del Comitè de Tbilisi *Sotsial-Demokrat* (publicat en georgià i exalçat per *Iskra* en el seu número 100) en l'article "El *Zemski Sobor* i la nostra tàctica", s'arriba fins i tot a dir que la "tàctica" consistent en "escollir com a centre de la nostra activitat el *Zemski Sobor*" (sobre la convocatòria del qual, afegirem per compte nostra, no sabem encara res d'una manera precisa!) "és més *avantatjosa per a nosaltres*" que la "tàctica" de la insurrecció armada i de la constitució d'un govern provisional revolucionari. Més avall tornarem encara a ocupar-nos d'aquest article. 3) No es pot oposar res a l'examen previ de la tàctica del partit per al cas de la victòria de la revolució i per al de la seua derrota, així com per al cas d'èxit de la insurrecció i per al cas que la insurrecció no puga convertir-se en una força seriosa. És possible que el govern tsarista aconseguís convocar una assemblea representativa a fi de fer avinences amb la burgesia liberal; la resolució del III Congrés, prevenint-ho, parla directament de la "política hipòcrita", del "pseudodemocràcia", de les "formes caricaturesques de representació popular, com ara l'anomenat *Zemski Sobor*"³. Però del que es tracta és que açò no es diu en la resolució sobre el govern provisional revolucionari, perquè açò no té res a veure amb el govern provisional revolucionari. Aquest cas relega el problema de la insurrecció i de la constitució del govern provisional revolucionari, el modifica, etc. Ara no es tracta que siguen possibles qualsevol classe de combinacions, que siguen possibles la victòria i la derrota, els camins drets i de fer marrades; del que es tracta és que és inadmissible per a un socialdemòcrata portar la confusió a les idees dels obrers sobre el camí vertaderament revolucionari, que és inadmissible que, a la manera dels adeptes a *Osvobozhdenie*, hom anomeni victòria decisiva allò que no té la condició *fonamental* de la victòria. És possible que fins i tot la jornada de vuit hores no l'obtinguem de colp, sinó després de fer una llarga marrada; ¿però què direu de l'home que qualifica de victòria dels obrers una impotència, una debilitat tal del proletariat, que aquest *no tinga força* per a impedir els ajornaments, les demores, el regateig, la traïció i la reacció? És possible que la revolució russa acabe amb un "avortament constitucional", com una vegada va dir *Vperiod*⁴, ¿però potser açò pot justificar el socialdemòcrata que, en vigílies de la lluita decisiva, es posés a qualificar aqueix avortament de "victòria decisiva sobre el tsarisme"? És possible, si les coses van malament, que no sols no conquerim la república, sinó que fins i tot la constitució que obtinguem siga il·lusòria, a l'estil "Shípov", ¿però potser podria hom perdonar un socialdemòcrata que escamotegés la nostra consigna republicana?

condició que, a més d'acceptar els congressos del partit i els seus estatuts, es sotmeten completament a la disciplina del partit." (Nota de Lenin a l'edició de 1907 [Nota de l'edició d'Akal])

³ El text d'aquesta resolució sobre l'actitud respecte a la tàctica del govern en vigílies de la revolució, és el següent:

"Tenint en compte que, a fi de mantenir-se, el govern, en recrutar, en el període revolucionari que travessem, les repressions habituals; encaminades amb preferència contra els elements conscients del proletariat, al mateix temps 1) tracta de corrompre políticament la classe obrera mitjançant concessions i promeses de reformes, per a distraure-la així de la lluita revolucionària; 2) amb el mateix fi revist la seua política hipòcrita de concessions amb la vestidura de formes pseudodemocràtiques, començant per invitar els obrers a elegir els seus representants per a les comissions i assemblees i acabant amb la creació de formes caricaturesques de representació popular, com ara l'anomenat *Zemski Sobor*; 3) organitza les anomenades "centúries negres" i alça contra la revolució tots els elements del poble reaccionaris, inconscients o cegats per l'odi de raça o de religió en general

El III Congrés del POSDR acorda proposar a totes les organitzacions del partit:

- En desemascarar els fins reaccionaris de les concessions del govern, subratllar en la propaganda i agitació per una banda seu caràcter forçat i, per altra banda, l'absoluta impossibilitat per a l'autocràcia de concedir reformes al proletariat;
- Aprofitant la campanya electoral, explicar als obrers el vertader sentit de semblants mesures adoptades pel govern i demostrar que el proletariat ha de convocar per via revolucionària l'Assemblea Constituent sobre la base del sufragi universal, igual, directe i secret;
- Organitzar el proletariat per a la implantació immediata per la via revolucionària, de la jornada de 8 hores i d'altres reivindicacions immediates de la classe obrera;
- Organitzar la resistència armada a les temptatives de les "centúries negres" i de tots els elements reaccionaris en general, que són dirigits pel govern". (Nota de Lenin a l'edició de 1907)

⁴ *Vperiod* es va editar en Ginebra, com òrgan del sector bolxevic del partit, de gener a maig de 1905; aparegueren 18 números. I a partir de maig, a seu lloc es va començar a publicar *Proletari* com a òrgan central del POSDR, d'acord amb la resolució del III Congrés del POSDR (aqueix Congrés es va celebrar en Londres en maig; els menxevics no hi assistiren i organitzaren la seua pròpia conferència en Ginebra). (Nota de Lenin a l'edició de 1907 [Nota de l'edició d'Akal])

Naturalment, els neiskristes no han arribat encara a aqueix escamoteig. Però pel fet que en la seua resolució s'hagen precisament *oblidat* de parlar de la república, es veu amb particular evidència fins a quin punt s'ha evaporat en ells l'esperit revolucionari, fins a quin punt l'afició als raonaments morts els ha ocultat les tasques de combat del moment. És inversemblant, però és un fet. Totes les consignes de la socialdemocràcia es ratifiquen, es repeteixen, s'aclareixen, es detallen en distintes resolucions de la Conferència, no s'oblida ni tan sols l'elecció pels obrers, a les empreses, de delegats i diputats; únicament no s'ha trobat l'ocasió de recordar la república en la resolució sobre el govern provisional revolucionari. Parlar de la "victòria" de la insurrecció popular, de la constitució d'un govern provisional i no indicar la relació d'aqueixos "passos" i actes amb la conquesta de la república, significa escriure una resolució no per a dirigir la lluita del proletariat, sinó per a arrossegar-se a la cua del moviment proletari.

Resumim: la primera part de la resolució: 1) no ha aclarit gens ni mica la significació del govern provisional revolucionari des del punt de vista de la lluita per la república i de la garantia d'una Assemblea realment popular i realment constituent; 2) confon la consciència democràtica del proletariat quan equipara la victòria revolucionària decisiva sobre tsarisme amb una situació en què precisament falta la condició fonamental d'una vertadera victòria.

4 LA REPÚBLICA I L'ABOLICIÓ DE LA MONÀRQUIA

Passem a la part següent de la resolució:

"...Tant en un com en qualsevol altre cas, aqueixa victòria serà el principi d'una nova fase de l'època revolucionària.

La tasca plantejada espontàniament per les condicions objectives del desenrotllament social a aqueixa nova fase és la liquidació definitiva de tot el règim de casta i monàrquic en el procés de la lluita recíproca entre els elements de la societat burgesa, políticament emancipada, per la realització dels seus interessos socials i per la possessió directa del poder.

Per això, el govern provisional que prengué sobre si la realització de les tasques d'aqueixa revolució burgesa pel seu caràcter històric, deuria, en regular la lluita recíproca entre les classes antagòniques de la nació emancipada, no sols impulsar el desenrotllament revolucionari, sinó també lluitar contra els factors del mateix que amenacen les bases del règim capitalista".

Detinguem-nos en aquesta part, que representa en si un apartat independent de la resolució. La idea fonamental dels raonaments que reproduïm coincideix amb la que està exposada en el tercer punt de la resolució del Congrés. Però si es comparen les dues resolucions en aquesta part, salta immediatament als ulls la següent diferència radical entre elles: la resolució del Congrés, després de caracteritzar en dues paraules la base economicosocial de la revolució, dirigeix tota la seua atenció a la lluita de classes netament definida per conquestes determinades, i col·loca en primer pla les tasques de combat del proletariat. La resolució de la Conferència, després de descriure d'una manera extensa, nebulosa i confusa la base economicosocial de la revolució, parla d'una manera molt poc clara de la lluita per conquestes determinades i deixa absolutament en la penombra les tasques de combat del proletariat. La resolució de la Conferència parla de la liquidació de l'antic règim en el procés d'una lluita recíproca dels elements de la societat. La resolució del Congrés diu que nosaltres, partit del proletariat, hem d'efectuar aquesta liquidació, que només la instauració de la república democràtica constitueix la liquidació vertadera, que aquesta república hem de conquerir-la, que lluitarem per ella i per la llibertat completa no sols contra l'autocràcia, sinó també contra la burgesia quan aquesta intente (i ho farà sense falta) arrabassar-nos les nostres conquestes. La resolució del Congrés crida a la lluita a una classe determinada, per un objectiu immediat, definit d'una manera precisa. La resolució de la Conferència raona sobre la lluita recíproca de les distintes forces. Una resolució expressa la psicologia de la lluita activa, una altra la de la contemplació passiva; una està impregnada de crides a l'acció viva, l'altra de raonaments morts. Ambdues resolucions declaren que la revolució que s'està desenrotllant és, per a nosaltres, només un primer pas, al qual seguirà el segon, però una de les resolucions extrau d'ací la conclusió que cal efectuar

amb tanta major rapidesa aquest primer pas, liquidar-lo amb tanta major rapidesa, conquerir la república, esclafar implacablement la contrarevolució i crear el terreny per al segon pas; en canvi, l'altra resolució sobreïx, per dir-ho així, de descripcions prolixes d'aquest primer pas i (perdoneu la vulgaritat de l'expressió) mastega les seues idees respecte d'això. La resolució del Congrés pren les velles i eternament noves idees del marxisme (sobre el caràcter burgès de la revolució democràtica) com a pròleg o primera premissa per a traure conclusions sobre les tasques d'avantguarda de la classe d'avantguarda, que lluita tant per la revolució democràtica com per la revolució socialista. La resolució de la Conferència només es queda en el pròleg, rumiant-lo i subtilitzant sobre el mateix.

Aquesta diferència és precisament la que des de fa molt de temps divideix els marxistes russos en dues ales: ala especulativa i ala combativa, en el temps passats del marxisme legal; ala econòmica i ala política, en l'època del moviment de masses que s'està iniciant. De la premissa certa del marxisme sobre les profundes arrels econòmiques de la lluita de classes en general i de la lluita política en particular, els economistes en treien la conclusió singular que havia que hom havia de girar l'esquena a la lluita política i contenir el seu desenrotllament, reduir el seu abast, rebaixar les seues tasques. Els polítics, al revés, extreien de les mateixes premisses una altra conclusió, a saber: que com més profundes siguen ara les arrels de la nostra lluita, d'una manera més vasta, més valerosa, més decidida, amb més iniciativa hem de sostenir aqueixa lluita. En l'actualitat, en altres circumstàncies, en una forma modificada, ens trobem en presència del mateix debat. De les premisses que la revolució democràtica no és encara, ni de bon tros, la revolució socialista, que "interessa" no sols i exclusivament als desposseïts; que les seues arrels profundíssimes es troben en les necessitats i en els requisits ineluctables de *tota* la societat burgesa en el seu conjunt; d'aquestes premisses traiem la conclusió que la classe avançada ha de plantejar més audaçment els seus objectius democràtics, amb més precisió ha de formular-los fins al final, propugnar la consigna directa de la república, propagar la idea de la necessitat del govern provisional revolucionari i d'esclafar implacablement la contrarevolució. Mentre que els nostres contrincants, els neoiskristes, dedueixen d'aquestes mateixes premisses la conclusió que no cal formular fins al final els postulats democràtics, que entre les consignes pràctiques es pot prescindir de la república, que és permès no propagar la idea de la necessitat del govern provisional revolucionari, que es pot qualificar de victòria decisiva fins i tot la resolució de convocar l'Assemblea Constituent, que es pot no propugnar la tasca de la lluita enfront de la contrarevolució com la nostra tasca activa, sinó ofegar-la en una al·lusió nebulosa (i formulada erròniament, com veurem de seguida) al "procés de lluita recíproca". No és aquest un llenguatge adient a homes polítics, sinó a rates d'arxiu!

Com més atentament examineu les distintes fórmules de la resolució dels neoiskristes, amb tanta major evidència apareixeran davant vosaltres els trets fonamentals que ja hem indicat. S'hi parla, per exemple, del "procés de la lluita recíproca entre els elements de la societat burgesa, políticament emancipada". Recordant el tema sobre el qual la resolució escrivia (govern provisional revolucionari), preguntem perplexos: si hom parla del procés de lluita recíproca, com pot hom fer silenci sobre els elements que políticament *esclavitzen* la societat burgesa? ¿S'imaginen els conferenciantes que perquè hagen suposat la victòria de la revolució, aqueixos elements han desaparegut ja? Aquesta idea seria un absurd en general i la major ingenuïtat política, una miopia política en particular. Després de la victòria de la revolució sobre la contrarevolució, aquesta no desapareixerà, sinó que, al contrari, començarà inevitablement una nova lluita encara més desesperada. En consagrar la seua resolució a l'examen de les tasques que ens assignaria la victòria de la revolució, tenim el deure de dedicar una gran atenció a les tasques destinades a rebutjar la connexió de la contrarevolució (com es fa en la resolució del Congrés) i no ofegar aquestes tasques polítiques immediates, essencials, candents del partit combatiu, en raonaments generals a propòsit d'allò que hi haurà *després* de l'època revolucionària actual, d'allò que hi haurà quan ens trobem ja en presència de la "societat políticament *emancipada*". De la mateixa manera que els economistes cobrien la seua incomprensió de les tasques polítiques candents amb al·lusions a les veritats generals sobre la subordinació de la política a l'economia, els neoiskristes, en remetre's a les veritats generals sobre la lluita a l'interior de la societat políticament *emancipada*, cobreixen la seua incomprensió de les tasques revolucionàries candents de l'*emancipació* política d'aqueixa societat.

Prenguem l'expressió "liquidació definitiva de tot el règim de casta i monàrquic" En rus, la liquidació definitiva del règim monàrquic s'anomena instauració de la república democràtica. Però al bonàs de Martinov i als seus admiradors aquesta expressió els sembla massa senzilla i clara. Ells volen sense falta "aprofundir" i dir coses "més sàvies". Així resulten, d'una part, esforços ridículs per demostrar profunditat de pensaments, i d'una altra, en compte d'una consigna en resulta una descripció, en

compte d'un crida encoratjadora a anar endavant, en resulta una espècie de mirada malenconiosa cap arrere. Ens trobem exactament en presència no de gent viva que vullga lluitar ara mateix, sense més tardança, per la república, sinó d'una espècie de mòmies petrificades que *sub specie aeternitatis* examinen la qüestió des del punt de vista *Plusquamperfectum*.

Proseguim: “...el govern provisional... que assumisca la realització de les tasques d'aqueixa revolució burgesa [...]” En aquest punt, s'hi veu de seguida que els nostres conferencians han descuidat una qüestió concreta que s'alça davant els dirigents polítics del proletariat. La qüestió concreta del govern provisional revolucionari ha desaparegut del seu camp visual davant la qüestió de la futura sèrie de governs que realitzaran les tasques de la revolució burgesa en general. Si desitgeu examinar la qüestió “històricament”, l'exemple de qualsevol país europeu vos mostrarà que precisament una sèrie de governs, que de cap manera eren “provisionals”, van realitzar les tasques històriques de la revolució burgesa, que fins i tot governs que havien vençut la revolució es van veure, tot i això, obligats a realitzar les tasques històriques d'aqueixa revolució vençuda. Però el que s'anomena “govern provisional revolucionari” no és, en cap manera, aqueix del que parlem: s'anomena així al govern de l'època revolucionària que reemplaça directament el govern derrocat i que es recolza en la insurrecció popular i no en unes institucions representatives sorgides del poble. El govern provisional revolucionari és l'òrgan de la lluita per la victòria immediata de la revolució, de la lluita per la repressió immediata dels intents contrarevolucionaris, i no, de cap manera, un òrgan de realització de les tasques històriques de la revolució burgesa en general. Deixem, senyors, als futurs historiadors de la futura *Rússkaia Starinà* determinar quines tasques de la revolució burgesa hauran sigut les realitzades per nosaltres o per tal o qual govern; açò es podrà fer encara que siga d'ací a trenta anys, però allò que ara necessitem és donar consignes i indicacions pràctiques per a la lluita per la república i per a la participació més enèrgica del proletariat en aquesta lluita.

Per les causes indicades, tampoc són satisfactòries les últimes tesis de la part de la resolució reproduïda per nosaltres. És extraordinàriament desencertada, o, almenys, inhàbil, l'expressió que el govern provisional hauria de “regular” la lluita recíproca de les classes antagòniques: els marxistes no haurien d'emprar una fórmula liberal, d'*Osvobozhdenie*, com aquesta, que dona motiu a pensar que és possible un govern que servisca no d'òrgan de la lluita de classes, sinó de “regulador” de la mateixa... El govern deuria “no sols impulsar la revolució cap avant, sinó lluitar també contra els factors de la mateixa que amenacen les bases del règim capitalista”. Aquest “factor” és precisament aqueix mateix proletariat en nom del qual parla la resolució! En compte d'indicar com el proletariat precisament deu, en un moment tal, “impulsar el desenrotllament revolucionari” (empentar-lo més enllà del que volgués la burgesia constitucionalista), en compte d'aconsellar preparar-se d'una manera determinada per a la lluita contra la burgesia, quan aquesta es gire contra les conquestes de la revolució; en compte d'açò se'ns dona una descripció general del procés, que res diu sobre les tasques concretes de *la nostra* actuació. El procediment de l'exposició de les seues idees pels neiskristes recorda l'opinió de Marx (en la seua famosa “tesi” sobre Feuerbach) sobre el vell materialisme, estrany a la idea de la dialèctica. Els filòsofs només *han interpretat* el món de distints modes (deia Marx), però del que es tracta és de *transformar-lo*. De la mateixa manera, els neiskristes poden descriure no del tot mal i explicar el procés de la lluita que es desenrotlla als seus ulls, però són absolutament incapaçs de donar una consigna justa en aquesta lluita. Marxen amb molt d'afany, però dirigeixen malament, rebaixen la interpretació materialista de la història pel seu desconeixement del paper actiu, dirigent i orientador que poden i han d'exercir en la història els partits que tinguen consciència de les condicions materials de la revolució i que es posen al capdavant de les classes avançades.

5 COM CAL “IMPULSAR LA REVOLUCIÓ CAP AVANT”?

Heus aquí un altre passatge de la resolució:

“En tals condicions, la socialdemocràcia ha d'esforçar-se per conservar durant tot el transcurs de la revolució una posició tal, que li garantisca del mode millor la possibilitat d'impulsar la revolució cap avant, que no li lligue les mans en la lluita contra la política inconseqüent i interessada dels partits burgesos i la preserve de ser diluïda en la democràcia burgesa.

Per això, la socialdemocràcia no s'ha d'assignar com a fi conquerir o compartir el poder en el govern provisional, sinó que ha de continuar sent el partit de l'oposició revolucionària extrema”.

El consell d'ocupar una posició que garantisca del millor mode la possibilitat d'impulsar la revolució cap avant, ens agrada en gran manera. L'única cosa que desitjaríem és que, a més d'aquest bon consell, hi hagués indicacions directes de com precisament ara, en la situació política present, en l'època de disquisicions, suposicions, parleries i projectes de convocatòria dels representants populars, la socialdemocràcia ha d'impulsar la revolució cap avant. ¿Pot actualment impulsar la revolució cap avant qui no comprega el perill de la teoria de l'“acord” del poble amb el tsar, sostinguda pels elements d'*Osvobozhdenie*, que qualifica de victòria la sola “decisió” de convocar l'Assemblea Constituent, que no s'assigna com a tasca la propaganda activa de la idea de la necessitat del govern provisional revolucionari, que deixa en la penombra la consigna de república democràtica? Aqueixa gent, en realitat, *impulsa la revolució cap arrere*, perquè en el sentit *polític i pràctic* s'ha detingut al nivell de la posició *dels elements d'Osvobozhdenie*. ¿Quin valor pot tenir la seua acceptació del programa que exigeix la substitució de l'autocràcia per la república, quan en la resolució tàctica que defineix les tasques actuals i pròximes del partit en el moment revolucionari falta la consigna de la lluita per la república? Però si justament la posició dels elements d'*Osvobozhdenie*, la posició de la burgesia constitucionalista, es troba en l'actualitat caracteritzada realment pel fet que la decisió de convocar l'Assemblea Constituent del poble sencer és considerada com una victòria decisiva, i sobre el govern provisional revolucionari i sobre la república se'n fa prudentment silenci! Per a impulsar la revolució *cap avant*, açò és, més enllà del límit fins al qual l'empenta la burgesia monàrquica, cal preconitzar activament, subratllar i col·locar en primer pla consignes que *excloquen* la “inconseqüència” de la democràcia burgesa. Aquestes consignes en el moment actual són *únicament dos* : 1) govern provisional revolucionari, i 2) república, perquè la consigna d'Assemblea Constituent de tot el poble *ha sigut acceptada* per la burgesia monàrquica (vegeu el programa de la “Lliga d'Alliberament) i ha sigut acceptada precisament per a escamotejar la revolució, per a no permetre la victòria completa de la revolució, per a servir els interessos d'una transacció mercantil entre la gran burgesia i el tsarisme. I veiem que la Conferència, d'aquestes dues consignes, les úniques capaces d'impulsar la revolució cap avant, la consigna de la república l'ha oblidada completament i la consigna del govern provisional revolucionari l'ha equiparada directament a la consigna de l'Assemblea Constituent popular, propugnada per *Osvobozhdenie*, qualificant de “victòria decisiva de la revolució” una cosa i altra!!

Sí, tal és el fet indubtable que, n'estem persuadits, servirà de fita per al futur historiador de la socialdemocràcia de Rússia. La Conferència dels socialdemòcrates, celebrada al maig de 1905, adopta una resolució que conté bones paraules sobre la necessitat d'impulsar la revolució democràtic cap avant i que, de fet, l'empenta cap arrere, que de fet no va més enllà de les consignes democràtiques de la burgesia monàrquica.

Als neiskristes els agrada retraure'ns que desconeguem el perill de dilució del proletariat en la democràcia burgesa. Voldríem veure qui s'atreveria a demostrar aquest reprotxe fundant-se en el text de les resolucions aprovades pel III Congrés del POSDR. Contestem als nostres contrincants: la socialdemocràcia, que actua al terreny de la societat burgesa, no pot participar en la política sense anar, en tal o qual cas aïllat, *al costat* de la democràcia burgesa. La diferència entre nosaltres i vosaltres, en aquest punt, rau en el fet que nosaltres anem al costat de la burgesia revolucionària i republicana sense fondre'ns amb ella, mentre que vosaltres aneu al costat de *la burgesia liberal i monàrquica* sense fondre-vos tampoc amb ella. *Així és com estan les coses*.

Les vostres consignes tàctiques, donades en nom de la Conferència, *coincideixen* amb les consignes del partit “constitucional democràtic”, açò és, amb les del *partit de la burgesia monàrquica*, amb la particularitat que aquesta coincidència no l'heu advertida, no vos en heu adonat, i marxeu, així, de fet, *a la cua de les gents d'Osvobozhdenie*.

Les nostres consignes tàctiques, donades en nom del III Congrés del POSDR, coincideixen amb les consignes de la burgesia democràtica revolucionària i republicana. Aquesta burgesia i petita burgesia no han format encara un gran partit popular a Rússia⁵. Però només pot dubtar de l'existència dels elements del mateix aquell que no tinga idea alguna del que succeeix actualment a Rússia. Ens proposem dirigir (en el cas que la gran revolució russa es moga amb èxit) no sols el proletariat, organitzat pel Partit Socialdemòcrata, sinó també aqueixa petita burgesia capaç d'anar al nostre costat.

La Conferència, en la seua resolució, *descendeix* inconscientment fins al nivell de la burgesia liberal i monàrquica. El Congrés del partit amb la seua resolució, *eleva* conscientment fins al seu nivell els elements de la democràcia revolucionària capaç de lluita i no de males maniobres.

Aqueixos elements es troben sobretot entre els camperols. Sense cometre un gran error, en classificar els grans grups socials per les seues tendències polítiques, podem identificar la democràcia revolucionària i republicana amb la massa camperola, naturalment, en el mateix sentit i amb les mateixes reserves i les sobreenteses condicions amb què hom pot identificar la classe obrera amb la socialdemocràcia. Podem, en altres termes, formular les nostres conclusions així mateix de la manera següent: la Conferència, amb les seues consignes *polítiques d'interès per a tota la nació*⁶ en el moment revolucionari, descendeix inconscientment *fins al nivell de la massa dels grans terratinents*. El Congrés del partit, amb les seues consignes polítiques d'interès per a tota la nació, *eleva la massa camperola fins al nivell revolucionari*. Reptem als que ens acusen, a causa d'aquesta conclusió, d'afició a les paradoxes: que refute la tesi que si no ens trobem amb forces per a portar la revolució fins al final, si la revolució *acaba*, com ho volen els elements d'*Osvobozhdenie*, amb una "victòria decisiva" en forma únicament d'una assemblea representativa convocada pel tsar, a la qual només en to de burla es podria qualificar de constituent, llavors això serà una revolució amb el predomini dels elements *grans terratinents i de la gran burgesia*. Al contrari, si estem destinats a passar efectivament per una gran revolució, si aquesta vegada la història no permet un "avortament", si ens trobem amb forces per a portar la revolució fins al final, fins a la victòria decisiva, no en el sentit que donen a aquesta paraula les gents d'*Osvobozhdenie* i els neoiskristes, llavors això serà una revolució amb el predomini de l'element camperol i proletari.

Pot ser que alguns vegem, en el fet d'admetre la idea de tal predomini, una renúncia a la nostra convicció del caràcter burgès de la revolució pròxima. Açò és molt possible, si es té en compte l'abús que es fa d'aquesta noció en *Iskra*. Per açò no serà superflu, ni de bon tros, detenir-s'hi.

6 ¿D'ON VE L'AMENAÇA AL PROLETARIAT DEL PERILL DE VEURE'S AMB LES MANS LLIGADES EN LA LLUITA CONTRA LA BURGESIA INCONSEQÜENT?

Els marxistes estan absolutament convençuts del caràcter burgès de la revolució russa. Què significa açò? Açò significa que les transformacions democràtiques en el règim polític i les transformacions econòmicosocials, que s'han convertit en una necessitat per a Rússia, no sols no impliquen de per si mateixa el malmetement del capitalisme, el malmetement de la dominació de la burgesia, sinó que, al contrari, desbrossaran per primera vegada el terreny com cal per a un desenrotllament vast i ràpid, europeu i no asiàtic, del capitalisme; per primera vegada faran possible la dominació de la burgesia com a classe. Els socialistes revolucionaris no poden comprendre aquesta idea perquè desconeixen l'abecé de les lleis de desenrotllament de la producció mercantil i capitalista, no veuen que fins i tot l'èxit complet de la insurrecció camperola, fins i tot la redistribució de tota la terra en interès dels camperols i d'acord amb els seus desitjos ("redistribució general" o quelcom en aquest sentit) no destruiria ni en un àpex al capitalisme, sinó que, al contrari, donaria un impuls al seu desenvolupament i acceleraria la diferenciació de classe dels camperols mateixos. La incomprensió d'aquesta veritat converteix als socialistes revolucionaris en ideòlegs inconscients de la petita burgesia. Insistir sobre aquesta veritat té per a la socialdemocràcia una importància immensa, no sols en teoria, sinó també en política pràctica, perquè d'ací es desprèn el caràcter obligatori de la

⁵ Els "socialistes revolucionaris" són més bé un grup terrorista d'intel·lectuals que no l'embrió d'aqueix partit, encara que la significació objectiva de la seua activitat es redueix, precisament, a realitzar les tasques de la burgesia revolucionària i republicana.

⁶ No parlem de les consignes específicament camperoles, a les quals s'hi dediquen resolucions especials.

independència completa de classe del partit del proletariat en el present moviment "democràtic general".

Però d'aquí no es desprèn, ni de bon tros, que la revolució *democràtica* (burguesa pel seu contingut econòmic-social) no represente un interès *enorme* per al proletariat. D'aquí no es desprèn, ni de bon tros, que la revolució democràtica no es pugui produir, tant en forma avantatjosa sobretot per al gran capitalista, per al magnat financer, per al gran terratinent "il·lustrat", com en forma avantatjosa per al camperol i per a l'obrer.

Els neokristes interpreten d'una manera radicalment errònia el sentit i la significació de la categoria: revolució burgesa. En els seus raonaments llisca constantment la idea que la revolució burgesa és una revolució que pot donar únicament allò que beneficia a la burgesia. I, no obstant això, no hi ha res més erroni que aquesta idea, La revolució burgesa és una revolució que no va més enllà del marc del règim econòmic-social burgès, açò és, capitalista. La revolució burgesa expressa les necessitats del desenvolupament del capitalisme no sols no destruint les seues bases, sinó, al contrari, eixamplant-les i aprofundint-les. Aquesta revolució expressa, doncs, no sols els interessos de la classe obrera, sinó també els de tota la burgesia. Per quant la dominació de la burgesia sobre la classe obrera és inevitable davall el capitalisme, es pot dir amb tot el dret que la revolució burgesa expressa els interessos no tant del proletariat com de la burgesia. Però és completament absurda la idea que la revolució burgesa no expressa gens ni mica els interessos del proletariat. Aquesta idea absurda es redueix bé a l'ancestral teoria populista de què la revolució burgesa es troba en pugna amb els interessos del proletariat, que no tenim necessitat, per aquest motiu, de llibertat política burgesa, o bé aquesta idea es redueix a l'anarquisme, el qual nega tota participació del proletariat en la política burgesa, en la revolució burgesa, en el parlamentarisme burgès. Teòricament, aquesta idea representa en si mateixa un oblit de les tesis elementals del marxisme, relatives a la inevitabilitat del desenvolupament del capitalisme sobre el terreny de la producció mercantil. El marxisme ensenya que una societat basada en la producció mercantil i que té establert el intercanvi amb les nacions capitalistes civilitzades, en arribar a un cert grau de desenvolupament, es col·loca inevitablement ella mateixa en la senda del capitalisme. El marxisme ha trencat irremissiblement amb les elucubracions dels populistes i anarquistes, segons les quals, Rússia, per exemple, podria evitar el desenvolupament capitalista, saltar del capitalisme o per damunt seu per algun mitjà que no fos el de la lluita de classes sobre el terreny i als límits d'aqueix mateix capitalisme.

Totes aquestes tesis del marxisme han sigut demostrades i repetides fil per randa, tant en general com especialment respecte a Rússia. I d'aquestes tesis es dedueix que és una idea *reaccionària* cercar la salvació de la classe obrera en quelcom que no siga el desenvolupament ulterior del capitalisme. En països com ara Rússia, la classe obrera pateix no tant a causa del capitalisme com de la insuficiència de desenvolupament del capitalisme. Per això, la classe obrera *està absolutament interessada* en el desenvolupament més vast, més lliure, més ràpid del capitalisme. És absolutament *beneficiosa* per a la classe obrera l'eliminació de totes les reminiscències del passat que entorpeixen el desenvolupament ampli, lliure i ràpid del capitalisme. La revolució burgesa és, precisament, la revolució que d'una manera més decidida agrana les restes d'allò antic, les reminiscències del feudalisme (a què pertanyen no sols l'autocràcia, sinó també la monarquia) i que d'una manera més completa garanteix el desenvolupament més ampli, més lliure i més ràpid del capitalisme.

Per això, la revolució *burguesa és extremadament beneficiosa per al proletariat*. La revolució burgesa és *absolutament* necessària per als interessos del proletariat. Com més completa i decidida, com més conseqüent siga la revolució burgesa, més garantida es trobarà la lluita del proletariat contra la burgesia pel socialisme. Aquesta conclusió pot semblar nova o estranya, paradoxal, únicament als que ignoren l'abecé del socialisme científic. I d'aquesta conclusió, dit siga de pas, s'hi desprèn així mateixa la tesi que, *en un cert sentit*, la revolució burgesa és *més beneficiosa* per al proletariat que per a la burgesia. Heus aquí, justament, en quin sentit és indiscutible aquesta tesi: a la burgesia li convé recolzar-se en algunes de les supervivències del passat contra el proletariat, per exemple, en la monarquia, en l'exèrcit permanent, etc. A la burgesia li convé que la revolució burgesa no agrane massa resolutament totes les supervivències del passat, sinó que en deixi en peu algunes; és a dir, que aquesta revolució no siga del tot conseqüent, no es porte fins al final, no siga decidida i implacable. Els socialdemòcrates expressen sovint aquesta idea d'una manera un poc distinta, dient que la burgesia es traïx a si mateixa, que la burgesia traïx la causa de la llibertat, que la burgesia és incapaç de desenvolupar una democràcia conseqüent. A la burgesia li convé més que els canvis necessaris en un sentit democràtic burgès es produïsquen més lentament, més gradualment, més

cautelosament, d'una manera menys resoluda, per mitjà de reformes i no per mitjà de la revolució, que aquests canvis siguin el més prudents possible respecte a les "honorables" institucions de l'època del feudalisme (com ara la monarquia), que aquests canvis desenrotllen com a mínim possible l'acció independent, la iniciativa i l'energia revolucionàries del poble senzill, és a dir, dels camperols i particularment dels obrers, perquè d'una altra manera a aquests últims els serà tant més fàcil "canviar de muscle el fusell", com diuen els francesos, és a dir, dirigir contra la pròpia burgesia l'arma que pose en les seues mans la revolució burgesa, la llibertat que aquesta els done, les institucions democràtiques que brollen al terreny desbrossat de feudalisme.

Al contrari, a la classe obrera li convé més que els canvis necessaris en un sentit democràtic burgès s'introduïsquen no per mitjà de reformes, sinó per la via revolucionària, perquè el camí reformista és el camí de les dilacions, dels ajornaments, de l'agonia dolorosa i lenta dels membres podrits de l'organisme popular, i els que més i primordialment pateixen amb aquest procés d'agonia lenta són el proletariat i els camperols. El camí revolucionari, és el camí que consisteix en l'operació més ràpida i menys dolorosa per al proletariat, en l'eliminació directa dels membres podrits, el camí de mínimes concessions i cauteles respecte a la monarquia i a les seues institucions repel·lents, ignominioses i podrides, que enverinen l'atmosfera amb la seua descomposició.

Heus aquí per què la nostra premsa liberal burgesa, no sols per por a la censura, no sols per por de les autoritats, deplora la possibilitat d'un camí revolucionari, tem a la revolució, espanta el tsar amb la revolució, es preocupa d'evitar la revolució, s'humilia i es prosterna servil en honor de reformes mesquines com a base del camí reformista. Es mantenen en aquest punt de vista no sols *Rússkie Viédomostí*, *Sin Otéxestva*, *Nasha Zhisn*, *Nashi Dni*, sinó també la il·legal i lliure *Osvobozhdenie*. La situació mateixa de la burgesia, com a classe en la societat capitalista, engendra inevitablement la seua inconseqüència en la revolució democràtica. La situació mateixa del proletariat, com a classe, l'obliga a ser demòcrata conseqüent. La burgesia, tement el progrés democràtic, que amenaça amb l'enfortiment del proletariat, gira la mirada cap arrere. El proletariat no té res a perdre, excepte les seues cadenes, i adquireix, amb ajuda de la democràcia, tot un món. Per això, com més conseqüent és la revolució burgesa en les seues transformacions democràtiques, menys es limita al que beneficia exclusivament a la burgesia. Com més conseqüent és la revolució burgesa, més garanteix els avantatges del proletariat i dels camperols en la revolució democràtica.

El marxisme no ensenya al proletariat a quedar-se al marge de la revolució burgesa, a no participar-hi, a lliurar la seua direcció a la burgesia, sinó que li ensenya, al contrari, que ha de participar-hi del mode més enèrgic i lluitar amb la major decisió pel democràcia proletària conseqüent, per portar fins al seu terme la revolució. No podem saltar del marc democràtic burgès de la revolució russa, però podem eixamplar en proporcions colossal aqueix marc, podem i devem, als límits del mateix, lluitar pels interessos del proletariat, per la satisfacció de les seues necessitats immediates i per les condicions de preparació de les seues forces per a la victòria completa futura. Hi ha democràcia burgesa i democràcia burgesa. El monàrquic dels zemstvos partidari d'una Cambra alta, que "reclama" el sufragi universal, i secretament arriba a un compromís amb el tsarisme per a obtenir una Constitució mutilada, és un demòcrata burgès. El camperol que amb les armes a la mà s'alça contra els grans terratinents i funcionaris, i per "republicanisme ingenu" proposa "expulsar el tsar"⁷, és també un demòcrata burgès. Hi ha règims democràtics burgesos com ara el d'Alemanya i com ara el d'Anglaterra; com ara el d'Àustria i com ara el d'Amèrica o el de Suïssa. Bo seria el marxista que en l'època de la revolució democràtica deixés escapar aquesta diferència entre els graus de democràcia i entre el diferent caràcter de tal o qual forma de la mateixa i es limités a "discórrer amb gran enginy" a propòsit que, malgrat tot, açò és una "revolució burgesa", fruit d'una "revolució burgesa".

Doncs bé, els nostres neiskristes són precisament uns saberuts d'aquesta mena, que es vanten de la seua miopia. Els neiskristes es limiten precisament a raonar sobre el caràcter burgès de la revolució, quan allò que fa falta és saber establir una diferència entre la democràcia burgesa republicana revolucionària i la monàrquica liberal, sense parlar ja de la diferència entre el democratism burgès inconseqüent i el democratism proletari conseqüent. S'accontenten (com si s'haguessen convertit vertaderament en "homes enfundats") amb disquisicions malenconioses sobre el "procés de lluita recíproca de les classes antagòniques", quan del que es tracta és de donar una *direcció democràtica* a la revolució actual, de subratllar les consignes *democràtiques d'avantguarda* per a diferenciar-les de les consignes de traïció del senyor Struve i companyia, d'indicar d'una

⁷ Veja hom *Osvobozhdenie*, número 71, pàgina 337, nota 2.

manera directa i contundent les tasques immediates de la lluita vertaderament revolucionària del proletariat i dels camperols, a diferència de males maniobres liberals dels grans terratinents i fabricants. En açò consisteix ara, senyors, el fons de la qüestió, que se vos ha escapat: que la nostra revolució es veja coronada per una vertadera i grandiosa victòria o tan sols per una transacció mesquina; que arribe fins a la dictadura democràtica revolucionària del proletariat i dels camperols o que “perda les seues forces” en una Constitució liberal a l'estil Shipov!

A primera vista, pot semblar que en plantejar aquesta qüestió ens apartem completament del nostre tema. Però açò pot semblar així només a primera vista. En realitat, és precisament en aquesta qüestió on resideix l'arrel de la divergència de principi que s'ha dibuixat ja ara d'una manera completa entre la tàctica socialdemòcrata del III Congrés del Partit Obrer Socialdemòcrata de Rússia i la tàctica fixada en la Conferència dels neoiskristes. Aquests últims han donat ja ara no dos, sinó tres passos arrere, ressuscitant els errors de l'economicisme en resoldre les qüestions incomparablement més complexes, més importants i més vitals per al partit obrer, de la seua tàctica en el moment de la revolució. Heus aquí per què cal detenir-nos amb tota atenció en l'examen del problema plantejat.

En la part de la resolució dels neoiskristes reproduïda per nosaltres s'hi indica el perill que la socialdemocràcia es trobe amb les mans lligades en la lluita contra la política inconseqüent de la burgesia, que es diluïska en la democràcia burgesa. La idea d'aquest perill constitueix el “leitmotiv” de tota la literatura específicament neoiskrista, aquesta idea és el vertader eix de tota la posició de principi en l'escissió del nostre partit (des que els elements de querella personal en aquesta escissió han quedat completament relegats a últim terme davant els elements de viratge cap a l'economicisme). Reconeixem, així mateix, sense embuts que aquest perill existeix realment, que precisament ara, en l'apogeu de la revolució russa, aquest perill ha pres un caràcter particularment seriós. A tots nosaltres, els teòrics, o, pel que a mi es refereix, preferiria dir els publicistes de la socialdemocràcia, incumbeix la tasca inajornable i extraordinàriament responsable d'analitzar *des de quin costat*, en realitat, amenaça aquest perill. Perquè l'origen de la nostra divergència es troba, no en el debat a propòsit de si existeix o no aqueix perill, sinó en el de saber si l'engendra l'anomenat seguidisme de la “minoria” o l'anomenat revolucionarisme de la “majoria”.

Per a evitar tergiversacions i malentesos, consignem, abans que res, que el perill de què parlem resideix no en l'aspecte subjectiu de la qüestió, sinó en l'objectiu, no en la posició formal que la socialdemocràcia ocupe en la lluita, sinó en el desenllaç material de tota la lluita revolucionària present. La qüestió no consisteix en saber si tals o quals grups socialdemòcrates volen diluir-se en la democràcia burgesa, de si s'adonen que es dilueixen; d'açò ni tan sols es tracta. No sospitem que hi ha semblant desig en cap dels socialdemòcrates; d'altra banda, no es tracta ací de desitjos, ni de bon tros. La qüestió no consisteix tampoc en saber si tals o quals grups socialdemòcrates conservaran la seua autonomia formal, la seua fisonomia pròpia, la seua independència respecte a la democràcia burgesa en tot el transcurs de la revolució. No sols poden aqueixos grups proclamar aqueixa “independència”, sinó també mantenir-la formalment, i, no obstant això, *les coses poden passar de tal manera*, que es vegem amb les mans lligades en la lluita contra la inconseqüència de la burgesia. El resultat polític definitiu de la revolució pot ser que, tot i la “independència” formal, malgrat que la socialdemocràcia conserve plenament la seua fisonomia pròpia com a organització, com a partit, de fet no siga independent, no es trobe amb forces per a imprimir a la marxa dels esdeveniments el segell de la seua independència proletària, es veja tan feble, que, en el conjunt, al capdavant, en el balanç definitiu, la seua “dilució” en la democràcia burgesa siga, no obstant això, un fet històric.

Heus aquí en què consisteix el perill real. I ara vegem de quin costat ens amenaça: ¿del de la desviació de la socialdemocràcia cap a la dreta, personificada per la nova *Iskra*, com creiem nosaltres, o del de la desviació de la mateixa cap a l'esquerra, personificada per la “majoria”, per *Vperiod*, etc., com creuen els neoiskristes?

La resposta a aquest interrogant, com hem indicat, es troba determinada per la combinació objectiva de l'acció de les distintes forces socials. El caràcter d'aquestes forces es troba teòricament determinat per l'anàlisi marxista de la realitat russa, i en el present és determinat pràcticament per les accions públiques dels grups i classes en el marxa de la revolució. Ara bé, tota l'anàlisi teòrica efectuada pels marxistes molt abans de l'època per que estem travessant, i totes les observacions pràctiques sobre el desenrotllament dels esdeveniments revolucionaris ens mostren que són possibles, des del punt de vista de les condicions objectives, dos cursos i dos desenllaços de la revolució en Rússia. La transformació del règim econòmic i polític en Rússia en el sentit democràtic-

burgès és inevitable i ineluctable. No hi ha força en el món capaç d'impedir aquesta transformació. Però de la combinació de l'acció de les forces en presència, creadores d'aquesta transformació, en poden resultar dos desenllaços o dues formes d'aqueixa transformació. Una de dos: 1) o les coses acabaran amb la "victòria decisiva de la revolució sobre el tsarisme", o 2) no hi haurà força suficient per a la victòria decisiva i les coses acabaran amb un arranjament entre el tsarisme i els elements més "inconseqüents" i "egoistes" de la burgesia. Tota la varietat infinita de detalls i combinacions, que ningú pot preveure, es redueixen, en suma, justament a un d'aquests dos desenllaços.

Analitzem ara aquests desenllaços: primer, des del punt de vista de la seua significació social, i, després, des del punt de vista de la situació de la socialdemocràcia (de la seua "dilució" o que es veja amb les "mans lligades") en un i altre cas.

Què és la "victòria decisiva de la revolució sobre el tsarisme"? Hem vist ja que, en emprar aquesta expressió, els neiskristes no la comprenen ni fins i tot en el seu sentit polític immediat. Menys encara s'hi adverteix la comprensió del contingut de classe d'aquest concepte. Perquè nosaltres, marxistes, en cap cas, hem de deixar-nos seduir per les paraules "revolució" o "gran revolució russa", com ara es deixen seduir per elles molts demòcrates revolucionaris (per l'estil de Gapon). Hem de formar-nos una idea exacta de les forces socials reals que s'enfronten amb el "tsarisme" (una força completament real i comprensible per a tots) i que són capaces d'obtenir la "victòria decisiva" sobre el mateix. Aquesta força no pot ser la gran burgesia, els grans terratinents, els fabricants, la "societat" que segueix les gents d'*Osvobozhdenie*. Veiem que ells ni tan sols desitgen una victòria decisiva. Sabem que són incapaços, per la seua situació de classe, d'una lluita decisiva contra el tsarisme: per a marxar vers la lluita decisiva, la propietat privada, el capital, la terra, són un llast massa pesant. Tenen massa necessitat del tsarisme, amb les seues forces policiaques, burocràtiques i militars, contra el proletariat i els camperols, perquè puguen aspirar a la destrucció del tsarisme. No, la força capaç d'obtenir la "victòria decisiva sobre el tsarisme" no pot ser més que el poble, és a dir, el proletariat i els camperols, si es prenen les grans forces fonamentals, distribuint entre elles la petita burgesia rural i urbana (així mateix "poble"). "La victòria decisiva de la revolució sobre el tsarisme" és *la dictadura revolucionària democràtica del proletariat i dels camperols*. Els nostres neiskristes no podran escapar d'aquesta conclusió indicada fa ja temps per *Vperiod*. No hi ha ningú més que pugui obtenir la victòria decisiva sobre el tsarisme.

I aqueixa victòria serà, precisament, una dictadura, és a dir, haurà de recolzar-se inevitablement en la força de les armes, en les masses armades, en la insurrecció, i no en aquestes o en les altres institucions creades "per la via legal", "per la via pacífica". Només pot ser una dictadura, perquè la implantació dels canvis immediatament i absolutament necessaris per al proletariat i els camperols provocarà una resistència desesperada per part dels grans terratinents, de la gran burgesia i del tsarisme. Sense dictadura, serà impossible esclafar aquesta resistència, rebutjar els intents contrarevolucionaris. Però no serà, naturalment, una dictadura socialista, sinó una dictadura democràtica. Aquesta dictadura no podrà tocar (sense passar per tota una sèrie de graus intermedis de desenrotllament revolucionari) les bases del capitalisme. Podrà, en el millor dels casos, portar a una redistribució radical de la propietat de la terra a favor dels camperols, implantar una democràcia conseqüent i completa, fins a arribar a la república, arrencar no sols de la vida del camp, sinó també del règim de la fàbrica, tots els trets asiàtics de servitud, iniciar un millorament seriós en la situació dels obrers i elevar el seu nivell de vida, i finalment *last but not least*, estendre la flama revolucionària a Europa. Semblant victòria no convertirà encara, ni de bon tros, la nostra revolució burgesa en socialista; la revolució democràtica no sortirà immediatament del marc de les relacions econòmiques i socials burgeses; però, no obstant açò, tindrà una importància gegantina per al desenrotllament futur de Rússia i del món sencer. Res elevarà a tal altura l'energia revolucionària del proletariat mundial, res acurtarà tan considerablement el camí que condueix a la seua victòria total, com aquesta victòria decisiva de la revolució que s'ha iniciat ja a Rússia.

Fins a quin punt és probable aquesta victòria és ja una altra qüestió. No som de cap manera propensos a l'optimisme desenraonat a aquest propòsit; no oblidem, ni de bon tros, les enormes dificultats d'aquesta tasca, però, en marxar a la lluita, hem de desitjar la victòria i saber indicar el vertader camí que hi condueix. Les tendències capaces de conduir a aquesta victòria existeixen indiscutiblement. És veritat que la nostra influència, la dels socialdemòcrates, sobre la massa del proletariat, és encara insuficient en el alt grau; la influència revolucionària sobre la massa camperola és molt insignificant; la dispersió, la falta de desenrotllament, la ignorància del proletariat i sobretot dels camperols, són encara terriblement grans. Però la revolució cohesionarà amb rapidesa i instrueix

amb rapidesa. Cada pas en el desenvolupament de la revolució desperta la massa i l'atrau amb una força irresistible precisament cap al programa revolucionari, com l'únic que expressa d'una manera conseqüent i completa els seus vertaders interessos, els seus interessos vitals.

Una llei de la mecànica estableix que l'acció és igual a la reacció. En la història, la força destructora de la revolució depèn també, i no poc, de la força i la durada amb què han sigut esclafades les aspiracions de llibertat, i de la profunditat que assoleixen les contradiccions entre la "superestructura" antediluviana i les forces vives de l'època actual. I la situació política internacional, en molts sentits, va sent la més avantatjosa per a la revolució russa. La insurrecció dels obrers i camperols ha començat ja, es troba dispersa, és espontània, feble, però demostra d'una manera indiscutible i absoluta l'existència de forces capaces d'anar a la lluita decisiva i que van cap a una victòria decisiva.

Si aquestes forces resulten insuficients, el tsarisme podrà llavors estipular un arranjamant, que estan preparant ja, d'una part, els senyors Buliguin, i d'una altra, els senyors Struve. Llavors, les coses acabaran amb una Constitució mutilada o fins i tot, en el pitjor dels casos, amb una paròdia de la mateixa. Açò serà també una "revolució burgesa", però avortada, híbrida, un monstruós monstre. La socialdemocràcia no se'n fa il·lusions, coneix la naturalesa traïdorena de la burgesia, no es descoratja i no abandona la seua tasca tenaç, pacient i ferma, per a l'educació de classe del proletariat, fins i tot als dies més grisos de benanança burgesa constitucional a l'estil "Shipov". Aquest desenllaç s'assemblaria, si fa o no fa, al de quasi totes les revolucions democràtiques d'Europa en el transcurs del segle XIX, i en aquest cas el desenrotllament del nostre Partit seguiria una senda difícil, dura, llarga, però coneguda i trillada.

Pot hom ara preguntar: en quin d'aquests dos desenllaços possibles la socialdemocràcia es veuria de fet amb les mans lligades enfront de la burgesia inseqüent i egoista? Resultarà de fet "diluïda" o quasi diluïda en la democràcia burgesa?

Basta de formular d'una manera clara aquesta pregunta per a contestar-la immediatament sense dificultat.

Si la burgesia assoleix fer fracassar la revolució russa per mitjà d'un compromís amb el tsarisme, llavors la socialdemocràcia es veurà de fet precisament amb les mans lligades enfront de la burgesia inseqüent, llavors la socialdemocràcia es veurà "diluïda" en la democràcia burgesa en el sentit que el proletariat no aconseguirà imprimir el seu segell clar a la revolució, no aconseguirà ajustar-li els comptes al tsarisme a la manera proletària, o, com deia en el seu temps Marx, "a la manera plebea".

Si s'aconsegueix la victòria decisiva de la revolució, llavors ajustarem els comptes al tsarisme a la manera jacobina, o, si voleu, plebea. "Tot el terrorisme francès [escrivia Marx en 1848, en la famosa *Neu Rheinische Zeitung* no va ser sinó un procediment plebeu per a ajustar els comptes als enemics de la burgesia: a l'absolutisme, al feudalisme i al filisteisme" (Vegeu Marx, *Nachlass*, edició de Mehring, tom III, pàgina 211). ¿Han pensat alguna vegada en la significació d'aquestes paraules de Marx aquells que intimiden els obrers socialdemòcrates russos amb l'espantall del "jacobinisme" en l'època de la revolució democràtica?

Els girondins de la socialdemocràcia russa actual, els neiskristes, no es fonen amb els elements d'*Osvobozhdenie*, però de fet, com a conseqüència del caràcter de les seues consignes, van a la cua dels mateixos. I els elements d'*Osvobozhdenie*, açò és, els representants de la burgesia liberal, volen desfer-se de l'autocràcia suaument, a la manera reformista, fent concessions, sense ofendre l'aristocràcia, la noblesa, la cort, cautelosament, sense trencar res, amablement i cortesament, d'una manera senyorial, posant-se guants blancs (com els que es va posar, trets de mans d'un esbirro, el senyor Petrunkèvitx en la recepció dels "representants del poble" (?) per Nicolau el Sanguinari. Vegeu *Proletari*, núm. 5)

Els jacobins de la socialdemocràcia moderna (els bolxevics, partidaris de *Vperiod*, el grup del Congrés o partidaris de *Proletari* no sé ja com dir-ho) volen elevar amb les seues consignes la petita burgesia revolucionària i republicana i, sobretot, els camperols fins al nivell de la democràcia conseqüent del proletariat, el qual conserva els seus trets especials de classe complets. Volen que el poble, és a dir, el proletariat i els camperols, ajuste els comptes a la monarquia i a l'aristocràcia "a

l'estil plebeu", anihilant implacablement els enemics de la llibertat, esclafant per la força la seua resistència, no fent cap concessió a l'herència maleïda del feudalisme, de la barbàrie asiàtica, de l'escarni per a l'home.

Açò no significa, de cap manera, que vullguem sense falta imitar els jacobins de 1793, adoptar les seues concepcions, el seu programa, les seues consignes, els seus mètodes d'acció. Res d'açò. Tenim no un programa vell, sinó un de nou: el programa mínim del Partit Obrer Socialdemòcrata de Rússia. Tenim una consigna nova: la dictadura revolucionària democràtica del proletariat i dels camperols. Tindrem també, si vivim fins a la victòria autèntica de la revolució, nous mètodes d'acció, que correspondran al caràcter i als fins del partit de la classe obrera, partit que aspira a la revolució socialista completa. Amb la nostra comparació, volem únicament esclarir que els representants de la classe avançada del segle XX, del proletariat, açò és, els socialdemòcrates, es divideixen així mateix en les dues ales (oportunista i revolucionària) en què es dividien també els representants de la classe avançada del segle XVIII, la burgesia, açò és, girondins i jacobins.

Només en el cas de victòria completa de la revolució democràtica, el proletariat no es trobarà amb les mans lligades en la lluita contra la burgesia inseqüent; només en aquest cas no "es diluirà" en la democràcia burgesa, sinó que imprimirà a tota la revolució el seu segell proletari, o, per a dir-ho més exactament, el segell proletari-camperol.

En una paraula: per a no veure's amb les mans lligades en la lluita contra la democràcia burgesa inseqüent, el proletariat ha de ser prou conscient i fort per a elevar fins a la consciència revolucionària els camperols, per a dirigir la connexió d'aquests, per a realitzar així d'una manera independent la democràcia consegüentment proletària.

Heus aquí com està plantejada la qüestió, amb tan poca fortuna resolta pels neoiskristes, sobre el perill de trobar-se amb les mans lligades en la lluita contra la burgesia inseqüent. La burgesia serà sempre inseqüent. No hi ha res més càndid i estèril que els intents de traçar els punts o condicions⁸ sota l'execució de les quals es podria considerar la democràcia burgesa com a un amic sincer del poble. Únicament el proletariat pot lluitar consegüent per la democràcia. Però només pot lluitar victoriosament per la democràcia amb la condició que les masses camperoles s'unisquen a la seua lluita revolucionària. Si al proletariat no li abastaren les forces per a això, la burgesia es posaria al capdavant de la revolució democràtica i li imprimiria un caràcter inseqüent i interessat. L'únic mitjà d'impedir-ho és la dictadura revolucionària democràtica del proletariat i els camperols.

Així, doncs, arribem a la conclusió indubtable de què és precisament la tàctica neoiskrista la que, per la seua significació objectiva, *fa el joc de la democràcia burgesa*. Predicar la dispersió organitzativa, que arriba fins plebiscits, fins al principi d'acords, a separar del partit la literatura de partit; rebaixar les tasques de la insurrecció armada; confondre les consignes polítiques populars del proletariat revolucionari amb les de la burgesia monàrquica; adulterar les condicions de la "victòria decisiva de la revolució sobre el tsarisme": tot açò, pres en conjunt, dóna precisament com a resultat la política del seguidisme en els moments revolucionaris, que desorienta el proletariat, el desorganitza i porta la confusió a la seua consciència, rebaixa la tàctica de la socialdemocràcia, en compte d'indicar l'únic camí de la victòria i agrupar entorn de la consigna del proletariat tots els elements revolucionaris i republicans del poble.

Per a confirmar aquesta conclusió, a què hem arribat a base d'una anàlisi de la resolució, abordarem aquesta mateixa qüestió des d'altres aspectes. Vegem, en primer lloc, de quina manera un menxevic càndid i obert il·lustra la tàctica neoiskrista en el periòdic georgià *Sotsial-Demokrat*. En segon lloc, vegem qui s'aprofita, de fet, en l'actual situació política, de les consignes de la nova *Iskra*.

7 LA TÀCTICA D'“ELIMINAR ELS CONSERVADORS DEL GOVERN”

L'article abans mencionat, va ser publicat en l'òrgan del "comitè" menxevic de Tbilisi (*Sotsial-Demokrat*, núm. 1) es titula "El Zemski Sobor i la nostra tàctica". El seu autor no ha oblidat encara per

⁸ Como ho va intentar Starovier en la seua resolució, anul·lada pel III Congrés, i como ho fa la conferència en una resolució no menys desafortunada.

complet el nostre programa; llança la consigna de la república, però raona sobre la tàctica de la manera següent:

“Per a la consecució d'aquest objectiu [la república] es poden indicar dos camins: o no prestar cap atenció al Zemski Sobor convocat pel govern i derrotar el govern amb les armes a la mà, formar un govern revolucionari i convocar l'Assemblea Constituent, o declarar el Zemski Sobor com a centre de la nostra acció, pressionant amb les armes a la mà sobre els seus components, sobre la seua activitat, i obligar-lo per la força a declarar-se Assemblea Constituent o a convocar l'Assemblea Constituent pel seu conducte. Aquestes dues tàctiques es diferencien molt netament l'una de l'altra. Vegem, doncs, quina de les dues és més avantatjosa per a nosaltres”.

Heus aquí com els neiskristes russos exposen les idees encarnades ulteriorment en la resolució examinada per nosaltres. Observeu que açò va ser escrit abans de Tsu-sima, quan el “projecte” de Buliguin no havia vist encara la llum. Fins i tot els liberals van perdre la paciència i van expressar la seua desconfiança en les columnes de la premsa legal, mentre que un socialdemòcrata neiskrista resultava ser més confiat que els liberals. Afirmava que el Zemski Sobor “està en via de ser convocat” i creu en el tsar fins a tal punt, que proposa fer d'aquest Zemski Sobor (o pot ser d'una “Duma d'Estat” o d'un “sobor consultiu”) inexistent encara, el centre de la nostra acció. Més franc i més rectilini que els autors de la resolució adoptada en la Conferència, el nostre ciutadà de Tbilisi no considera com equivalents les dues “tàctiques” (exposades per ell amb un candor inimitable), sinó que declara que la segona és més “avantatjosa”. Escolteu:

“Tàctica primera. Com vosaltres sabeu, la revolució imminent és una revolució burgesa, és a dir, està dirigida a un canvi del règim actual en el qual (canvi) està interessat no sols el proletariat, sinó també tota la societat burgesa. Totes les classes estan en oposició contra el govern, fins i tot els mateixos capitalistes. El proletariat que lluita i la burgesia que lluita, van, en un cert sentit, junts i ataquen junts l'absolutisme des de diversos costats. El govern està completament aïllat i privat de la simpatia de la societat. Per això, és molt fàcil destruir-lo. Tot el proletariat de Rússia no és encara conscient ni està organitzat com per a poder realitzar ell sol la revolució. I si poguéss fer-ho, no realitzaria una revolució burgesa, sinó proletària (socialista). Per tant, ens interessa que el govern es quede sense aliats, que no pugua desunir l'oposició, que no atraga la burgesia, ni deixe aïllat el proletariat...”

De manera que va en interès del proletariat que el govern tsarista no pugua separar la burgesia del proletariat! ¿No serà per error que l'òrgan georgià s'anomena *Sotsial-Demokrat* en compte d'anomenar-se *Osvobozhdenie*? Mireu què inimitable filosofia de la revolució democràtica! ¿No veiem nosaltres ací, amb els nostres propis ulls, el pobre ciutadà de Tbilisi, desorientat totalment per la interpretació casuística i seguidista del concepte “revolució burgesa”? Examina la qüestió del possible aïllament del proletariat en la revolució democràtica i *s'oblida...*, *s'oblida* d'una minúcia..., dels camperols! Entre els possibles aliats del proletariat, ell coneix i troba del seu grat els grans terratinents dels zemstvos, però no coneix els camperols. I açò en el Caucas! Doncs bé, ¿no teníem nosaltres raó quan dèiem que la nova *Iskra* amb els seus raonaments descendeix fins a la burgesia monàrquica, en compte d'alçar cap a ella, com a aliats, els camperols revolucionaris?

“ ...En cas contrari, la derrota del proletariat i la victòria del govern són inevitables. I precisament és a açò al que tendeix l'autocràcia. Aquesta, no hi ha dubte, en el seu Zemski Sobor atraurà al seu costat els representants de la noblesa, dels zemstvos, de les ciutats, de les universitats i la resta d'institucions burgeses. S'esforçarà en afalagar-los amb petites concessions, i d'aquesta manera, conciliar-los amb ella. Reforçada d'aquesta manera, dirigirà tots els seus cops contra el poble obrer, que quedarà aïllat. És el nostre deure impedir un desenllaç tan desgraciat. Però potser es pot fer açò pel primer camí? Suposem que no hem prestat cap atenció al Zemski Sobor, sinó que hem començat a preparar-nos, nosaltres mateixos, per a la insurrecció i un bon dia hem sortit armats al carrer, a la lluita. I heus aquí que en compte de trobar-nos amb un sol enemic, ens trobem amb dos: el govern i el Zemski Sobor. Mentre que nosaltres ens preparàvem, ells han tingut temps d'entendre's, d'arribar a un acord, d'elaborar una Constitució avantatjosa per a ells i s'han repartit el poder. Aquesta és una tàctica directament beneficiosa per al govern, i nosaltres hem de renunciar-hi rotundament...”

Això és parlar amb franquesa! Cal renunciar resoludament a la “tàctica” de preparar la insurrecció, perquè “mentre” el govern arribarà a una avenença amb la burgesia. ¿Seria possible trobar en la vella literatura del més inveterat “economicisme” quelcom semblat a aquest mode de deshonrar la socialdemocràcia revolucionària? Les insurreccions i les revoltes obreres i camperoles, que tenen lloc a i lla, són fets. El Zemski Sobor és una promesa de Buliguin. I el *Sotsial-Demokrat* de la ciutat de Tbilisi decideix: renunciar a la tàctica de preparar la insurrecció i esperar el “centre d’acció”, el Zemski Sobor...

“ ...La segona tàctica, al contrari, consisteix en col·locar al Zemski Sobor davall la nostra vigilància, no donar-li possibilitat d’actuar segons la seua voluntat i d’arribar a un acord amb el govern⁹ .

Nosaltres sostindrem el Zemski Sobor sempre que lluite contra l’autocràcia i lluitarem contra ell en aquells casos en què concilie amb l’autocràcia. Per una intervenció enèrgica desunirem el diputats per la força¹⁰, atraurem cap a nosaltres els radicals, eliminarem del govern els conservadors i, d’aquesta manera, col·locarem tot el Zemski Sobor en el camí revolucionari. Gràcies a aquesta tàctica, el govern quedarà aïllat permanentment, l’oposició serà forta i amb açò es facilitarà la implantació d’un règim democràtic”.

Sí! Sí! Que ens diguen ara que nosaltres exagerem el viratge dels neiskristes cap a la varietat més vulgar de l’economicisme. Açò és ja exactament igual que les famoses pólvores matamosques: s’agafa la mosca, se l’empolvora i mor. Desunir *per la força* els diputats del Zemski Sobor, “eliminar del govern els conservadors”, i *tot* el Zemski Sobor adoptarà el *camí revolucionari*... Tot això, sense cap classe d’insurrecció armada “jacobina”, molt noblement, quasi a la manera parlamentària, “influenciant” sobre *els membres del Zemski Sobor*.

Pobre Rússia! Hom n’ha dit que porta sempre els barrets passats de moda i rebutjats a Europa. Nosaltres no tenim parlament encara, ni tan sols l’ha promès Buliguin, però cretinisme parlamentari hi ha tota mena que hom vullga.

“ ...Com ha de produir-se aquesta intervenció? Abans que res, nosaltres exigirem que el Zemski Sobor siga convocat mitjançant el sufragi universal, igual, directe i secret. Junt amb la publicació¹¹ d’aquest règim electoral, ha de ser consagrada per la llei¹² la completa llibertat d’agitació electoral, és a dir, la llibertat de reunió, de paraula, de premsa, la immunitat de l’elector i elegit i l’alliberament de tots els presos polítics. La data de les eleccions ha de ser fixada a més tardar possible a fi que tinguem temps suficient per a informar i preparar el poble. I ja que l’elaboració del reglament de convocatòria del Sobor ha sigut encarregada a una comissió presidida pel ministre de l’Interior, Buliguin, hem de pressionar sobre aquesta comissió i sobre els seus membres¹³. Si la Comissió Buliguin es nega a satisfer les nostres reivindicacions¹⁴ i concedeix el dret a elegir diputats només els benestants, hem d’intervenir en aquestes eleccions i obligar per la via revolucionària els electors a elegir candidats avançats i exigir en el Zemski Sobor l’Assemblea Constituent. En fi, per tots els mitjans: manifestacions, vagues, i si és necessari, la insurrecció, obligar el Zemski Sobor a convocar l’Assemblea Constituent o a proclamar-se Assemblea Constituent. El proletariat en armes ha de ser el defensor de l’Assemblea Constituent i ambdós¹⁵ junts aniran cap a la república democràtica.

Aquesta és la tàctica socialdemòcrata i únicament ella ens assegurarà la victòria”.

No pense el lector que tot aquest increïble absurd és un simple encaterinament de la ploma de qualsevol neiskrista irresponsable i sense influència. No, açò s’hi diu en l’òrgan de tot un comitè de

⁹ ¿Quins mitjans hi ha per a impedir que els membres dels zemstvos fagen la seua voluntat? Potser utilitzant un paper tornassolat especial?

¹⁰ Valga’ns Déu! Heus aquí una tàctica “profunditzada”! No hi han forces per a lluitar al carrer però pot hom “desunir el diputats per la força”. Hom pot mentir, camarada de Tbilisi, però cal saber fins a on...

¹¹ En *Iskra*?

¹² Per Nicolau?

¹³ Heus aquí què significa la tàctica d’“eliminar els conservadors del govern”!

¹⁴ Açò no pot passar si fem una tàctica tan encertadament i profundament meditada!

¹⁵ El proletariat en armes i els conservadors “eliminats del govern”?

neiskristes, el de Tbilisi. És més, aquest absurd és *aprovat directament per Iskra* en el seu número 100, en el qual llegim aquestes línies a propòsit de *Sotsial-Demokrat*.

“El número 1 està redactat vivament i amb talent. Es nota la mà experta i hàbil d'un redactor que és al mateix temps un escriptor... Es pot dir amb seguretat que el periòdic complirà brillantment la tasca que s'ha plantejat”.

Sí! Si aqueixa tasca consisteix en palesar la completa descomposició ideològica del neiskrisme, l'ha complit efectivament d'una manera “brillant”. Ningú hauria sabut expressar més “vivament, amb major talent i habilitat” el descens dels neiskristes fins a l'oportunisme liberal burgès.

8 LA TENDÈNCIA D'OSVOBOZHDENIE I LA DE LA NOVA ISKRA

Ara passem a una altra confirmació patent de la significació política de la tendència neiskrista.

En un article excel·lent, magnífic, molt instructiu, titulat “Com trobar-se a si mateix” (*Osvobozhdenie*, núm. 71), el senyor Struve fa la guerra al “revolucionisme programàtic” dels nostres partits extrems. El senyor Struve es mostra sobretot descontent de mi¹⁶. Pel que es refereix a mi, estic tan content amb el senyor Struve, que no és possible demanar més: no podria desitjar millor aliat en la lluita contra l'economicisme renaixent dels neiskristes i contra la falta absoluta de principis dels “socialistes revolucionaris”. Ja parlarem alguna altra vegada de com el senyor Struve i *Osvobozhdenie* han demostrat en la pràctica tot el reaccionarisme de les “esmenes” al marxisme fetes en el projecte de programa dels socialistes revolucionaris. De com el senyor Struve m'ha prestat un servei lleial, honrat i vertader cada vegada que aprovava *en principi* als neiskristes, ja n'hem parlat reiteradament¹⁷ i en parlarem ara una altra vegada.

En l'article del senyor Struve hi ha tota una sèrie de declaracions interessantíssimes, que ací podem assenyalar únicament de passada. Té el propòsit de “crear una democràcia russa, recolzant-se, no en la lluita, sinó en la col·laboració de classes”, amb la particularitat que la “intel·lectualitat socialment privilegiada” (com la “noblesa culta”, davant la qual el senyor Struve fa reverències amb la gràcia d'un... lacai autènticament mundà) aportarà el “pes de la seua situació social” (el pes del sac d'or) a aquest partit, “que no serà de classe”. El senyor Struve expressa el desig de fer conèixer a la joventut la falsedat d'aqueix “lloc comú radical segons el qual la burgesia s'ha espantat i ha traït el proletariat i la causa de la llibertat”. (Saludem de tot cor aquest desig. Res confirmarà la raó d'aqueix “lloc comú” marxista, com el fet que el senyor Struve li faça la guerra. Faça-ho, senyor Struve, no tarde vostè en l'execució del seu excel·lent pla, ficant-lo en els fons d'un calaix!)

¹⁶ “En comparació amb el revolucionarisme dels senyors Lenin i els seus companys, el revolucionarisme de la socialdemocràcia d'Europa occidental, de Bebel i fins i tot de Kautsky, és oportunisme, però també les bases d'aquest revolucionarisme, ja suavitzat, han sigut minades i destruïdes per la història”. L'atac és molt seriós. Però fa malament el senyor Struve en pensar que es poden amuntar coses sobre mi com sobre un mort. A mi em basta de fer un repte al senyor Struve, que ell mai serà capaç d'acceptar. ¿On i quan he dit jo que el revolucionarisme de Bebel i Kautsky siga “oportunisme”? ¿On i quan he pretès jo crear en la socialdemocràcia internacional una tendència particular, *no idèntica* a la tendència de Bebel i Kautsky? ¿On i quan han vist la llum discrepàncies, entre Bebel i Kautsky d'una banda, i jo, d'una altra, discrepàncies que s'aproximen per la seua serietat, encara que siga un poc, a les sorgides entre Bebel i Kautsky, en Breslau, per exemple, en la qüestió agrària? Que prove el senyor Struve a contestar aquestes tres preguntes.

I als lectors els diem: la burgesia liberal, *en totes parts i sempre*, posa en joc el procediment que consisteix en fer creure els seus adeptes en un país determinat que els socialdemòcrates d'aqueix país són la gent més insensata, mentre que els seus companys del país veí són “bons xics”. La burgesia alemanya ha posat *centenars de vegades* com a exemple davant Bebel i Kautsky els “bons xics” socialistes francesos. La burgesia francesa, no fa molt, va posar com a exemple davant els socialistes francesos el “bon xic” Bebel. És un procediment vell, senyor Struve! En aqueixa trampa només podrà vostè atrapar els xiquets i els ignorants. La solidaritat completa de la socialdemocràcia revolucionària internacional en totes les grans qüestions del programa i de la tàctica és un fet incontrovertible.

¹⁷ Recordem al lector que a l'article “Què és allò que no cal fer?” (*Iskra*, núm. 52) va ser saludat a so de bombo i platerets per *Osvobozhdenie* com un “significatiu viratge” cap a concessions als oportunistes. Les tendències de principi del neiskrisme, *Osvobozhdenie* les ha aprovades particularment en una nota sobre l'escissió entre els socialdemòcrates russos. Respecte al fullet de Trotski “Les nostres tasques polítiques”, *Osvobozhdenie* ha indicat l'analogia entre les idees d'aquest autor i les que van escriure i expressar en un temps els col·laboradors de *Rabotxei Dielo* Kritxevski, Martinov, Akimov (vegeu el full titulat “Un liberal servicial” editada per *Vperiod*). El fullet de Martinov *Dues dictadures*, ha sigut saludat per *Osvobozhdenie* (vegeu la nota de *Vperiod*, núm. 9). En fi, les queixes tardanes de Starovier respecte a la vella consigna de la vella *Iskra*: “primer delimitar els camps i després unir-se”, han trobat la simpatia especial d'*Osvobozhdenie*.

Ens interessa assenyalar, per a tractar el nostre tema, contra quines consignes *pràctiques* combat en l'actualitat un representant de la burgesia russa dotat d'un instint polític tan fi i tan sensible a la més petita variació del temps. En primer lloc, contra la consigna de la república. El senyor Struve està fermament convençut que aquesta consigna és "incomprensible i aliena a les masses populars". (s'oblida d'afegir-hi: és comprensible, però no convé a la burgesia!) nosaltres desitjaríem veure quina resposta rebria el senyor Struve dels obrers en els nostres cercles i en les nostres reunions de masses! O és que els obrers no són el poble? I els camperols? Solen professar, segons el senyor Struve, "un republicanisme ingenu" ("expulsar el tsar"), però la burgesia liberal creu que el republicanisme *ingenu* serà reemplaçat no per un republicanisme conscient, sinó per un monarquisme conscient! *Ça dépend*, senyor Struve, açò depèn encara de les circumstàncies. Tant el tsarisme com la burgesia no poden deixar d'oposar-se a un millorament radical de la situació dels camperols a costa de la terra dels grans terratinents, i la classe obrera no pot deixar de cooperar en això amb els camperols.

En segon lloc, el senyor Struve afirma que "en la guerra civil, l'atacant sempre està equivocac". Aquesta idea s'acosta molt a les tendències del neoisksisme, exposades més amunt. No direm, naturalment, que en la guerra civil *sempre* és avantatjós atacar; no, a vegades la tàctica defensiva és obligatòria *durant un cert temps*. Però exposar una tesi com la del senyor Struve i aplicar-la a la Rússia de 1905 és, precisament, mostrar un fragment del "lloc comú radical" ("la burgesia s'espanta i traïx la causa de la llibertat"). Qui no vol atacar ara l'autocràcia, la reacció, qui no es prepare per a aquest atac, qui no el propugne, no pot anomenar-se partidari de la revolució.

El senyor Struve condemna les consignes: "conspiració" i "motí" (un motí és una "insurrecció en miniatura"). El senyor Struve menysprea una cosa i altra des del punt de vista "de l'accés a les masses"! Nosaltres preguntàriem al senyor Struve si ell pot indicar-nos que es predique el motí en una obra, per exemple, d'un revolucionarisme tan extrem, a la seua manera de veure, com *Què fer?*¹⁸ I, quant a la "conspiració", ¿és tan gran la diferència, per exemple, entre nosaltres i el senyor Struve? ¿No treballem ambdós en periòdics "il-legals", introduïts "conspirativamente" en Rússia i que serveixen als grups "secrets" de la "unió de Osvobozhdenie o del POSDR? Les nostres reunions obreres de masses són en molts casos "conspiratives"; es comet aquest pecat. I les assemblees dels senyors d'*Osvobozhdenie*? ¿Senyor Struve, de què pot vostè presumir davant els menyspreables partidaris de la menyspreable conspiració?

Per a proveir d'armes els obrers es necessita, és cert, la conspiració més estricta. Ací, el senyor Struve parla ja amb més franquesa. Escolteu: "Pel que es refereix a la insurrecció armada, o a la revolució, en el sentit tècnic, només una propaganda de masses del programa democràtic pot crear les condicions psicològiques i socials de la insurrecció armada general. Així, doncs, fins i tot des del punt de vista, no compartit per mi, que considera la insurrecció armada com el coronament *inevitable* de l'actual lluita per l'emancipació, inculcar en les masses les idees de transformació democràtica és l'obra més fonamental i més necessària".

El senyor Struve tracta d'esquivar la qüestió. Parla de la inevitabilitat de la insurrecció, en compte de parlar de la seua necessitat per a la victòria de la revolució. Una insurrecció, no preparada, espontània, dispersa, ha començat ja. Ningú podrà garantir absolutament que arribarà fins a la insurrecció popular armada integral i total, ja que açò depèn tant de l'estat de les forces revolucionàries (que no es pot mesurar més que en la mateixa lluita), com de la conducta del govern i de la burgesia i d'una sèrie d'altres circumstàncies que no es poden preveure amb exactitud. No es pot parlar d'inevitabilitat en el sentit d'aquesta seguretat absoluta en un esdeveniment concret cap al qual s'orienta l'argumentació del senyor Struve. Si es vol ser partidari de la revolució, cal parlar de si és *necessària* la insurrecció *per a la victòria* de la revolució, de si és necessari o no preconitzar-la activament, propagar-la, preparar-la immediatament i enèrgicament. El senyor Struve no pot no comprendre aquesta diferència: per exemple, ell no substitueix la qüestió, indiscutible per a un demòcrata, de la necessitat del sufragi universal amb la qüestió, discutible i subalterna per a tot home polític, de la inevitabilitat de la seua consecució en el curs de la present revolució. En esquivar la qüestió de la necessitat de la insurrecció, el senyor Struve expressa el fons més ocult de la posició política de la burgesia liberal. La burgesia, en primer lloc, prefereix entendre's amb l'autocràcia en compte d'esclafar-la; en tot cas, la burgesia deixa la lluita armada per als obrers (açò en segon lloc). Heus aquí la significació *real* que tenen les evasives del senyor Struve. Heus aquí per què *recula*

¹⁸ [Editada en Obres Escollides de Lenin en català, Edicions Internacionals Sedov, N. E.]

davant la qüestió de la necessitat de la insurrecció i es desvia cap a la qüestió de les seues condicions “psicològiques i socials” i de la “propaganda” preliminar. Exactament el mateix que els xarlatans burgesos al parlament de Frankfurt en 1848 s'ocupaven de compondre resolucions, declaracions, decisions, de la “propaganda de masses” i de la preparació de les “condicions psicològiques i socials”, quan del que es tractava era de resistir a la força armada del govern, quan el moviment “havia conduït a la necessitat” de la lluita armada, quan la sola acció verbal (cent vegades necessària en el període de preparació) s'havia convertit en una vil inacció i covardia burgeses, exactament el mateix el senyor Struve eludeix la qüestió de la insurrecció cobrint-se amb frases. El senyor Struve ens demostra clarament allò que s'encaboten en no veure molts socialdemòcrates, a saber: que els períodes revolucionaris es diferenciaven dels ordinaris i quotidians, dels períodes històrics de preparació, que l'estat d'esperit, l'excitació, la convicció de les masses s'han de traduir, i es tradueixen, en fets.

El revolucionarisme vulgar no comprèn que la paraula és també un acte. Aquesta és una tesi incontestable, aplicada a la història *en general* o a èpoques de la història en què no hi ha acció política oberta de les masses, i aquesta acció no pot ser reemplaçada ni creada artificialment per cap *putch*. El seguidisme dels revolucionaris no comprèn que quan ha començat el moment revolucionari, quan la vella “superestructura” s'esquerda en totes les seues junctures, quan l'acció política oberta de les classes i de les masses, que creen per a si mateixes una nova superestructura, s'ha convertit en un fet, quan la guerra civil ha començat, limitar-se llavors, *com anteriorment*, “a les paraules”, no donant *la consigna directa* de passar als “fets”, desfer-se llavors de l'acció, invocant les “condicions psicològiques”, i la “propaganda” en general, significa falta de vitalitat, és un pes mort, un verbalisme raonador, o lliurar la revolució i traïr-la. Els xarlatans de la burgesia democràtica de Frankfurt són l'exemple històric inoblidable d'una tal traïció o d'una tal estúpida casuística.

¿Voleu que vos aclarim aquesta diferència entre el revolucionarisme vulgar i el seguidisme dels revolucionaris amb exemples de la història del moviment socialdemòcrata a Rússia? Vos donarem aquesta explicació. Recordeu els anys 1901-1902, que estan encara tan a prop i que ens sembla ja ara que pertanyen a un passat molt llunyà. Van començar les manifestacions. El revolucionarisme vulgar va llançar el crit de “a l'assalt” (*Rabótxeie Dielo*), van ser publicats els “fulls sagnants” (de procedència berlinesa, si la memòria no m'enganya); van ser durament atacats (Nadiezhdin el “gust desmesurat per la literatura” i l'aspecte purament teòric de la idea de fer agitació en tota Rússia per mitjà d'un periòdic). El seguidisme dels revolucionaris va predicar, llavors, al contrari, que “la lluita econòmica és el millor mitjà per a l'agitació política”. ¿Quina posició va ser la de la socialdemocràcia revolucionària? Va atacar aquestes dues tendències. Va condemnar el “*putchisme*” i els crits “a l'assalt”, perquè tots veien o havien de veure clar que l'acció oberta de les masses era cosa del demà. Va condemnar el seguidisme i va plantejar directament la consigna *finals i tot* de la insurrecció armada de tot el poble, no en el sentit d'un crida directa (crida al “moti” no trobaria en aquell temps entre nosaltres el senyor Struve), sinó en el sentit d'una conclusió *necessària*, en el sentit de la “propaganda” (de la que el senyor Struve no s'ha acordat fins ara; el nostre respectable senyor Struve es retarda sempre en uns quants anys), en el sentit de la preparació justament d'aquestes mateixes “condicions psicològiques i socials” de què ens parlen avui, “malenconiosament i a despropòsit”, els representants de la regatejadora burgesia. *Llavors*, la propaganda i l'agitació, l'agitació i la propaganda, eren realment col·locades en primer pla per l'estat objectiu de les coses. *Llavors*, com a pedra de toc del treball per a la preparació de la insurrecció podia hom plantejar (i es plantejava en *Què fer?*) la tasca de crear un periòdic polític per a tota Rússia, la publicació setmanal del qual ens semblava un ideal. *Llavors*, les consignes: agitació de masses *en compte* d'accions armades directes i preparació de les condicions psicològiques i socials de la insurrecció *en compte* de *putchs*, eren les úniques consignes justes de la socialdemocràcia revolucionària.

Ara, aqueixes consignes han sigut sobrepassades pels esdeveniments, el moviment s'ha avançat, no són més que frases, trastos vells que no serveixen més que per a ocultar la hipocresia de la tendència d'*Osvobozhdenie* i el seguidisme neoisquista!

O potser jo m'equivoque? És que la revolució no ha començat encara? ¿No ha arribat encara el moment d'acció política oberta de les classes? És que la guerra civil no ha començat encara i, per tant, no ha arribat el moment que la crítica per les armes siga l'hereu *necessari* i obligatori, el successor, l'executor testamentari, el colofó de l'arma de la crítica?

Mireu al vostre voltant, aguaiteu del vostre gabinet al carrer per a contestar aquestes preguntes. ¿Potser no ha sigut el govern mateix el que ha començat ja la guerra civil assassinant en massa en totes parts ciutadans pacífics i inermes? ¿Potser no actuen les “centúries negres” armades, com “argument” de l’absolutisme? ¿Potser la burgesia (fins i tot la burgesia) no ha reconegut la necessitat d’una milícia cívica? ¿Potser el mateix senyor Struve, aquest mateix senyor Struve tan idealment moderat i puntual, no diu (ah!, ho diu per a sortir del pas!) que “el caràcter obert de les accions revolucionàries [mireu com parlem nosaltres ara!] és actualment una de les condicions més importants de la influència educativa sobre les masses populars”?

Aquell que tinga ulls per a veure, no pot dubtar de quina manera ha de ser plantejada ara pels partidaris de la revolució la qüestió de la insurrecció armada. Doncs bé, observeu els tres modes de plantejar aquesta qüestió, publicats en els òrgans de premsa lliure capaç d’influir quelcom en *les masses*.

Primer plantejament: Resolució del III Congrés del Partit Obrer Socialdemòcrata de Rússia¹⁹. Es reconeix i es declara públicament que el moviment general democràtic revolucionari *ha conduït ja a la necessitat* de la insurrecció armada. L’organització del proletariat per a la insurrecció està plantejada a l’ordre del dia com una de les tasques essencials, primordials i *indispensables* del partit. Mandata prendre les mesures *més enèrgiques* per a armar el proletariat i per a assegurar-li la possibilitat de la direcció immediata de la insurrecció.

Segon plantejament: l’article que, amb un enunciat de principis, ha publicat en *Osvobozhdenie*, del “cap dels constitucionalistes russos” (així ha anomenat no fa molt al senyor Struve un òrgan tan influent de la burgesia europea com la *Gasetta* de Frankfurt), o del cap de la burgesia progressiva russa. No comparteix l’opinió sobre la inevitabilitat de la insurrecció. La conspiració i el motí són procediments específics d’un revolucionarisme insensat. El republicanisme, un mètode d’atordiment. La insurrecció armada, de fet, és una qüestió només tècnica, mentre que “allò més fonamental i allò més necessari” és la propaganda de masses i la preparació de les condicions psicològiques i socials.

Tercer plantejament: la resolució de la conferència neiskrista. La nostra tasca és preparar la insurrecció. La possibilitat d’una insurrecció segons un pla està exclosa. Les condicions favorables per a la insurrecció es creen per la desorganització governamental, per la nostra agitació, per la nostra organització. Només llavors “poden adquirir una importància més o menys seriosa els preparatius tècnics de combat”.

Això és tot? Això és tot. Si la insurrecció s’ha fet necessària o no, això els dirigents neiskristes del proletariat no ho saben encara. Si és inajornable o no la tasca d’organitzar el proletariat per a la lluita immediata, no està clar encara per a ells. No cal cridar a l’adopció de les mesures més enèrgiques; és molt més important (en 1905 i no en 1902) esclarir, en línies generals, en quines condicions “poden” aquestes mesures adquirir una importància “més o menys seriosa”...

¹⁹ Heus aquí el seu text complet:

Considerant:

1) que el proletariat, que és per la seua situació la classe més avançada i l’única conseqüentment revolucionària, per aquest mateix fet està cridat a exercir el paper dirigent en el moviment general democràtic revolucionari de Rússia;

2) que aquest moviment, en el moment actual, ja ha conduït a la necessitat de la insurrecció armada;

3) que el proletariat exercirà un molt enèrgic i inevitable paper en aquesta insurrecció, i això determinarà la sort de la revolució a Rússia;

4) que el proletariat pot exercir el paper dirigent en aquesta revolució només estant agrupat en una força política independent i unida davall la bandera del Partit Obrer Socialdemòcrata, que dirigeix, no sols ideològicament, sinó també pràcticament la seua lluita;

5) Que només el compliment d’aquest paper pot assegurar al proletariat les condicions més avantatjoses per a la lluita pel socialisme contra les classes posseïdores de la Rússia democràticoburguesa.

El III Congrés del POSDR reconeix que la tasca d’organitzar el proletariat per a la lluita directa contra l’autocràcia per mitjà de la insurrecció armada és una de les tasques principals i inajornables del partit en el moment revolucionari actual.

Per això, el Congrés encarrega totes les organitzacions del partit:

a) esclarir al proletariat per mitjà de la propaganda i de l’agitació no sols la significació política, sinó l’aspecte pràctic i organitzatiu de la pròxima insurrecció armada;

b) esclarir en aqueixa propaganda i agitació el paper de les vagues polítiques de masses, que poden tenir una gran importància al principi i en el marxa mateixa de la insurrecció; c) prendre les mesures més enèrgiques per a armar el proletariat, i també per a l’elaboració del pla de la insurrecció armada i de la seua direcció immediata, creant per a això, en la mesura que siga necessari, grups especials de militants del partit.” (Nota de Lenin a l’edició de 1907 [Nota de l’edició d’Akal])

Veieu ara, camarades neiskristes, a on vos ha portat el vostre viratge cap al martinovisme? ¿Compreneu que la vostra filosofia política ha resultat ser una reedició de la filosofia dels elements d'*Osvobozhdenie*, que vos heu col·locat (contra la vostra voluntat i al marge de la vostra consciència) a la cua de la burgesia monàrquica? ¿No està clar ara per a vosaltres que insistint en les velles tonades i perfeccionant-vos en una oratòria pedant, heu perdut de vista la circumstància que (parlant amb les inoblidables paraules de l'inoblidable article de Piotr Struve) "el caràcter obert de les *accions* revolucionàries és actualment una de les condicions més importants de la influència educativa sobre les masses populars"?

9 QUÈ SIGNIFICA SER EL PARTIT DE L'OPOSICIÓ EXTREMA DURANT LA REVOLUCIÓ?

Tornem a la resolució sobre el govern provisional. Hem assenyalat que la tàctica dels neiskristes impulsa la revolució no cap avant (la possibilitat de la qual voldrien garantir amb la seua resolució escrita), sinó cap arrere. Hem assenyalat que és precisament aquesta tàctica la que *nuga les mans* de la socialdemocràcia en la lluita contra la burgesia inconseqüent i que no la preserva de la dilució en la democràcia burgesa. Es comprèn que de les premisses falses de la resolució en resulta una conseqüència falsa: "Per açò la socialdemocràcia no s'ha de proposar com a fi prendre o compartir el poder en el govern provisional, sinó que ha de continuar sent el partit de l'oposició revolucionària extrema". Fixeu-vos en la primera meitat d'aquesta conclusió, que es refereix al plantejament dels fins. ¿Els neiskristes assignen com a fi de l'activitat socialdemòcrata la victòria decisiva de la revolució sobre el tsarisme? Sí, l'assignen. No saben formular encertadament les condicions de la victòria decisiva, desviant-se cap a la formulació d'*Osvobozhdenie*, però el fi indicat el plantegen. Proseguim. Relacionen el govern provisional amb la insurrecció? Sí, el relacionen d'una manera directa en dir que el govern provisional "sorgirà de la insurrecció popular victoriosa". Finalment, s'assignen el fi de dirigir la insurrecció? Sí, esquiven, com el senyor Struve, reconèixer que la insurrecció és necessària i urgent, però, al mateix temps, diuen, a diferència del senyor Struve, que la "socialdemocràcia aspira a *subordinar-la* (la insurrecció) a la seua influència i *direcció* i a utilitzar-la en interès de la classe obrera".

Què coherent resulta tot açò, veritat? Ens assignem *com a fi* subordinar la insurrecció de les masses proletàries i *no proletàries* a la nostra influència, a la nostra direcció, utilitzar-la en el nostre interès. Per consegüent, ens assignem com a fi dirigir el proletariat durant la insurrecció i també la burgesia revolucionària i la petita burgesia ("grups no proletaris"), és a dir, que la direcció de la insurrecció la "*compartisquen*" la socialdemocràcia i la burgesia revolucionària. Ens assignem com a fi *la victòria* de la insurrecció, la qual ha de conduir a la instauració d'un govern provisional ("sorgit de la insurrecció popular victoriosa"). *Per açò...* per açò no hem d'assignar-nos com a fi apoderar-nos del poder o compartir el mateix en el govern provisional revolucionari!!

Els nostres amics no poden, de cap mode, lligar caps. Oscil·len entre el punt de vista del senyor Struve, que s'aparta de la insurrecció, i el punt de vista de la socialdemocràcia revolucionària, la qual incita a realitzar aquesta tasca inajornable. Oscil·len entre l'anarquisme, que condemna des del punt de vista dels principis, com una traïció al proletariat, tota participació en el govern provisional revolucionari, i el marxisme, que exigeix aqueixa participació a condició que la socialdemocràcia exercisca una influència dirigent en la insurrecció²⁰. No tenen cap posició independent: ni la posició del senyor Struve, que desitja arribar a un compromís amb el tsarisme i que, per aquest motiu, ha de desfer-se i caminar fent giravoltes en la qüestió de la insurrecció, ni la posició dels anarquistes, que condemnen tota acció "des de dalt" i tota participació en la revolució burgesa. Els neiskristes confonen l'arranjament amb el tsarisme amb la victòria sobre ell. Volen participar en la revolució burgesa. Han anat un poc més enllà que *Dues dictadures* de Martinov. Es troben fins i tot conformes amb dirigir la insurrecció del poble, amb tal de renunciar a aqueixa direcció immediatament després de la victòria (o potser immediatament abans de la victòria?), açò és, amb tal de *no aprofitar-se dels fruits de la victòria* i cedir tots els fruits *enterament a la burgesia*. I a açò ho anomenen "utilitzar la insurrecció en interès de la classe obrera"...

²⁰ Veja hom *Proletari*, número 3, "Sobre el govern provisional revolucionari", article segon.

No hi ha necessitat de seguir detenint-nos en aquest embull. Serà més útil examinar *l'origen* d'aqueix embull en la formulació d'aquest, que resa així: "Continuar sent el partit de l'oposició revolucionària extrema".

Ens trobem en presència d'una de les conegudes tesis de la socialdemocràcia revolucionària internacional. Aquesta tesi és completament encertada. S'ha convertit en un lloc comú per a tots els adversaris del revisionisme o de l'oportunisme als països parlamentaris. Ha adquirit dret de ciutadania com a resposta legítima i necessària contra el "cretinisme parlamentari", el millerandisme, el bernsteinianisme, el reformisme italià a l'estil Turati. Els nostres bons neiskristes s'han après aquesta bona tesi i l'apliquen gelosament... *d'una manera completament inoportuna*. Les categories de la lluita parlamentària s'inclouen en resolucions escrites per a condicions en què no hi ha cap parlament. El concepte d'"oposició", que és el reflex i l'expressió d'una situació política en què ningú parla seriosament d'*insurrecció*, es trasllada absurdament a una situació en què la insurrecció *ha començat* i en què pensen en la direcció de la mateixa i en parlen tots els partidaris de la revolució. El desig de "*seguir*" en la mateixa situació que abans, açò és, obrant només "des de baix", s'expressa d'una manera pomposa i ressonant *precisament quan* la revolució ha plantejat la qüestió de la necessitat, en cas de victòria de la insurrecció, d'*obrar des de dalt*.

No, decididament els nostres neiskristes no tenen sort! Fins i tot quan formulen una tesi socialdemòcrata encertada, no saben aplicar-la encertadament. No han pensat com es transformen i es converteixen en les seues antítesis les nocions i els termes de la lluita parlamentària en l'època en que s'ha iniciat la revolució, quan no hi ha parlament, quan hi ha la guerra civil, quan es produeixen explosions de la insurrecció. No han pensat que, en les circumstàncies de què es tracta, les esmenes es proposen per mitjà de les manifestacions als carrers, les interpellacions es fan mitjançant les accions ofensives dels ciutadans armats i l'oposició al govern s'efectua mitjançant l'enfonsament violent del mateix.

De la mateixa manera que el famós heroi de la nostra èpica popular repetia els bons consells precisament quan eren inoportuns, també els nostres admiradors de Martinov repeteixen les lliçons del parlamentarisme pacífic precisament quan ells mateixos comproven el començament de les operacions militars directes. No hi ha res tan curiós com aquesta manera de formular amb aire d'importància la consigna d'"oposició extrema" en una resolució que comença al·ludint a la "victòria decisiva de la revolució", a la "insurrecció popular"! Reflexioneu bé, senyors: què significa representar el paper d'"oposició extrema" en l'època de la insurrecció? Significa açò desemmascarar el govern o derrocar-lo? ¿Significa açò votar contra el govern o infligir una derrota a les seues forces armades en un combat obert? ¿Significa açò negar-se a omplir la caixa del govern o significa açò apoderar-se per via revolucionària d'aqueixa caixa per a destinar-la a satisfer les necessitats de la insurrecció, a l'armament dels obrers i camperols, a la convocatòria de l'Assemblea Constituent? ¿No comencen vostès a comprendre, senyors, que el concepte d'"oposició extrema" no expressa més que una acció negativa: denunciar, votar contra, denegar? Per què és així? Perquè aquesta noció es refereix només a la lluita parlamentària, i açò en una època en què ningú s'assigna com a fi immediat de la lluita la "victòria decisiva". ¿No comencen vostès a comprendre que les coses varien d'una manera cardinal en aquest sentit a partir del moment en què es comença una resolta ofensiva en tota la línia, del poble políticament oprimat, per a la lluita desesperada per la victòria?

Els obrers ens pregunten: cal emprendre enèrgicament l'obra inajornable de la insurrecció? Què fer perquè la insurrecció començada resulte victoriosa? Com aprofitar-se de la victòria? Quin programa es pot i s'ha de realitzar en aquest cas? Els neiskristes, que estan aprofundint el marxisme, contesten: continuar sent el partit de l'oposició revolucionària extrema... Ara bé, ¿potser no teníem raó quan qualificàvem aqueixos cavallers de virtuosos del filisteisme?

10 LES "COMUNES REVOLUCIONÀRIES" I LA DICTADURA DEMOCRÀTICA REVOLUCIONÀRIA DEL PROLETARIAT I DEL CAMPEROLAT

La Conferència dels neiskristes no ha sostingut la posició anarquista a què havia arribat la nova *Iskra* (només "des de baix" i no "des de baix i des de dalt"). L'absurd d'admetre la insurrecció i no admetre la victòria i la participació en el govern provisional revolucionari, saltava massa als ulls. Per

això, la resolució ha introduït reserves i limitacions en la solució donada a la qüestió per Martinov i Martov. Examinem aquestes reserves, exposades en la següent part de la resolució:

“Aquesta tàctica (“continuar sent el partit de l’oposició revolucionària extrema”), naturalment, no exclou gens ni mica la conveniència de la presa parcial, episòdica del poder i de la formació de comunes revolucionàries en tal o qual ciutat, en tal o qual regió, amb l’interès exclusiu de contribuir a l’extensió de la insurrecció i a la desorganització del govern”.

Si és així, vol dir que en principi s’accepta l’acció no sols des de baix, sinó també des de dalt. Vol dir, que la tesi sostinguda en el conegut fulletó de L. Martov en *Iskra* (núm. 93) es rebutja, i es reconeix com a justa la tàctica del periòdic *Vperiod*: no sols “des de baix”, sinó també “des de dalt”.

A més, la presa del poder (encara que siga parcial, episòdica, etc.) pressuposa, evidentment, la participació no sols de la socialdemocràcia i no sols del proletariat. Aquesta se deu al fet que no és només el proletariat que està interessat en la revolució democràtica i que participa activament en la mateixa. Açò se deu al fet que la insurrecció és “popular”, com es diu en el principi de la resolució examinada, que en ella participen així mateix “grups no proletaris” (expressió de la resolució dels conferenciants sobre la insurrecció), és a dir, també la burgesia. Per consegüent, *ha sigut llançat per la borda per la conferència*, com ho procurava *Vperiod*, el principi segons el qual tota participació dels socialistes, junt amb la petita burgesia, en el govern provisional revolucionari, és una traïció a la classe obrera. La “traïció” no deixa de ser traïció pel fet que l’acció que la determina siga parcial, episòdica, regional, etc. Per tant, equiparar la participació en el govern provisional revolucionari al jauresisme vulgar *ha sigut llançat per la borda per la conferència*, com ho procurava *Vperiod*²¹. El govern no deixa de ser govern pel fet que el seu poder s’estenga no a moltes ciutats, sinó a una ciutat, no a moltes regions, sinó a una regió; com tampoc pel nom que tinga aqueix govern. Així, doncs, la conferència *ha rebutjat aqueix plantejament de la qüestió* que la nova *Iskra* va intentar fer des del punt de vista dels principis.

Vegem ara si són raonables les limitacions que imposa la conferència a la constitució, acceptada ara en principi, de governs revolucionaris, i a la participació en els mateixos. No sabem en què es diferencia el concepte d’“episòdic” del concepte de “provisional”. Temem que, en aquest cas, una paraula estrangera i “nova” no serveix ací més que per a ocultar l’absència d’una idea clara. Açò sembla “més profund”, quan, en realitat, només és més fosc i confús. ¿En què es diferencia la “conveniència” de la “presa” parcial “del poder” en una ciutat o regió, de la participació en el govern provisional revolucionari de tot un Estat? ¿Potser entre les “ciutats” no s’hi inclou una com ara Petersburg, on va tenir lloc el 9 de gener? ¿Potser entre les regions no està el Caucas, que és major que molts estats? ¿Potser les tasques (que inquietaven en un temps la nova *Iskra*) de la intervenció en tot allò referent a les presons, la policia, el Tresor, etc., no es plantegen també davant nosaltres amb la “presa del poder” fins i tot en una ciutat, sense parlar ja d’una regió? Ningú negarà, naturalment, si les forces són insuficients, si el triomf de la insurrecció no és complet si la victòria no és decisiva, la possibilitat de governs provisionals revolucionaris parcials, de ciutats i altres. Però a què ve açò, senyors? No són vostès mateixos els que parlen, en el principi de la resolució, de la “victòria decisiva de la revolució”, de la “insurrecció popular victoriosa”?? ¿Des de quan els socialdemòcrates prenen sobre si l’obra dels anarquistes: dispersar l’atenció i els fins del proletariat, orientar-lo cap a allò “particular” i no cap a allò general, únic, integral i complet? En pressuposar la “presa del poder” en una ciutat, vosaltres mateixos parleu de l’“extensió de la insurrecció” a una altra ciutat (ens atrevirem a pensar-ho?) , a totes les ciutats (serà permès esperar-ho?). Les vostres conclusions, senyors, són tan vacil·lants i casuals, contradictòries i confuses, com les vostres premisses. El III Congrés del POSDR ha donat una resposta completa i clara a la qüestió del govern provisional revolucionari en general. Aquesta resposta s’estén així mateix a tots els governs provisionals parcials. En canvi, la resposta de la conferència, separant d’una manera artificial i arbitrària una *part* de la qüestió, no tracta més que d’esquivar (però sense èxit) la qüestió en el seu conjunt i sembla la confusió.

Què significa això de les “comunes revolucionàries”? Es distingeix aquesta noció de la del “govern provisional revolucionari”, i en cas afirmatiu, en què? Els mateixos senyors conferenciants ho ignoren. El confusionisme en la concepció revolucionària els condueix, com succeeix habitualment, a la frase revolucionària. Sí, l’ús del terme “comuna revolucionària” en la resolució dels representants

²¹ S’hi al·ludeix als articles “La socialdemocràcia i el govern provisional revolucionari” i “La dictadura revolucionària democràtica del proletariat i el camperolat”, publicats als números 13 i 14 del periòdic bolxevic *Vperiod*.

de la socialdemocràcia és una *frase revolucionària*, i res més. Marx va condemnar més d'una vegada semblant frase, en què s'oculten darrere d'un terme "suggestiu" *d'un passat caduc* les tasques de l'esdevenidor. El caràcter suggestiu d'un terme que ha exercit un paper en la història es converteix en casos semblants en un oripell inútil i nociu, en un sonall, nosaltres necessitem donar als obrers i a tot el poble una noció clara i inequívoca de *per què* volem la constitució d'un govern provisional revolucionari, de *quines són precisament les transformacions* que realitzarem si demà exercim una influència decisiva sobre el poder, en el cas que la insurrecció popular ja iniciada tinga un desenllaç victoriós. Heus aquí les qüestions plantejades davant els dirigents polítics.

El III Congrés del POSDR Contesta a aquestes qüestions amb la més completa claredat, donant un programa complet d'aqueixes transformacions: el programa mínim del nostre partit. Mentre que la paraula "comuna" no dóna cap resposta i no fa més que omplir el cap amb conceptes difusos... o amb frases buides. Com més cara és per a nosaltres, per exemple, la Comuna de París de 1871, menys tolerable és que surten del pas al·ludint a la mateixa sense examinar els seus errors i les seues condicions peculiars. Fer açò significaria reproduir l'absurd exemple dels blanquistes, ridiculitzats per Engels, els quals es prosternaven (en 1874, en el seu "Manifest") davant tot acte de la Comuna. ¿Què dirà el "conferenciant" a l'obrer quan aquest li pregunte sobre *aquesta* "comuna revolucionària" de què es parla en la resolució? Li podrà dir únicament que en la història s'entén per aqueix nom un govern obrer que no sabia i no podia en aquell llavors distingir els elements de la revolució democràtica i socialista, que confonia les tasques de la lluita per la república amb les tasques de la lluita pel socialisme, que no va saber solucionar les tasques d'una ofensiva militar enèrgica contra Versalles, que va cometre l'error de no apoderar-se del Banc de França, etc. En una paraula, tant si vos referiu en la vostra resposta a la Comuna de París com a una altra qualsevol, la vostra resposta serà: aquest va ser un govern *al qual el nostre no s'ha de semblar*. Bona resposta, no cal ni dir-ho! ¿No testifica açò el verbalisme raonador buit de l'exegega i la impotència d'un revolucionari, quan es guarda silenci sobre el programa pràctic del partit i es comença inoportunament a donar en la resolució una lliçó d'història? ¿No demostra açò precisament l'existència de l'error que volien en va imputar-nos a nosaltres: la confusió de la revolució democràtica i de la socialista, entre les quals cap "comuna" ha establert distinció?

Es presenta com a fi "exclusiu" del govern provisional (tan inoportunament qualificat de comuna) l'extensió de la insurrecció i la desorganització del govern. Aquest terme "exclusiu" elimina, en el sentit literal de la paraula, qualsevol altra tasca, sent una reincidència en l'absurda teoria de "només des de baix". Una eliminació semblant d'altres tasques és, una vegada més, prova de miopia i irreflexió. La "comuna revolucionària", açò és, el poder revolucionari encara que no siga més que en una ciutat, haurà d'ocupar-se inevitablement (encara que siga temporal, "parcial, episòdicament") de *tots* els assumptes de l'estat, i, en aquest cas, és el *súmmum* del desenraonat ocultar el cap davall l'ala. Aqueix poder haurà de legalitzar la jornada de vuit hores, instituir la inspecció obrera de les fàbriques, organitzar la instrucció general gratuïta, implantar la elegibilitat dels jutges i constituir comitès camperols, etc.; en una paraula, haurà de dur a terme, sense falta, una sèrie de reformes. Incloure aqueixes reformes en la noció de "contribuir a l'extensió de la insurrecció" significaria jugar amb les paraules i augmentar deliberadament la foscor allí on cal una claredat completa.

La part final de la resolució neoisquista no subministra nous materials per a la crítica de les tendències de principi de l'"economicisme" ressuscitat en el nostre partit, però il·lustra en un altre aspecte un poc diferent el que s'ha dit més amunt.

Heus aquí aqueixa part:

"Només en un cas la socialdemocràcia deuria per la seua iniciativa encaminar els seus esforços en el sentit d'apoderar-se del poder, retenir-lo el major espai possible de temps en els seues mans; a saber: en el cas que la revolució s'estengués als països avançats de l'Europa occidental, en els quals han aconseguit ja una certa [?] maduresa les condicions per a la realització del socialisme. En aquest cas, els limitats marcs històrics de la revolució russa es podrien eixamplar considerablement i apareixeria la possibilitat d'entrar en la senda de les transformacions socialistes.

Si en el transcurs del període revolucionari la tàctica del Partit Socialdemòcrata consisteix en mantenir-se en l'oposició revolucionària extrema davant tots els governs que se succeïsquen

en el poder durant la revolució, la socialdemocràcia podrà preparar-se del mode millor també per a la utilització del poder governamental, si aquest cau [??] en les seues mans”.

Ací, la idea fonamental és la mateixa que ha formulat reiteradament *Vperiod*, en dir que no hem de témer (com ho tem Martinov) la victòria completa de la socialdemocràcia en la revolució democràtica, açò és, la dictadura revolucionària democràtica del proletariat i dels camperols, perquè una victòria tal ens donarà la possibilitat d'aixecar Europa; i el proletariat socialista europeu, en sacsar-se el jou de la burgesia, ens ajudarà, al seu torn, a realitzar la revolució socialista. Però vegeu fins a quin punt apareix empitjorada aquesta idea en l'exposició dels neoiskristes. No ens detindrem en detalls, com ara l'absurd que el poder pot “caure” a mans d'un partit conscient, que considere com nociva la tàctica de la presa del poder; que a Europa les condicions per al socialisme han assolit no una certa maduresa, sinó maduresa en general; que el nostre programa de partit no coneix cap transformació socialista, sinó només la revolució socialista. Prenguem el principal i fonamental que distingeix les idees de *Vperiod* de les de la resolució. *Vperiod* indicava al proletariat revolucionari de Rússia una missió activa: triomfar en la lluita per la democràcia i aprofitar-se d'aquesta victòria per a traslladar la revolució a Europa. La resolució no comprèn aquesta connexió existent entre la nostra “victòria decisiva” (no en el sentit neoiskrista) i la revolució a Europa, i, per açò, no parla dels fins del proletariat, ni de les perspectives de *la seua* victòria, sinó d'una de les possibilitats en general: “Si la revolució s'estengués...” *Vperiod* indicava d'una manera directa i definida (i aquestes indicacions van entrar en la resolució del III Congrés del POSDR) com precisament es pot i es deu “utilitzar el poder governamental” en interès del proletariat, tenint en compte el que es pot realitzar immediatament, en el grau actual del desenvolupament social, i el que és necessari realitzar primer com a premissa democràtica de la lluita pel socialisme. També en aquest sentit la resolució s'arrossega sense remei a la cua, en dir: “Podrà preparar-se per a la utilització”, sense saber dir *com* és que pot preparar-se, com ha de fer-ho i *en quin* sentit ha d'utilitzar aquesta preparació. No dubtem, per exemple, que els neoiskristes “poden preparar-se per a la utilització” de la situació directiva en el partit, però el que hi ha és que fins ara la seua experiència d'aqueixa utilització, la seua preparació no infonen cap esperança respecte a la transformació de la possibilitat en realitat...

Vperiod deia amb exactitud en què consisteix precisament la “possibilitat” real “de mantenir el poder en les nostres mans”: en la dictadura revolucionària democràtica del proletariat i dels camperols, en la seua força de massa conjunta, capaç de superar totes les forces de la contrarevolució, en la seua coincidència inevitable d'interessos en relació amb les transformacions *democràtiques*. La resolució de la conferència tampoc dona res positiu en aquest sentit, limitant-se només a esquivar la qüestió. Perquè la possibilitat de sostenir el poder a Rússia ha d'estar condicionada per la composició de les forces socials de Rússia mateixa, per les condicions de la revolució democràtica que actualment s'està desenrotllant al nostre país. Perquè la victòria del proletariat en Europa (i de l'extensió de la revolució a Europa fins a la victòria del proletariat hi ha encara una certa distància) provocarà una lluita contrarevolucionària desesperada de la burgesia russa; i la resolució dels neoiskristes no diu ni una paraula sobre aquesta força contrarevolucionària, la importància de la qual és avaluada en la resolució del III Congrés del POSDR. Si en la lluita per la república i la democràcia no poguéssim recolzar-nos en els camperols, a més del proletariat, “mantenir el poder” seria llavors una causa perduda. Si no és una causa perduda, si la “victòria decisiva de la revolució sobre el tsarisme” obri una possibilitat tal, llavors hem d'indicar-la, incitar activament a la seua transformació en realitat, donar consignes pràctiques, no sols *per al cas* que la revolució passe a Europa, sinó també *perquè* aqueixa extensió es duga a terme. Els seguidistes de la socialdemocràcia, en referir-se als “limitats marcs històrics de la revolució russa”, no fan més que encobrir la concepció limitada que tenen de les tasques d'aquesta revolució democràtica i del paper avançat del proletariat en aquesta revolució!

Una de les objeccions contra la consigna de “dictadura revolucionària democràtica del proletariat i dels camperols” consisteix en el fet que la dictadura pressuposa la “unitat de voluntat” (*Iskra*, núm. 95), i la unitat de voluntat entre el proletariat i la petita burgesia és impossible. Aquesta objecció és inconsistent, perquè es troba fundada en la interpretació abstracta, “metafísica”, de la noció “unitat de voluntat”. La voluntat pot estar unida en un sentit i no unida en un altre. L'absència d'unitat en les qüestions del socialisme i en la lluita pel socialisme no exclou la unitat de voluntat en les qüestions de la democràcia i en la lluita per la república. Oblidar açò significaria oblidar la diferència lògica i històrica entre la revolució democràtica i la revolució socialista. Oblidar açò significaria oblidar el caràcter *popular general* de la revolució democràtica: si és “popular”, açò significa que *hi ha* “unitat de voluntat” precisament en tant que aqueixa revolució satisfà les necessitats i les exigències del poble en general. Més enllà dels límits del democratisme, ni tan sols es pot parlar d'unitat de voluntat entre

el proletariat i la burgesia camperola. La lluita de classes entre ells és inevitable, però al terreny de la república democràtica aquesta lluita serà la lluita popular més profunda i més vasta *pel socialisme*. La dictadura revolucionària democràtica del proletariat i dels camperols té, com tot en el món, el seu passat i el seu esdevenidor. El seu passat és l'autocràcia, el règim de la servitud de la gleba, la monarquia, els privilegis. En la lluita contra aquest passat en la lluita enfront de la contrarevolució, és possible la "unitat de voluntat" del proletariat i dels camperols, perquè hi ha unitat d'interessos.

El seu esdevenidor és la lluita contra la propietat privada, la lluita de l'obrer assalariat contra el patró, la lluita pel socialisme. Ací la unitat de voluntat és impossible. Ací ens trobem en presència no del camí que va de l'autocràcia a la república, sinó del camí que condueix de la república democràtica petit burgesa al socialisme.

Naturalment, en la situació històrica concreta s'entrellacen els elements del passat i de l'esdevenidor, es confonen l'un i l'altre camí. El treball assalariat i la seua lluita contra la propietat privada existeix també davall l'autocràcia, naix fins i tot sota el règim feudal. Però açò no ens impedeix gens ni mica distingir lògicament i històricament les grans fases del desenrotllament. Perquè tots nosaltres contraposem la revolució burgesa i la socialista, tots nosaltres insistim incondicionalment en la necessitat d'establir una distinció rigorosa entre les mateixes, ¿però es pot negar que en la història elements aïllats, particulars, de l'una i l'altra revolució s'entrellacen? ¿Potser l'època de les revolucions democràtiques a Europa no registra una sèrie de moviments socialistes i de temptatives socialistes? ¿I potser la futura revolució socialista a Europa no tindrà encara molt que fer en el camp de la democràcia?

El socialdemòcrata no ha d'oblidar mai, ni per un instant, la inevitabilitat de la lluita de classe del proletariat pel socialisme, contra la burgesia i la petita burgesia més democràtiques i republicanes. Açò és indiscutible. D'açò es desprèn la necessitat absoluta d'un partit separat i independentment i rigorosament classista de la socialdemocràcia. D'ací es desprèn el caràcter temporal de la nostra consigna de "colpejar junt" amb la burgesia, el deure de vigilar rigorosament "l'aliat com si es tractés d'un enemic", etc., etc. Tot açò no ofereix tampoc el menor dubte. Però seria ridícul i reaccionari oblidar, desconèixer o menystenir, a causa d'això, les tasques essencials del moment, encara que siguin transitòries i temporals. La lluita contra l'autocràcia és una tasca temporal i transitòria dels socialistes, però tot desconeixement o menyspreu d'aqueixa tasca equival a traïr el socialisme i servir la reacció. La dictadura revolucionària democràtica del proletariat i dels camperols, és indiscutiblement només una tasca transitòria i temporal dels socialistes, però desentendre's d'aquesta tasca en l'època de la revolució democràtica és directament reaccionari.

Les tasques polítiques concretes cal plantejar-les en la situació concreta. Tot és relatiu, tot flueix, tot es modifica. La socialdemocràcia alemanya no inclou en el programa la reivindicació de la república. En aqueix país, la situació és tal, que aquesta qüestió es pot difícilment separar en la pràctica de la qüestió del socialisme (si bé respecte a Alemanya, Engels, en les seues observacions sobre el projecte de programa d'Erfurt, en 1891, posava en guàrdia contra la tendència a menystenir la importància de la república i de la lluita per la mateixa!). En la socialdemocràcia de Rússia ni tan sols ha sorgit la qüestió de suprimir la reivindicació de la república del programa i de l'agitació, perquè al nostre país existeix un lligam indissoluble entre la qüestió de la república i la qüestió del socialisme. Un socialdemòcrata alemany de 1898, que no col·loqués en primer terme la qüestió especial de la república, era un fenomen natural que no provocava ni sorpresa ni censura. Un socialdemòcrata alemany, que en 1848 deixés en l'ombra la qüestió de la república, hauria sigut senzillament un traïdor a la revolució. No hi ha la veritat abstracta. La veritat és sempre concreta.

Arribarà un temps (quan haja acabat la lluita contra l'autocràcia russa, quan haja passat per a Rússia l'època de la revolució democràtica) en què serà ridícul fins i tot parlar de la "unitat de voluntat" del proletariat i dels camperols, de la dictadura democràtica, etc. Llavors pensarem d'una manera immediata en la dictadura socialista del proletariat i en parlarem d'una manera més detallada. Però en l'actualitat, el partit de la classe d'avantguarda no pot deixar d'aspirar del mode més enèrgic a la victòria decisiva de la revolució democràtica sobre el tsarisme. I la victòria decisiva no és una altra cosa que la dictadura revolucionària democràtica del proletariat i dels camperols.

Observació

1) Recordem el lector que en la polèmica d'*Iskra* amb *Vperiod*, la primera al·ludia, entre altres coses, a la carta d'Engels a Turati en la que Engels posava en guàrdia al cap (futur) dels reformistes italians perquè no confongués la revolució democràtica i la revolució socialista. La revolució que s'acosta a Itàlia (escrivia Engels a propòsit de la situació política d'Itàlia en 1894), serà petit burgesa, democràtica i no socialista. *Iskra* retreia a *Vperiod* haver-se apartat del principi establert per Engels. Aquest reprotxe és injust, perquè *Vperiod* (núm. 14) reconeixia plenament en general la justesa de la teoria de Marx sobre les diferències de les tres forces principals de les revolucions del segle XIX. Segons aquesta teoria, actuen contra el vell règim, contra l'autocràcia, el feudalisme i la servitud 1) la gran burgesia liberal; 2) la petita burgesia radical; 3) el proletariat. La primera no lluita més que per una monarquia constitucional; la segona, per una república democràtica, i el tercer per una revolució socialista. La confusió de la lluita petit burgesa a favor de la revolució democràtica completa amb la lluita proletària a favor de la revolució socialista amenaça a un socialista amb l'enfonsament polític. Aquesta advertència de Marx és completament justa. Però precisament per aquesta raó és errònia la consigna de "comunes revolucionàries", perquè les comunes que es coneixen en la història confonien la revolució democràtica i la revolució socialista. Al contrari, la nostra consigna de dictadura democràtica revolucionària del proletariat i dels camperols ens preserva per complet d'aqueix error. La nostra consigna reconeix incondicionalment el caràcter burgès de la revolució, que no és capaç de sobrepassar *d'una manera immediata* el marc d'una revolució únicament democràtica; al mateix temps, la nostra consigna *impulsa endavant* aquesta revolució concreta, tracta de donar-li les formes més convenients per al proletariat, tracta, doncs, d'aprofitar al màxim la revolució democràtica perquè la lluita que ha de seguir el proletariat pel socialisme tinga el major èxit.

11 BREU COMPARACIÓ D'ALGUNES RESOLUCIONS DEL III CONGRÉS DEL POSDR I DE LA CONFERÈNCIA

La qüestió del govern provisional revolucionari és el punt central dels problemes tàctics de la socialdemocràcia en l'actual moment. No hi ha ni possibilitat ni necessitat de detenir-nos tan en detall en la resta de les resolucions de la conferència. Ens limitarem a indicar breument alguns punts que confirmen la diferència de principis, analitzada per nosaltres més amunt, en allò que fa l'orientació tàctica, entre les resolucions del III Congrés del Partit Obrer Socialdemòcrata de Rússia i les resolucions de la conferència.

Preneu la qüestió de l'actitud envers la tàctica del govern en vigílies de la revolució. Trobareu de nou una resposta completa a aquesta qüestió en la resolució del III Congrés del POSDR. Aquesta resolució té en compte totes les diverses condicions i tasques del moment peculiar: el desemmascarament de la hipocresia de les concessions del govern, la utilització de les "formes caricaturesques de la representació popular", la realització revolucionària de les reivindicacions imperioses de la classe obrera (en primer lloc, la jornada de vuit hores) i, en fi, la resistència a les centúries negres. En les resolucions de la conferència, la qüestió està escampada en diverses seccions: "resistir les forces negres de la reacció" s'esmenta només en l'exposició de motius de la resolució sobre les relacions amb altres partits. La participació en les eleccions en les institucions representatives s'hi examina separatament dels "compromisos" del tsarisme amb la burgesia. En compte d'exhortar a la implantació per via revolucionària de la jornada de vuit hores, una resolució especial titulada pomposament "sobre la lluita econòmica" no fa més que repetir (darrere de paraules sonores i molt poc intel·ligents sobre el "lloc central que ocupa la qüestió obrera en la vida social russa") la vella consigna de fer agitació a favor de l'"establiment legal de la jornada de vuit hores". La insuficiència i l'endarreriment d'aquesta consigna en el moment present són massa clars perquè haguem de detenir-nos a demostrar-los.

La qüestió de l'acció política oberta. El III Congrés té en compte un pròxim canvi *radical* de la nostra activitat. No s'ha d'abandonar de cap manera l'activitat conspiradora i el desenrotllament de l'aparell de conspiració: açò seria fer el joc a la policia i molt convenient per al govern. Però ara ja no es pot deixar de pensar tampoc en l'acció oberta. Fa falta *preparar* de seguida les formes convenients d'aquesta acció i, per consegüent, aparells especials (menys conspiradors) a aquest fi. Cal aprofitar les societats legals i semilegals, per a convertir-les, en allò que siga possible, en punts de suport del futur Partit Obrer Socialdemòcrata legal de Rússia.

També en açò la conferència fragmenta la qüestió sense donar cap consigna completa. Ressalta especialment el ridícul encàrrec donat a la Comissió d'Organització, d'ocupar-se de la "col·locació" dels literats legals. És completament absurda la decisió de "sotmetre a la seua influència aquells periòdics democràtics que es proposen com a fi prestar col·laboració al moviment obrer". Aquest fi se'l plantegen tots els nostres periòdics liberals legals, que segueixen quasi totalment l'orientació d'*Osvobozhdenie*. ¿Per què la redacció d'*Iskra* no comença ella mateixa per complir el seu consell i no ens dóna l'exemple de com cal sotmetre a *Osvobozhdenie* a la influència socialdemòcrata? En compte de la consigna d'aprofitar les associacions legals per a la creació de punts de suport del *partit*, ens donen, en primer lloc, un consell particular únicament sobre els "sindicats" (participació obligatòria dels membres del partit en ells) i, en segon lloc, el consell de dirigir "les organitzacions revolucionàries dels obrers", és a dir, "les organitzacions no reglamentades", o siga, "els clubs revolucionaris dels obrers". Com aquests "clubs" han vingut a aturar entre les organitzacions no reglamentades, quina classe de "clubs" són aquests, Al·là ho sap. En compte de directives exactes i clares de l'organisme suprem del partit, tenim davant nosaltres una espècie d'esbós de pensaments i un esborrany de notes de literat. No apareix per cap part el quadre complet del començament del pas del partit a una base totalment diferent de tot el seu treball.

La "qüestió camperola" és plantejada de manera totalment distinta pel Congrés del partit i per la conferència. El Congrés ha elaborat una resolució sobre "l'actitud cap al moviment camperol". La conferència, una altra sobre "el treball entre els camperols". En el primer cas, són col·locades en primer pla les tasques de dirigir, en interès de la lluita general nacional contra el tsarisme, tot l'ampli moviment revolucionari democràtic. En el segon, la cosa es redueix al "treball" entre una capa social determinada. En el primer cas, es planteja, com a consigna central pràctica de l'agitació, la creació immediata de comitès revolucionaris camperols per a implantar totes les transformacions democràtiques. En el segon, la "reivindicació de l'organització dels comitès" ha de ser presentada a l'Assemblea Constituent. Per què hem d'esperar necessàriament a aquesta Assemblea Constituent? Serà, efectivament, constituent? Serà sòlida sense la constitució prèvia i simultània dels comitès camperols revolucionaris? Totes aquestes qüestions han sigut omeses per la conferència. En totes les seues resolucions es reflecteix, en efecte, la idea general observada per nosaltres que en la revolució burgesa hem de limitar-nos al nostre treball especial únicament, no plantejant-nos l'objectiu de dirigir tot el moviment democràtic i d'assumir-ne la direcció nosaltres mateixos. Així com els economistes insistien permanentment que la lluita econòmica era per als socialdemòcrates i la lluita política per als liberals, així també els neoiskristes insisteixen, en tot el procés dels seus raonaments, que nosaltres ocupem un modest racó a un costat de la revolució burgesa i que la burgesia la realitza activament.

Finalment, no podem deixar d'assenyalar la resolució sobre l'actitud cap als altres partits. La resolució del III Congrés del POSDR parla de desemmascarar tota limitació i insuficiència del moviment burgès d'alliberament sense lliurar-se a la idea ingènua d'enumerar de congrés en congrés tots els possibles casos d'aquesta limitació i traçar una línia de demarcació entre els burgesos bons i els burgesos roïns. La conferència, repetint l'error de Starovier, cerca tenaçment aquest límit i desenrotlla la famosa teoria del "paper de tornassol". Starovier partia d'una idea molt bona: imposar a la burgesia condicions més severes. Però només oblidava que tot intent de separar per endavant els demòcrates burgesos que mereixen aprovació, que mereixen que hom arribe a un acord amb ells, etc. i els que no ho mereixen, condueix a una "fórmula" que el desenrotllament dels esdeveniments llança de seguida per la borda i que porta la confusió a la consciència de classe del proletariat. El centre de gravetat es trasllada de la unitat real en la lluita a declaracions, promeses, consignes. Starovier considerava que aquesta consigna radical era "el sufragi universal, igual, directe i secret". No van passar dos anys quan el "paper de tornassol" va demostrar la seua ineficàcia; de la consigna del sufragi universal es van apropiat els elements d'*Osvobozhdenie*, no sols no aproximant-se per açò, però, a la socialdemocràcia, sinó, al contrari, precisament per mitjà d'aquesta consigna intentant portar a l'equívoc els obrers i apartar-los del socialisme.

Ara, els neoiskristes presenten "condicions" encara més "severes", "exigeixen" dels enemics del tsarisme "recolzar d'una manera enèrgica i inequívoca (!?) tota acció decisiva del proletariat organitzat", etc., i fins i tot "una participació activa en la causa d'armar al poble". La línia de demarcació ha sigut portada molt més enllà, i, malgrat tot, *ja ha quedat antiquada una altra vegada*, ha demostrat immediatament ser inservible. Per què, per exemple, falta la consigna de la república? ¿Com és que, en interès de la "guerra revolucionària implacable contra tots els fonaments del règim

monàrquic i de casta”, els socialdemòcrates “exigeixen” dels demòcrates burgesos tot allò que vullgueu, menys la lluita per la república?

Que açò no són ganades d'enredar, que l'error dels neiskristes té la importància política més vital, ho demostra la Unió d'Emancipació de Rússia (vegeu el núm. 4 de *Proletari*)²². Aquests “enemics del tsarisme” cabran completament dins de les “reivindicacions” dels neiskristes. Però nosaltres hem demostrat que l'esperit d'*Osvobozhdenie* regna en el programa (o en la falta de programa) d'aquesta Unió d'Emancipació de Rússia i que les gents d'*Osvobozhdenie* poden portar-la a remolc amb facilitat. No obstant això, la conferència declara al final de la resolució que “la socialdemocràcia continuarà actuant tant contra *falsos amics del poble* com contra tots aquells partits polítics que, enarborant la bandera liberal i democràtica, es neguen a ajudar efectivament la lluita revolucionària del proletariat”. La Unió d'Emancipació de Rússia no sols no rebutja, sinó que ofereix amb gelosia aquesta ajuda. ¿És açò una garantia que els seus caps no siguin “falsos amics del poble” encara que pertanyen a *Osvobozhdenie*?

Ja ho veieu: presentant per endavant “condicions” i plantejant “reivindicacions”, còmiques per la seua temible impotència, els neiskristes es col·loquen en l'acte en situació ridícula. Les seues condicions i reivindicacions es demostren immediatament com insuficients per a apreciar la realitat viva. El seu afany per les fórmules és va, ja que cap fórmula és capaç de captar totes i cada una de les manifestacions de la hipocresia, la incoherència i la mesquinesa de la democràcia burgesa. La qüestió no consisteix en el “paper de tornassol”, ni en formes, ni en reivindicacions escrites i impreses, ni en distingir per endavant els falsos i vertaders “amics del poble”, sinó en la unitat real de la lluita, en la crítica persistent, per part dels socialdemòcrates, de tot pas “vacil·lant” de la democràcia burgesa. Per a la “cohesió autèntica de totes les forces socials interessades en la reorganització democràtica” no fan falta els “punts” sobre els quals ha treballat la conferència amb tanta tenacitat i tan inútilment, sinó el saber llançar consignes vertaderament revolucionàries. Per a açò són necessàries consignes que eleven, fins al nivell del proletariat, la burgesia revolucionària i republicana, i no que rebaixen les tasques del proletariat fins al nivell de la burgesia monàrquica. Per a açò és necessària la participació més enèrgica en la insurrecció i no oposar reserves basades en verbalisme raonador a la tasca inajornable de la insurrecció armada.

12 ¿DISMINUIRÀ LA IMPORTÀNCIA DE LA REVOLUCIÓ DEMOCRÀTICA SI LA BURGUESIA LI GIRA L'ESQUENA?

Estaven ja escrites les línies precedents, quan hem rebut les resolucions de la conferència caucasiana dels neiskristes publicades en *Iskra. Pour la bonne bouche* (per a postres), no podíem imaginar una millor documentació.

La redacció d'*Iskra* observa amb raó: “En la qüestió fonamental de la tàctica, la conferència caucasiana ha adoptat així mateix una decisió *anàloga* [és veritat!] a la presa per la conferència de tota Rússia” [és a dir, la neiskrista]. “La qüestió de l'actitud de la socialdemocràcia envers el govern provisional revolucionari ha sigut resolta pels camarades caucasians en el sentit de l'actitud més negativa davant el nou mètode preconitzat pel grup *Vperiod* i pels delegats a l'anomenat Congrés que es van adherir a aqueix grup”. “Cal reconèixer com *molt afortunada* la formulació que la conferència ha fet de la tàctica del partit proletari en la revolució burgesa”.

Allò que és veritat, és veritat. Ningú hauria pogut fer una formulació més “afortunada” de l'error capital dels neiskristes. Citarem aquesta formulació completa, destacant primerament entre parèntesis les flors i després els fruits presentats al final.

Resolució de la conferència caucasiana dels neiskristes sobre el govern provisional:

²² En el número 4 de *Proletari*, va aparèixer el 4 de juny de 1905, es va publicar un extens article titulat “Una nova associació obrera revolucionària”. En ell es fa conèixer el contingut de les crides d'aqueixa “Unió d'Emancipació de Rússia”, que es planteja como a objectiu convocar, amb ajuda de la insurrecció armada, una Assemblea Constituent. Més avant, l'article defineix l'actitud de la socialdemocràcia envers aqueixes associacions sense partit. No sabem en què mesura aqueixa Unió va ser viable i quina va ser la seua sort en la revolució. (Nota de Lenin a l'edició de 1907 [Nota de l'edició d'Akal])

“Considerant que la nostra tasca consisteix en utilitzar el moment revolucionari per a aprofundir [sí, naturalment, encara que hom hauria d'agregar-hi: a la manera de Martinov!] la consciència socialdemòcrata del proletariat [¿únicament per a aprofundir la consciència i no per a conquerir la república? “Profunda” comprensió de la revolució!], la conferència, a fi de garantir al partit la més completa llibertat de crítica amb relació al règim estatal burgès naixent [la nostra missió no és garantir la república! La nostra missió és únicament garantir la llibertat de crítica. Les idees anarquistes engendren el llenguatge anarquista: el règim “estatal burgès”!], es declara contra la formació d'un govern provisional socialdemòcrata i contra l'entrada en el mateix [acordeu-vos de la resolució dels bakuninistes que cita Engels adoptada deu mesos abans de la revolució espanyola; vegeu: *Proletari*, núm. 3] i jutja que el més convenient és exercir des de fora [des de baix i no des de dalt] una pressió sobre el govern provisional burgès per a democratitzar tant com siga possible [?!] el règim estatal. La conferència estima que la formació d'un govern provisional pels socialdemòcrates, o la seua entrada en aquest govern, d'un costat, allunyaria del Partit Socialdemòcrata les grans masses del proletariat, a qui el partit hauria decebut, perquè la socialdemocràcia, tot i la presa del poder, no podria satisfer les necessitats vitals de la classe obrera, compresa la realització del socialisme [la república no és una necessitat vital! Els autors no s'adonen, en la seua innocència, que empren un llenguatge purament anarquista, com si es negassen a prendre part en les revolucions burgeses!] i, d'un altre costat, OBLIGARIA LES CLASSES BURGESES A GIRAR L'ESQUENA A LA REVOLUCIÓ I, AIXÍ, DISMINUIR LA SEUA IMPORTÀNCIA”.

Heus aquí el nus de la qüestió. Heus aquí on les idees anarquistes s'entreteixeixen (com els ocorre contínuament també als bernsteinians d'Europa occidental) amb el més pur oportunisme. Figureu-vos: no entrar en el govern provisional perquè açò obligaria la burgesia a girar l'esquena a la revolució i disminuiria així l'abast de la revolució! Tenim ja, doncs, ací, davant nosaltres, completament, en el seu aspecte pur i conseqüent, aqueixa filosofia neiskrista segons la qual, ja que la revolució és burgesa, hem d'inclinar-nos davant la vulgaritat burgesa i cedir-li el pas. Si ens deixem guiar, tan sols parcialment, tan sols un minut, per aquesta consideració que la nostra participació pot obligar la burgesia a girar l'esquena a la revolució, cedim, a conseqüència d'això, totalment l'hegemonia en la revolució a les classes burgeses. Així lliurem enterament el proletariat a la tutela de la burgesia (reservant-nos la plena “llibertat de crítica”!), obligant el proletariat a ser moderat i dolç per a evitar que la burgesia gire l'esquena. Castrem les necessitats més vitals del proletariat, precisament les seues necessitats polítiques, que mai han comprès bé els economistes i els seus epígons, les castrem perquè la burgesia no gire l'esquena. Passem totalment del terreny de la lluita revolucionària per la realització de la democràcia en els límits necessaris al proletariat, al terreny del regateig amb la burgesia, comprant, mitjançant la nostra traïció als principis, mitjançant la traïció a la revolució, el consentiment benèvol de la burgesia (“perquè no gire l'esquena”).

En poques línies, els neiskristes del Caucas han sabut expressar tota l'essència de la seua tàctica de traïció a la revolució, de conversió del proletariat en un miserable apèndix de les classes burgeses. Allò que hem deduït més amunt dels errors dels neiskristes com una tendència s'erigeix ara davant nosaltres en un principi clar i determinat: a la cua de la burgesia monàrquica! Ja que la realització de la república obligaria (i obliga ja: exemple, el senyor Struve) la burgesia a girar l'esquena a la revolució, doncs bé, a baix la lluita per la república! Puix que tota reivindicació democràtica del proletariat sostinguda enèrgicament i portada fins al final obliga sempre i en totes parts del món la burgesia a girar l'esquena, doncs bé, oculteu-vos en els vostres forats, camarades obrers, obreu només des de fora, no penseu a utilitzar per a la revolució les armes i els procediments del règim “estatal burgès” i conserveu la vostra “llibertat de crítica”!

Aquí es palesa l'error fonamental en la comprensió mateixa del terme “revolució burgesa”. La “comprensió” martinoviana o neiskrista del mateix porta directament a traïr la causa del proletariat a favor de la burgesia.

Qui haja oblidat l'antic economicisme, qui no l'estudie i no se'n recorde, difícilment podrà comprendre tampoc l'actual reincidència en l'economicisme. Recordeu el “credo” bernsteinia. Dels punts de vista i dels programes “purament proletaris”, aqueixes gents han deduït la conclusió següent: per a nosaltres, socialdemòcrates, l'economia, la vertadera acció obrera, la llibertat de criticar tota politiqueria, el vertader aprofundiment de les tasques socialdemòcrates; per a ells, per als liberals, la

política. Déu ens lliure de caure en el “revolucionarisme”; açò obligaria la burgesia a girar l'esquena. Qui torne a llegir completament el “credo”, o bé el suplement especial al número 9 de *Rabótxaia Misl* (setembre de 1899), veurà tot el curs d'aquest raonament.

Ara ocorre el mateix, però en gran escala, aplicat a l'enjudiciament de tota la “gran” revolució russa, envilida, ai!, per endavant i rebaixada al nivell de la seua caricatura pels teòrics del filisteisme ortodox! Per a nosaltres, socialdemòcrates, la llibertat de crítica, l'aprofundiment de la consciència, l'acció des de fora. Per a ells, per a les classes burgeses, la llibertat d'acció, el camp lliure per a la seua direcció revolucionària (llegiu: liberal), la llibertat de realització de “reformes” des de dalt.

Aquests vulgaritzadors del marxisme no han meditat mai les paraules de Marx sobre la necessitat de reemplaçar les armes de la crítica per la crítica de les armes. Invocant en va el nom de Marx, de fet elaboren resolucions tàctiques absolutament en l'esperit dels xarlatans burgesos de Frankfurt que criticaven lliurement l'absolutisme, aprofundien la consciència democràtica i no comprenien que el temps de la revolució és el temps de l'acció, de l'acció tant des de dalt com des de baix. En convertir el marxisme en verbalisme especulador, han fet de la ideologia de la classe d'avantguarda, de la classe revolucionària més decidida i enèrgica, una ideologia dels sectors menys desenrotllats d'aquesta classe, els quals esquiven les difícils tasques democràtiques revolucionàries i les confien als senyors Struve.

Si a conseqüència de l'entrada de la socialdemocràcia en el govern revolucionari, les classes burgeses giren l'esquena a la causa de la revolució, “disminuiran amb això el seu abast”.

Ho escolteu, obrers russos? L'abast de la revolució serà major si la fan (a menys que els socialdemòcrates no els facen girar l'esquena) els senyors Struve, que volen no obtenir la victòria sobre el tsarisme, sinó pactar amb ell l'abast de la revolució serà major si, dels dos desenllaços possibles assenyalats més amunt per nosaltres, és el primer el que es realitza, és a dir, si la burgesia monàrquica arriba a entendre's amb l'autocràcia sobre la base d'una “constitució” a l'estil Shipov!

Els socialdemòcrates, que en resolucions destinades a servir de directiva per a tot el partit, escriuen coses tan vergonyoses, o que aproven aqueixes “afortunades” resolucions, estan fins a tal punt obcecats pel verbalisme especulatiu que ha desposseït el marxisme de tota vida, que no veuen com aqueixes resolucions converteixen en frases buides totes les seues altres paraules excel·lents. Preneu qualsevol article d'*Iskra*, preneu fins i tot el famós fullet del nostre il·lustre Martinov i hi trobareu divagacions sobre la insurrecció *popular*, sobre la necessitat de portar la revolució *fins al final*, sobre l'aspiració a recolzar-se en les *capes profundes del poble* en la lluita contra la burgesia inconseqüent. Però totes aquestes coses bones es converteixen en frases miserables des del moment que adopteu o proveu la idea que l'“abast de la revolució disminuirà” si la burgesia se'n desentén. Una de dos, senyors: o bé hem d'aspirar a fer la revolució amb el poble i obtenir una victòria completa sobre el tsarisme, *malgrat* la burgesia inconseqüent, egoista i covarda, o bé no admetem aquest “malgrat”, temem que la burgesia “gire l'esquena” i llavors lliurem el proletariat i el poble en mans d'aquesta mateixa burgesia inconseqüent, egoista i covarda.

No tracteu d'interpretar les meues paraules a la vostra manera. No crideu que se vos acusa de traïció conscient. No; heu tendit sempre a enfonsar-vos, i esteu ara enfonsats en la tolla, amb la mateixa inconsciència amb què els antics economistes relliscaven irresistiblement i irremeiablement pel pendent de l'“aprofundiment” del marxisme fins al “raciocini” antirevolucionari, sense ànima i sense vida.

De quines forces socials reals depèn l'“abast de la revolució”? Hi heu pensat, senyors? Fem a una banda les forces de la política exterior i de les combinacions internacionals, que es giren ara completament en el nostre favor, però de les quals tots nosaltres fem cas omís en el nostre examen, i ho fem amb tota raó, ja que del que es tracta és de les forces interiors de Rússia. Examineu aquestes forces socials interiors. Contra la revolució s'alcen l'autocràcia, la cort, la policia, els funcionaris, l'exèrcit i el petit grupet de l'alta aristocràcia. Com més profunda és la indignació al poble, menys segur és l'exèrcit, més augmenta la vacil·lació entre els funcionaris. D'altra banda, la burgesia, en el seu conjunt, està ara a favor de la revolució, i ho prova pronunciant discursos sobre la llibertat, parlant cada vegada amb major freqüència en nom del poble i fins i tot en nom de la revolució. Però tots nosaltres, marxistes, sabem per la teoria i observem cada dia i a cada hora, en l'exemple dels nostres liberals, de les gents dels “zemstvos” i d'*Osvobozhdenie*, que la burgesia està a favor de la

revolució d'una manera inseqüent, egoista i covarda. La burgesia en la seua immensa majoria es girarà inevitablement a la contrarevolució, del costat de l'autocràcia contra la revolució, contra el poble, en quant siguen satisfets els seus interessos estrets i egoistes, en quant "gire l'esquena" a la democràcia conseqüent (*i ja ara comença a gira-li l'esquena!*). Queda "el poble", és a dir, el proletariat i els camperols: només el proletariat és capaç de marxar segur fins al final, perquè va molt més enllà de la revolució democràtica. Per això, el proletariat lluita a l'avantguarda per la república, rebutjant amb menyspreu els consells necis i indignes d'aquells qui li diuen que tinga cura de no espantar la burgesia. Entre els camperols hi ha, al costat dels elements petitburgesos, una massa d'elements semiproletaris. Açò els fa ser també inestables, obligant el proletariat a fondre's en un partit rigorosament de classe. Però la inestabilitat dels camperols és radicalment diferent de la inestabilitat de la burgesia; perquè, en aquest moment concret, els camperols es troben menys interessats en què es mantinga indemne la propietat privada que en arrabassar als grans terratinents les seues terres, que són una de les principals formes d'aquella propietat. Sense convertir-se per això en socialistes ni deixar de ser petit burgesos, els camperols són susceptibles d'actuar com els més perfectes i radicals partidaris de la revolució democràtica. Els camperols procediran invariablement així, sempre que la marxa dels esdeveniments revolucionaris que els alligona no s'interrompa massa prompte per la traïció de la burgesia i la derrota del proletariat. Els camperols es convertiran invariablement, sota aqueixes condicions, en un baluard de la revolució i de la república, ja que només una revolució plenament victoriosa pot donar-li al camperolat, en matèria de reforma agrària, *tot quant* el camperol vol, amb què somia i allò que necessita realment (no per a destruir el capitalisme, com es figuren els "socialistes revolucionaris", sinó) per a sortir de l'abjecció de la semiservitud, de les tenebres de l'embrutiment i del servilisme, per a millorar les seues condicions d'existència, en la mesura que açò és possible en el marc de l'economia mercantil.

Encara hi ha més. Els camperols es troben vinculats a la revolució no sols per la transformació agrària radical, sinó, a més, per tots els seus interessos generals i permanents. Fins i tot en la lluita contra el proletariat, el camperol té necessitat de la democràcia, perquè només el règim democràtic és capaç d'expressar exactament els seus interessos i de donar-li la preponderància com a massa, com a majoria. Com més instruït siga el camperol (i després de la guerra amb el Japó s'instrueix amb una rapidesa que molts ni tan sols sospiten, habituats com estan a mesurar la instrucció únicament amb l'arrasador escolar), d'una manera tant més conseqüent i decidida estarà a favor de la revolució democràtica completa, perquè no té por, com la burgesia, a la sobirania del poble; al contrari, hi veu un avantatge. La república democràtica es convertirà en el seu ideal en quant comence a alliberar-se del seu monarquisme ingenu, perquè el monarquisme conscient de la burgesia regatejadora (amb la seua Cambra alta, etc.) promet al camperol la mateixa absència de drets, el mateix embrutiment, la mateixa ignorància, lleugerament tenyits d'un vernís constitucional a l' europea.

Heus aquí per què la burgesia, com a classe, tendeix naturalment i inevitablement a amagar-se davall l'ala del partit liberal monàrquic, i els camperols, com a massa, tendeixen a col·locar-se sota la direcció del partit revolucionari i republicà. Heus aquí per què la burgesia no és capaç de portar la revolució democràtica fins al final, mentre que els camperols són capaços de portar la revolució fins al final, i nosaltres hem d'ajudar-los-hi amb totes les nostres forces.

Hom m'objectarà: no hi ha necessitat de provar-ho; és l'abecé; tots els socialdemòcrates ho comprenen perfectament No; això no ho comprenen els que són capaços de parlar de la "disminució de l'abast" de la revolució en el cas que la burgesia se n'aparte. Aqueixes gents repeteixen frases del nostre programa agrari, apreses de memòria, però sense comprendre el seu sentit; perquè, d'una altra manera, no tindrien por de la idea de la dictadura revolucionària democràtica del proletariat i dels camperols, que es desprèn necessàriament de tota la concepció marxista i del nostre programa; d'una altra manera, no limitarien l'abast de la gran revolució russa a l'abast que pretén donar-li la burgesia. Aqueixes gents esclafen les seues frases marxistes revolucionàries abstractes amb el pes de les seues resolucions concretes, antimarxistes i antirevolucionàries.

Qui comprèn vertaderament quin és el paper dels camperols en la revolució russa victoriosa, serà incapaç de dir que l'abast de la revolució es redueix si la burgesia li gira l'esquena, perquè, en realitat, la revolució russa no començarà a adquirir el seu vertader abast, no començarà a adquirir realment la major envergadura possible en l'època de la revolució democràtica burgesa, fins que la burgesia no li gire l'esquena i l'element revolucionari actiu siga la massa camperola, en unió amb el proletariat. Per a ser portada conseqüentment fins al seu final, la nostra revolució democràtica ha de recolzar-se en forces capaces de contrarestar la inevitable inseqüència de la burgesia (és a dir,

capaços precisament d'“obligar-la a girar l'esquena”, cosa que temen, en la seua simplicitat, els partidaris caucasiens d'*Iskra*).

El proletariat ha de portar fins al final la revolució democràtica, atraient-se la massa dels camperols, per a esclafar per la força la resistència de l'autocràcia i paraitzar la inestabilitat de la burgesia. El proletariat ha de dur a terme la revolució socialista, atraient-se la massa dels elements semiproletaris de la població, per a trencar per la força la resistència de la burgesia i paraitzar la inestabilitat dels camperols i de la petita burgesia. Tals són les tasques del proletariat, que els partidaris de la nova *Iskra* conceben d'una manera tan estreta en tots els seus raonaments i resolucions sobre l'amplitud de la revolució.

Encara que no cal oblidar una circumstància que hom perd sovint de vista quan hom discorre sobre aquesta “amplitud”. No cal oblidar que no parlem ací de les dificultats del problema, sinó de la via en què cal cercar i procurar la seua solució. No es tracta que siga fàcil o difícil fer que l'abast de la revolució siga potent i invencible, sinó de com cal procedir perquè el seu abast siga major. El desacord es refereix precisament al caràcter fonamental de l'activitat, de la seua mateixa orientació. Ho subratllem, perquè gents negligents o poc escrupoloses confonen amb farta freqüència dues qüestions diferents: la qüestió del camí que s'ha de seguir, és a dir, de l'elecció entre dos camins diferents, i la qüestió de la facilitat o de la proximitat del fi a assolir pel camí emprès.

No ens hem referit a aquesta última qüestió en l'exposició precedent, perquè aqueixa qüestió no ha suscitat desacords i divergències al si del nostre partit. Però, naturalment, la qüestió és en si mateixa summament important i digna de la major atenció per part de tots els socialdemòcrates. Seria d'un optimisme imperdonable oblidar les dificultats que suposa incorporar al moviment no sols la massa de la classe obrera, sinó també la massa camperola. Contra aquestes dificultats precisament s'han estavellat més d'una vegada els esforços realitzats per a portar fins al final la revolució democràtica, amb la particularitat que ha triomfat el més sovint la burgesia més inseqüent i més egoista, que “obtenia capital” de la defensa que la monarquia li assegurava contra el poble i, alhora, “conservava la innocència” del liberalisme... O de la tendència d'*Osvobozhdenie*. Però dificultat no és impossibilitat de realització. Allò que importa és estar segurs d'haver escollit el bon camí, i aquesta seguretat centuplica l'energia revolucionària i l'entusiasme revolucionari, que són capaços de realitzar miracles.

El grau de profunditat del desacord existent entre els socialdemòcrates dels nostres dies, a propòsit de l'elecció del camí que s'ha de seguir, apareix de seguida amb evidència quan es compara la resolució dels neiskristes caucasiens amb la del III Congrés del Partit Obrer Socialdemòcrata de Rússia. La resolució del Congrés declara: la burgesia és inseqüent, intentarà, ben segur, arrancar-nos les conquestes de la revolució. Per tant, prepareu-vos més enèrgicament a la lluita, camarades obrers, armeu-vos, atraieu al vostre costat els camperols. No cedirem sense combat a la burgesia egoista les nostres conquestes revolucionàries. La resolució dels neiskristes caucasiens diu: la burgesia és inseqüent, pot girar l'esquena a la revolució. Per això, camarades obrers: no penseu, per favor, en participar en el govern provisional; perquè, en aquest cas, la burgesia girarà segurament l'esquena, i l'abast de la revolució, per tant, serà menor!

Els uns diuen: impulseu la revolució cap avant, fins al final, malgrat la resistència o la passivitat de la burgesia inseqüent.

Els altres diuen: no penseu en portar la revolució fins al final d'una manera independent; perquè, llavors, la burgesia inseqüent li girarà l'esquena.

¿És que no ens trobem en presència de dues rutes diametralment oposades? No és evident que una tàctica exclou absolutament l'altra i que la primera és l'única tàctica encertada de la socialdemocràcia revolucionària, mentre que la segona és, en els fons, una tàctica purament en l'esperit d'*Osvobozhdenie*?

13 CONCLUSIÓ, ENS ATREVIREM A VÈNCER?

Aquells que coneixen superficialment l'estat de coses de la socialdemocràcia de Rússia o el jutgen des de fora i desconeixen la història de tota la nostra lluita interior del partit des de l'època de

l'economicisme, molt sovint es desenten també de les divergències tàctiques que s'han definit ara, sobretot després del III Congrés, al·ludint simplement a dues tendències naturals, inevitables, completament conciliables, de tot moviment socialdemòcrata. D'una banda, segons ells, hom subratlla vivament la tasca corrent, quotidiana, habitual, la necessitat de desenrotllar la propaganda i l'agitació, de preparar les forces, d'aprofundir el moviment, etc. D'altra banda, se subratllen les tasques de combat, les tasques polítiques d'ordre general i les tasques revolucionàries del moviment, s'indica la necessitat de la insurrecció armada i es llancen les consignes de dictadura revolucionària democràtica i govern provisional revolucionari. No s'ha d'exagerar ni una part ni una altra; ni allí ni ací (com, en general, en cap part del món) els extrems són bons, etc., etc.

Les veritats barates de saviesa pràctica (i "política" entre cometes) que hi ha indubtablement en semblants raonaments, encobreixen, no obstant això, amb massa freqüència la incomprensió de les necessitats vitals, candents, del partit. Fixeu-vos en les divergències tàctiques actuals entre els socialdemòcrates russos. Naturalment, el fet que en els raonaments neoisristes sobre la tàctica hom subratlle d'una manera accentuada l'aspecte quotidià, habitual, del treball, no podria representar de per si mateix cap perill i no podria provocar cap divergència en les consignes tàctiques. Però basta comparar les resolucions del III Congrés del Partit Obrer Socialdemòcrata de Rússia amb les resolucions de la Conferència, perquè aqueixa divergència salte als ulls.

De què es tracta? Es tracta, primer, que no basta una simple indicació general, abstracta dels dos corrents existents en el moviment i del caràcter nociu dels extrems. Cal saber concretament quin és el mal que afligeix el moviment en el moment present, en què consisteix ara el perill polític real per al partit. Segon, cal saber a quines forces polítiques reals fan el joc aquestes o les altres consignes tàctiques o tal o qual absència de consignes. Si escolteu als neoisristes, arribareu a la conclusió que el partit de la socialdemocràcia es veu amenaçat del perill de llançar per la borda la propaganda i l'agitació, la lluita econòmica i la crítica de la democràcia burgesa, de deixar-se seduir desmesuradament per la preparació militar, pels atacs armats, per la presa del poder, etc. Però, en realitat, el perill real que amenaça el partit prové d'un altre costat completament distint. Aquell que conega ni tan sols siga un poc de prop la situació del moviment, aquell que el segueisca d'una manera atenta i reflexiva, no pot menys de veure què tenen de ridícul els temors neoisristes. Tota la tasca del Partit Obrer Socialdemòcrata de Rússia s'ha modelat ja enterament en límits consistents i invariables, que garanteixen d'una manera incondicional la concentració del centre de gravetat en la propaganda i l'agitació, en els mítings rellamp i reunions de masses, en la difusió de fulls i fullets, en la contribució a la lluita econòmica i el suport de les seues consignes. No hi ha ni un sol comitè de partit, ni un sol comitè regional, ni una sola reunió central, ni un sol grup de fàbrica, en què les noranta-nou parts d'atenció, forces i temps no es dediquen sempre i d'una manera constant a totes aquestes funcions, establides ja des de la segona meitat de la dècada del 90. Açò ho ignoren únicament aquells que no coneixen en res el moviment. Només gent molt ingènua o poc informada pot prendre seriosament la repetició neoisrista de les velles falques quan açò es fa en un to particular de suficiència.

El fet és que no sols entre nosaltres la gent no es deixa portar d'una manera desmesurada per les tasques de la insurrecció, per les consignes polítiques generals, per la direcció de tota la revolució popular, sinó que, al contrari, *l'endarreriment*, precisament en aquest sentit, salta als ulls, és el costat més vulnerable, representa un perill real per al moviment, el qual pot degenerar, i degenera en alguns llocs, de revolucionari de fet en revolucionari de paraula. Dels molts centenars d'organitzacions, grups i cercles que realitzen la tasca del partit, no trobareu ni un sol en què no s'haja dut a terme des del seu naixement aqueixa labor quotidiana, de la que parlen els savis de la nova *Iskra*, amb aires de gents que han descobert una nova veritat i, al contrari, trobareu un tant per cent insignificant de grups i cercles que tinguen consciència de les tasques de la insurrecció armada, que hagen emprès la realització de les mateixes, que s'adonen de la necessitat de dirigir tota la revolució popular contra el tsarisme, de la necessitat propugnar per a ells precisament aquestes i no altres consignes d'avantguarda.

Ens trobem en un endarreriment increïble respecte a les tasques d'avantguarda i efectivament revolucionàries, no hem adquirit encara consciència de les mateixes en infinitat de casos, hem deixat que ací i allí s'enfortís la democràcia burgesa revolucionària a compte del nostre endarreriment en aquest sentit. I els escriptors de la nova *Iskra*, girant-se esquena a la marxa dels esdeveniments i a les exigències del moment, repeteixen obstinadament: no oblideu el vell! No vos deixeu portar per la novetat! És aquest el motiu fonamental i invariable de totes les resolucions substancials de la

conferència, mentre que en les resolucions del Congrés hi podreu llegir també invariablement el següent: alhora que confirmem allò vell (i sense detenir-nos a rumiar-ho, precisament perquè és quelcom vell, ja decidit i consagrat en les publicacions, en les resolucions i en l'experiència), propugnem una nova tasca, cridem l'atenció sobre la mateixa, plantejem una nova consigna, exigim dels socialdemòcrates realment revolucionaris una tasca immediata perquè siga portada a la pràctica.

Heus aquí com està, en realitat, plantejada la qüestió de les dues tendències en la tàctica de la socialdemocràcia. L'època revolucionària ha destacat noves tasques que només gents completament cegues no veuen. I aquestes tasques uns socialdemòcrates les accepten decididament i les posen a l'ordre del dia: la insurrecció armada és inajornable, prepareu-vos per a la mateixa immediatament i enèrgicament, acordeu-vos que és necessària per a la victòria decisiva, plantegeu les consignes de república, de govern provisional, de dictadura revolucionària democràtica del proletariat i dels camperols. Altres socialdemòcrates, en canvi, reculen, no es mouen del lloc, en compte de donar consignes escriuen pròlegs; en compte d'indicar la novetat paral·lelament a la confirmació d'allò vell, remuguen incansablement i avorridament el vell i fan reserves sobre la novetat, no saben definir les condicions de la victòria decisiva, no saben presentar les úniques consignes que corresponen a l'aspiració d'aconseguir la victòria completa.

El resultat polític d'aquest seguidisme salta als ulls. La falla relativa a l'acostament de la "majoria" del Partit Obrer Socialdemòcrata de Rússia a la democràcia burgesa revolucionària no passa de ser una falla, no confirmada ni per un sol fet polític, ni per una sola resolució important dels "bolxevics", ni per un sol acte del III Congrés del Partit Obrer Socialdemòcrata de Rússia. Al contrari, la burgesia oportunista, monàrquica, personificada per *Osvobozhdenie*, celebra des de fa temps les tendències "de principi" del neoiskrisme i ara senzillament fa ja moure el seu molí amb l'aigua dels mateixos, s'assimila els seus termes i "ideetes" contra la "conspiració" i el "motí", contra les exageracions de l'aspecte "tècnic" de la revolució, contra la presentació directa de la consigna de la insurrecció armada, contra el "revolucionarisme" de les reivindicacions extremes, etc., etc. La resolució de tota una conferència dels socialdemòcrates "menxevics" del Caucas i l'aprovació d'aqueixa resolució per la redacció de la nova *Iskra* fa un resum polític inequívoc de tot açò: l'essencial és que la burgesia no gire l'esquena en cas de participació del proletariat en la dictadura revolucionària democràtica! Amb açò està dit tot. Amb açò es consagra definitivament la transformació del proletariat en apèndix de la burgesia monàrquica. Amb açò queda demostrada en la pràctica, no per la declaració casual d'una persona, sinó per una resolució especialment aprovada per tota una tendència, *la significació política* del seguidisme neoiskrista.

Qui reflexione sobre aquests fets comprendrà la vertadera significació de les indicacions ordinàries respecte als dos aspectes i les dues tendències del moviment socialdemòcrata. Preneu el bernsteinianisme per a estudiar aqueixes tendències en gran escala. Els bernsteinians afirmaven i afirmen, exactament igual, que són precisament ells els que comprenen les vertaderes necessitats del proletariat, les tasques que porten aparellades el creixement de les seues forces, l'aprofundiment de tot el treball, la preparació dels elements de la nova societat, la propaganda i l'agitació. Exigim el reconeixement obert del que és! (diu Bernstein, consagrant amb açò el "moviment" sense "meta final", consagrant només la tàctica defensiva, predicant la tàctica de la por "que la burgesia gire l'esquena"). També els bernsteinians cridaven a propòsit del "jacobinisme" dels socialdemòcrates revolucionaris, dels "literats", que no comprenen la "iniciativa obrera", etc., etc. En realitat, com tothom sap, els socialdemòcrates revolucionaris no havien pensat mai en abandonar la tasca quotidiana, la tasca petita, la preparació de forces, etc., etc. L'única cosa que exigien era la consciència clara de l'objectiu final, el plantejament clar de les tasques revolucionàries, volien elevar els sectors semiproletaris i semipetitburgesos fins al revolucionarisme proletari i no rebaixar aquest últim fins a les consideracions oportunistes a propòsit que "la burgesia no gire l'esquena". Potser l'expressió més eloqüent d'aquesta dissensió entre l'ala intel·lectual oportunista i l'ala proletària revolucionària del partit era la pregunta: *dürfen wir siegen?*, "ens atrevirem a vèncer?", ens està permès vèncer, no és perillós vèncer, convé que vencem? Per estrany que sembla a primera vista, aquesta pregunta va ser, no obstant això, formulada, i havia de ser-ho, perquè els oportunistes temien la victòria, intimidaven el proletariat amb la perspectiva de la mateixa, pronosticaven qualsevol classe de calamitats com a conseqüència d'ella, ridiculitzaven les consignes que incitaven directament a obtenir-la.

Aquesta mateixa divisió fonamental en tendència intel·lectual oportunista i proletària revolucionària, existeix també entre nosaltres, amb la sola diferència, molt substancial, que es tracta no de la revolució socialista, sinó de la revolució democràtica. Entre nosaltres ha sigut també formulada la pregunta, absurda a primera vista: “ens atrevirem a vèncer?”. Aquesta pregunta ha sigut formulada per Martinov en les seues *Dues dictadures*, que profetitzaven qualsevol classe de calamitats si preparem bé i duem a terme amb ple èxit la insurrecció. Ha sigut formulada per tota la literatura dels neoiskristes consagrada a la qüestió del govern provisional revolucionari, amb la particularitat que constantment han intentat, però sense èxit, confondre la participació de Millerand en el govern burgès oportunista, amb la participació de Varlin en el govern revolucionari petit burgès. La qüestió ha quedat fixada per la resolució en parlar de la por que “la burgesia gire l’esquena”. I si bé Kautsky, per exemple, intenta ara ironitzar, dient que les nostres discussions sobre el govern provisional revolucionari s’assemblen al repartiment de la pell de l’ós abans d’haver-lo matat, aquesta ironia no demostra una altra cosa sinó que fins i tot socialdemòcrates intel·ligents i revolucionaris es desencarriren quan parlen del que coneixen només de nom. La socialdemocràcia alemanya no es troba encara molt prop del moment en què puga matar l’ós (realitzar la revolució socialista), però la discussió a propòsit de saber si ens “atrevirem” a matar-lo ha tingut una immensa importància des del punt de vista dels principis i des del punt de vista polític pràctic. Els socialdemòcrates russos no es troben encara molt prop de tenir les forces suficients per a “matar al seu ós” (realitzar la revolució democràtica), però la qüestió de saber si ens “atrevirem” a matar-lo té una importància extremadament seriosa per a tot l’esdevenidor de Rússia i per a l’esdevenidor de la socialdemocràcia russa. No es pot parlar d’un reclutament enèrgic i eficaç d’un exèrcit, de la direcció del mateix, sense estar segurs que ens “atrevirem” a vèncer.

Fixeu-vos en els nostres vells economistes. Aquests cridaven també que els seus adversaris eren uns conspiradors, uns jacobins (vegeu *Rabóttxeie Dielo*, sobretot el número 10, i el discurs de Martinov en els debats del II Congrés sobre el programa), que absorbits per la política, se separen de les masses, que obliden les bases del moviment obrer, que no tenen en compte la iniciativa obrera, etc., etc. Però, en realitat, aqueixos partidaris de la “iniciativa obrera” eren uns intel·lectuals oportunistes, que imposaven als obrers la seua concepció estreta i filistea de les tasques del proletariat. En realitat, els adversaris de l’economicisme, com pot veure-ho cada u per la vella *Iskra*, no abandonaven ni relegaven a l’últim terme ni un sol dels aspectes de la tasca socialdemòcrata, no oblidaven gens ni mica la lluita econòmica, i sabien al mateix temps plantejar amb tota amplitud les tasques polítiques urgents i del moment, i oposar-se a la transformació del partit obrer en un apèndix “econòmic” de la burgesia liberal.

Els economistes havien après de memòria que la base de la política és l’economia, i “entenien” açò de tal manera, com si calgués rebaixar la lluita política fins a la lluita econòmica. Els neoiskristes han après de memòria que la revolució democràtica té en la seua base econòmica la revolució burgesa, i han “entès” açò de tal manera, com si fos necessari rebaixar les tasques democràtiques del proletariat fins al nivell de la moderació burgesa, fins al límit més enllà del qual “la burgesia girarà l’esquena”. Els economistes, amb el pretext d’aprofundir el treball, amb el pretext de la iniciativa obrera i de la política purament de classe, lliuraven, en realitat, la classe obrera en mans dels polítics burgesos liberals, és a dir, conduïen el partit per un camí la significació objectiva del qual era precisament aquesta. Els neoiskristes, amb els mateixos pretextos, traeixen, en realitat, a favor de la burgesia, els interessos del proletariat en la revolució democràtica, és a dir, condueixen el partit pel camí la significació objectiva del qual és precisament aquesta. Als economistes els semblava que l’hegemonia en la lluita política no era cosa dels socialdemòcrates, sinó pròpiament cosa dels liberals. Als neoiskristes els sembla que la realització activa de la revolució democràtica no és cosa dels socialdemòcrates, sinó pròpiament cosa de la burgesia democràtica, perquè la direcció i la participació preeminent del proletariat “disminuiria l’abast” de la revolució.

En una paraula, els neoiskristes són uns epígons de l’economicisme, no sols pel seu origen en el II Congrés del partit, sinó també pel seu mode actual de plantejar les tasques tàctiques del proletariat en la revolució democràtica. Són també una ala intel·lectual oportunista del partit. En matèria d’organització, va començar amb l’individualisme anarquista, propi dels intel·lectuals, i ha acabat amb la “desorganització com a procés”, consagrant, en els “estatuts” aprovats per la conferència, la falta de lligam de les publicacions respecte a l’organització del partit, les eleccions no directes, sinó quasi de quart grau, el sistema dels plebiscits bonapartistes en compte de la representació democràtica, i, finalment, el principi de l’“acord” entre la part i el tot. En la tàctica del partit, han lliscat pel mateix pendent. En el “pla de campanya dels zemstvos” van declarar com “tipus superior de manifestació”

els discursos davant els elements dels zemstvos, no veient en l'escena política més que dues forces actives (açò en vespres del 9 de gener!): el govern i la democràcia burgesa. La tasca urgent d'armar-se la "van aprofundir", substituint la consigna pràctica directa per una crida a armar el poble del desig ardent d'armar-se. Les tasques de la insurrecció armada, del govern provisional, de la dictadura revolucionària democràtica han sigut ara deformades i dissimulades en les seues resolucions oficials. "Que la burgesia no gire l'esquena", aquest acord final de l'última de les seues resolucions llança una viva llum sobre la qüestió de saber a on condueix el partit el seu camí.

La revolució democràtica a Rússia és una revolució burgesa per la seua essència social i econòmica. No basta de repetir senzillament aquesta tesi marxista justa. Cal saber comprendre-la i saber aplicar-la a les consignes polítiques. Tota la llibertat política en general, sobre la base de les relacions de producció actuals, açò és, capitalistes, és una llibertat burgesa. La reivindicació de la llibertat expressa abans que res els interessos de la burgesia. Els seus representants van ser els primers a presentar aquesta reivindicació. Els seus partidaris han disposat per totes les bandes com a amos de la llibertat obtinguda, reduint-la a una mesura burgesa moderada i precisa, combinant-la amb l'aixafament del proletariat revolucionari, amb la repressió més refinada en temps de pau i feroçment cruel durant les tempestats.

Però només els populistes "turbulents", els anarquistes i els "economistes" podien deduir-hi la negació o el menyscabament de la lluita per la llibertat. S'ha aconseguit imposar al proletariat aquestes doctrines intel·lectual filistees únicament d'una manera temporal, només malgrat la seua resistència. El proletariat se n'ha adonat, per instint, que la llibertat política li és necessària, li és necessària a ell més que a ningú, tot i que aquesta reforça i organitza directament a la burgesia. El proletariat espera la seua salvació no de la renúncia a la lluita de classes, sinó del seu desenrotllament, del seu eixamplament, de la consciència, de l'organització, de la decisió. Allò que menyscabe les tasques de la lluita política converteix el socialdemòcrata, de tribú popular, en secretari de tradeunió Allò que menyscabe les tasques proletàries en la revolució democràtica burgesa, converteix el socialdemòcrata, cap de la revolució popular, en líder de sindicat obrer lliure.

Sí, de la revolució *popular*. La socialdemocràcia ha lluitat i lluita amb tot el dret contra l'abús democràtic burgès de la paraula "poble". Exigeix que amb aquesta paraula no s'encobrisca la incomprensió dels antagonismes de classe al si del poble. Insisteix incondicionalment en la necessitat d'una completa independència de classe del partit del proletariat. Però divideix el "poble" en "classes", no perquè la classe d'avantguarda es tanque en si mateixa, es limite amb una mesura mesquina, castre la seua activitat amb consideracions com la que no giren l'esquena els amos de l'economia del món, sinó perquè la classe d'avantguarda, que no pateix de l'ambigüitat, de la inconsistència, de la indecisió de les classes intermèdies, lluite amb tanta major energia, amb tant major entusiasme per la causa de tot el poble, al capdavant de tot el poble.

Heus aquí allò que tan sovint no comprenen els neokristes actuals que substitueixen la presentació de consignes polítiques actives en la revolució democràtica per la repetició casuística de les paraules "de classe" en tots els gèneres i declinacions!

La revolució democràtica és burgesa. La consigna del "repartiment general de la terra" o de "terra i llibertat" (aquesta consigna difundidíssima entre la massa camperola, ignorant i oprimida, però que cerca apassionadament la llum i la felicitat) és burgesa. Però nosaltres, marxistes, hem de saber que no hi ha i no pot haver-hi un altre camí cap a la llibertat vertadera del proletariat i dels camperols, que el camí de la llibertat burgesa i del progrés burgès. No hem d'oblidar que en aquests moments no hi ha ni pot haver-hi un altre mitjà d'acostar el socialisme que la llibertat política completa, la república democràtica, la dictadura revolucionària democràtica del proletariat i dels camperols. Com a representants de la classe revolucionària d'avantguarda, de l'única classe revolucionària sense reserves, sense dubtes, sense girar la vista arrere, hem de plantejar abans que res el poble, del mode més ampli, més audaç i amb la major iniciativa possible, les tasques de la revolució democràtica. El menyscabament d'aqueixes tasques és teòricament una caricatura del marxisme i una adulteració filistea del mateix, i des del punt de vista polític i pràctic significa lliurar la causa de la revolució en mans de la burgesia, la qual s'apartarà inevitablement de la realització conseqüent de la revolució. Les dificultats que s'alcen en el camí cap a la victòria completa de la revolució, són molt grans. Ningú podrà condemnar els representants del proletariat si fan tots els esforços possibles i aquests s'estavellen davant la resistència de la reacció, la traïció de la burgesia i la ignorància de les masses. Però tots i cada un (i sobretot el proletariat conscient) condemnaran la socialdemocràcia si

aquesta retalla l'energia revolucionària de la revolució democràtica, si retalla l'entusiasme revolucionari amb la por de vèncer, amb consideracions a propòsit del perill que la burgesia gire l'esquena.

Les revolucions són les locomotores de la història, deia Marx. Les revolucions són la festa dels oprimits i explotats. Mai la massa del poble és capaç d'obrar com a creador tan actiu de nous règims socials, com durant la revolució. En tals períodes, el poble és capaç de fer miracles, des del punt de vista de la vara estreta i petit burgesa del progrés gradual. Però és necessari que també els dirigents dels partits revolucionaris plantegen les seues tasques d'una manera més àmplia i audaç en tals períodes, que les seues consignes s'avancen sempre a la iniciativa revolucionària de les masses, servint de far a les mateixes, mostrant en tota la seua grandesa i en tota la seua magnificència nostre ideal democràtic i socialista, indicant el camí més curt i més directe cap a la victòria completa, incondicional i decisiva. Reservem als oportunistes de la burgesia d'*Osvobozhdenie* imaginar, per por de la revolució i per por al camí directe, sendes indirectes, de volta, de compromís. Si se'ns obliga per la força a arrossegat-nos pels esmentats camins, sabrem complir amb el nostre deure fins i tot en la petita tasca quotidiana. Però que siga la lluita implacable la que primer decidisca l'elecció del camí. Serem uns traïdors i traïdors a la revolució si no aprofitem aquesta energia de les masses en festa i el seu entusiasme revolucionari per a la lluita implacable i abnegada pel camí directe i decisiu. Que els oportunistes de la burgesia pensen covardament en la reacció futura. Als obrers no els espanta la idea que la reacció es disposa a ser terrible ni que la burgesia es disposa a girar l'esquena. Els obrers no esperen avinences, no sol·liciten dons; aspiren a esclafar implacablement les forces reaccionàries, és a dir, aspiren a *la dictadura revolucionària democràtica del proletariat i dels camperols*.

No cal ni dir-ho que en els períodes tempestuosos la nau del nostre partit es veu amenaçada per majors perills que durant la "navegació" tranquil·la del progrés liberal, que significa una dolorosa i lenta succió dels sucs de la classe obrera pels seus explotadors. No cal ni dir-ho que les tasques de la dictadura revolucionària democràtica són mil vegades més difícils i complexes que les tasques de l'"oposició extrema" i de la lluita parlamentària exclusiva. Però aquell que en el moment revolucionari actual és capaç conscientment de preferir la navegació tranquil·la i el camí de l'"oposició" sense perills és millor que es faça a una banda temporalment de la tasca socialdemòcrata, que espere la fi de la revolució, que espere que acabe la festa i comence la labor quotidiana i la seua habitual vara estreta no represente una dissonància tan repugnant i una deformació tan monstruosa de les tasques de la classe d'avantguarda.

¡Al capdavant de tot el poble i, en particular, dels camperols, per la llibertat total, per la revolució democràtica conseqüent, per la república! ¡Al capdavant de tots els treballadors i explotats, pel socialisme! Tal ha de ser, en la pràctica, la política del proletariat revolucionari, aquesta és la consigna de classe que ha d'informar i determinar la solució de tots els problemes tàctics, de tots els passos pràctics del partit obrer, durant la revolució.

EPÍLEG

Altra vegada la tendència d'Osvobozhdenie, altra vegada la tendència de la nova Iskra

Els números 71-72 d'*Osvobozhdenie* i 102-103 d'*Iskra* ens aporten un nou material extraordinàriament ric, relatiu a la qüestió a què dediquem el capítol 8 del nostre fullet. Com no tenim possibilitat alguna d'utilitzar ací tot aquest ric material, ens hi detindrem només en allò més essencial. Primerament, sobre la qüestió de saber quina mena de "realisme" de la socialdemocràcia és elogiat per *Osvobozhdenie* i per què ha d'elogiar-lo; en segon lloc, en la correlació dels conceptes: revolució i dictadura.

I. PER QUÈ ELOGIEN ELS REALISTES LIBERALS BURGESOS ALS “REALISTES” SOCIALDEMÒCRATES?

Els articles “L’escissió en la socialdemocràcia russa” i “El triomf del bon seny” (*Osvobozhdenie*, núm. 72) representen un judici sobre la socialdemocràcia, extraordinàriament valuós per als proletaris conscients, fet pels representants de la burgesia liberal. Mai es recomanarà massa el coneixement d’aquests articles a cada socialdemòcrata, conèixer-los en la seua totalitat i *meditar* sobre cada una de les seues frases. Reproduïrem, abans que res, les principals tesis d’ambdós articles:

“A l’observador de fora [diu *Osvobozhdenie*] li és prou difícil captar el sentit polític real de la discrepància que ha dividit el Partit Socialdemòcrata en dues fraccions. Qualificar la fracció de la “majoria” com la més radical i rectilínia a diferència de la “minoria”, que admet, en benefici de la causa, alguns compromisos, no és totalment exacte, i, en tot cas, no és una característica concloent. Almenys, els dogmes tradicionals de l’ortodòxia marxista són observats, pot ser que amb més lleialtat per la fracció de la minoria que per la fracció de Lenin. Ens sembla que és més exacta la següent característica. El fonamental estat d’esperit polític de la “majoria” és un revolucionarisme abstracte, un esperit de revolta, un afany de provocar per tots els mitjans una insurrecció de la massa popular i, en nom seu, prendre el poder immediatament; açò, en un cert grau, aproxima els “leninistes” als socialistes revolucionaris i reemplaça en la seua consciència la idea de la lluita de classes per la idea d’una revolució popular russa; rebutjant en la pràctica moltes de les estretors de la doctrina socialdemòcrata, els “leninistes”, d’una altra part, estan profundament penetrats per l’estretor d’un revolucionarisme que renuncia a tot altre treball pràctic que no siga la preparació de la insurrecció immediata, i desconeixen en principi totes les formes de l’agitació legal i semilegal i qualsevol classe de compromisos pràctics i útils amb altres tendències d’oposició. Al contrari, la minoria, fortament aferrada als dogmes del marxisme, conserva al mateix temps els elements realistes de la concepció marxista del món. La idea fonamental d’aquesta fracció és la contraposició dels interessos del “proletariat” als interessos de la burgesia. Però, d’una altra part, la lluita del proletariat es concep (naturalment, dins de certs límits dictats pels dogmes immutables de la socialdemocràcia) amb una lucidesa realista, amb una consciència clara de totes les condicions concretes i de les tasques d’aquesta lluita. Ambdues fraccions apliquen el seu punt de vista fonamental d’una manera no del tot conseqüent, perquè estan lligades a la seua obra creadora ideològica i política per les fórmules severes del catecisme socialdemòcrata, que impedeixen als “leninistes” convertir-se en amotinats rectilinis, almenys a la manera d’alguns socialistes revolucionaris, i als “iskristes” convertir-se en els dirigents pràctics del moviment polític real de la classe obrera”.

I, resumint més endavant el contingut de les principals resolucions, l’escriptor d’*Osvobozhdenie* aclareix els seus “pensaments” generals amb algunes observacions concretes respecte a elles. En comparació amb el III Congrés, diu ell, “la conferència de la minoria observa una actitud completament diferent respecte a la insurrecció armada”. “En relació amb l’actitud envers la insurrecció armada” apareix la diferència de les resolucions sobre el govern provisional. “La mateixa divergència es manifesta en l’actitud respecte als sindicats obrers. Els “leninistes” en les seues resolucions, no han dit una sola paraula sobre aquest importantíssim punt de partida de l’educació política i de l’organització de la classe obrera. Al contrari, la minoria ha elaborat una resolució molt seriosa”. Quant a l’actitud davant els liberals, ambdues fraccions estan segons aqueix escriptor, d’acord, però el III Congrés “repeteix quasi paraula per paraula la resolució de Plekhanov sobre les relacions amb els liberals adoptada en el II Congrés, i rebutja la resolució de Starovier, més favorable als liberals, adoptada en el mateix Congrés”. En ser en general anàlogues les resolucions del Congrés i de la conferència sobre el moviment camperol, “la “majoria” subratlla amb més força la idea de la confiscació revolucionària de les terres dels grans terratinents, etc., mentre que la “minoria” vol fer de la reivindicació de reformes democràtiques d’estat i administratives la base de la seua agitació”.

Finalment, *Osvobozhdenie* cita una resolució menxevic, publicada en el núm. 100 d’*Iskra*, el punt principal de la qual diu: “Ja que actualment el treball il·legal per si sol no assegura a la massa una participació suficient en la vida del partit, i porta, parcialment, a oposar la massa com a tal al partit com a organització il·legal, aquest últim necessita prendre en les seues mans la conducció de la lluita sindical dels obrers al terreny legal, coordinant estretament

aquesta lluita amb les tasques socialdemòcrates”. Respecte a aquesta resolució, *Osvobozhdenie* exclama: “nosaltres saludem calorosament aquesta resolució com el triomf del bon seny, com un moment de lucidesa d’una part del Partit Socialdemòcrata en matèria de tàctica”.

Ara el lector té davant seu totes les apreciacions essencials d’*Osvobozhdenie*. Seria un grandíssim error, naturalment, considerar encertades aquestes apreciacions en el sentit de la seua concordança amb la veritat objectiva. Tot socialdemòcrata hi descobrirà fàcilment errors a cada pas. Seria una ingenuïtat oblidar que totes aquestes apreciacions estan penetrades profundament pels interessos i pel punt de vista de la burgesia liberal, i que són en extrem parcials i tendencioses en aquest sentit. Reflecteixen les idees de la socialdemocràcia igual que un espill còncau o convex reflecteix els objectes. Però seria un error major encara oblidar que aquests judicis deformats a gust de la burgesia reflecteixen, al capdavant, els interessos reals de la burgesia, la qual, com a classe, comprèn sens dubte quines tendències de la socialdemocràcia li són convenients, pròximes, volgudes, simpàtiques, i quines li són danyoses, alienes, estranyes, antipàtiques. Un filòsof burgès o un publicista burgès no comprendrà mai d’una manera encertada la socialdemocràcia, ni la menxevic ni la bolxevic. Però si aquest és un publicista un xic intel·ligent no li enganyarà el seu instint de classe i sempre captarà en els fons amb justesa la significació que per a la burgesia tinga tal o qual tendència dins de la socialdemocràcia, encara que la deforme en exposar-la. L’instint de classe del nostre enemic, la seua apreciació de classe, sempre mereixen per açò l’atenció més seriosa de tot proletari conscient.

¿Què és el que ens diu, per boca dels elements d’*Osvobozhdenie*, l’instint de classe de la burgesia de Rússia?

Expressa d’una manera absolutament precisa la satisfacció que li produeix la tendència del neoiskrisme, lloant-lo pel seu realisme, per la seua lucidesa, pel triomf del bon sentit, per la serietat de les resolucions, per la seua clara visió tàctica, pel seu practicisme, etc., i expressa el seu descontentament per la tendència del III Congrés, censurant-lo per l’estretor, el revolucionarisme, l’esperit de revolta, la negació dels compromisos pràctics i útils, etc. L’instint de classe de la burgesia li suggereix a la burgesia precisament allò que ha sigut demostrat reiteradament en la nostra literatura amb les dades més exactes, a saber: que els neoiskristes representen l’ala oportunista en l’actual socialdemocràcia russa, i els seus adversaris, l’ala revolucionària. Els liberals no poden deixar de tenir simpaties envers les tendències de la primera d’aqueixes ales, no poden deixar de censurar les tendències de la segona. Els liberals, com a ideòlegs de la burgesia, comprenen perfectament que a la burgesia li convé “el practicisme, la lucidesa, la serietat” de la classe obrera, és a dir, la limitació de fet del camp de la seua activitat als marcs del capitalisme, de les reformes, de la lluita sindical, etc. Per a la burgesia, és perillosa i temible “l’estretor revolucionària” del proletariat i la seua aspiració d’assolir, en nom de les seues tasques de classe, un paper dirigent en la revolució popular russa.

Que aquest és, efectivament, el sentit de la paraula “realisme” en la interpretació d’*Osvobozhdenie* ho pot veure hom, entre altres coses, en l’ús que n’han fet amb anterioritat *Osvobozhdenie* i el senyor Struve. La mateixa *Iskra* no ha pogut deixar de reconèixer una tal significació del “realisme” d’*Osvobozhdenie*. Recordeu, per exemple, l’article titulat “Ja és hora!”, publicat al suplement al núm. 73-74 d’*Iskra*. L’autor de l’article (representant conseqüent de les concepcions de la “tolla” en el II Congrés del Partit Obrer Socialdemòcrata de Rússia) ha expressat francament la seua opinió que “Akimov ha exercit al Congrés més aïna el paper d’espectre de l’oportunisme que el paper del seu vertader representant”. I la redacció d’*Iskra* s’ha vist obligada immediatament a rectificar l’autor de l’article “Ja és hora!”, declarant en una nota:

“No cal estar d’acord amb aquesta opinió. Els punts de vista programàtics del camarada Akimov porten clarament marcat el segell de l’oportunisme, cosa que reconeix també el crític d’*Osvobozhdenie* en un dels seus últims números, assenyalant que el camarada Akimov pertany a la tendència “realista” [llegiu, revisionista]”.

Així, doncs, l’*Iskra* mateixa sap perfectament que el “realisme” d’*Osvobozhdenie* és justament oportunisme, i no una altra cosa. Si ara, en atacar el “realisme liberal” (núm. 102), *Iskra* calla com els liberals la van lloar pel seu realisme, aquest silenci s’explica pel fet que semblants alabances són més amargues que qualsevol censura. Tals alabances (que no són casuals i que no han sigut expressades per primera vegada per *Osvobozhdenie*) demostren, de fet, el parentiu del realisme

liberal i d'aquestes tendències del "realisme" socialdemòcrata (oportunisme) que es transparenten en cada resolució dels neiskristes a causa de la falsedat de tota la seua posició tàctica.

En efecte, la burgesia de Rússia ha manifestat ja plenament la seua inconseqüència i el seu egoisme en la revolució "de tot el poble", ho ha manifestat tant per les reflexions del senyor Struve, com per tot el to i pel contingut de gran nombre de periòdics liberals, pel caràcter de les intervencions polítiques de gran nombre de membres dels zemstvos, de gran nombre d'intel·lectuals, en general, de tot gènere de partidaris dels senyors Trubetskoi, Petrunkèvitx, Rodítxev i companyia. Per descomptat, la burgesia no sempre comprèn amb plena claredat, però en general s'adona perfectament per intuïció de classe que, d'una part, el proletariat i el "poble" són útils per a la seua revolució, com a carn de canó, com a ariet contra l'absolutisme, però que, d'altra part, el proletariat i els camperols revolucionaris són terriblement perillosos per a ella en el cas que aquests assolisquen la "victòria decisiva sobre el tsarisme" i porten fins al final la revolució democràtica. Per això, la burgesia tracta per tots els mitjans que el proletariat es conforme amb exercir un paper "modest" en la revolució, que siga més moderat, més pràctic, més realista, que la seua activitat estiga basada en el principi: "que la burgesia no gire l'esquena".

Els burgesos intel·ligents saben perfectament que ells no podran matar el moviment obrer. Per això, no intervenen de cap manera contra el moviment obrer, contra la lluita de classe del proletariat; no, ells fins i tot fan qualsevol classe de reverències davant la llibertat de vaga, davant la lluita de classes civilitzada, comprenent el moviment obrer i la lluita de classes a la manera de Brentano o de Hirsch-Duncker. Dit d'una altra manera, ells estan totalment disposats a "concedir" als obrers la llibertat de vaga i d'associació (de fet ja quasi conquerida pels mateixos obrers), sempre que els obrers renunciïn a l'"esperit de revolta", al "revolucionarisme estret", a l'hostilitat envers els "compromisos pràctics i útils", a la pretensió i al desig d'imprimir "a la revolució popular russa" el segell de *la seua* lluita de classe, el segell de la conseqüència proletària, de la decisió proletària, del "jacobinisme plebeu". Els burgesos intel·ligents de tota Rússia tracten per això amb totes les seues forces, per mil mitjans i camins (llibres²³, conferències, discursos, xerrades, etc., etc.), d'inculcar als obrers les idees de la moderació (burguesa), del practicisme (liberal), del realisme (oportunist), de la lluita de classes (a la manera de Brentano), dels sindicats (a la manera de Hirsch-Duncker), etc. Les dues últimes consignes són particularment còmodes per als burgesos del partit "demòcrata constitucionalista" o d'*Osvobozhdenie*, ja que en aparença coincideixen amb les consignes marxistes; ja que, en silenciar algunes coses i amb una petita tergiversació de les mateixes, és molt fàcil confondre-les amb les consignes socialdemòcrates i a vegades fins i tot presentar-les com a socialdemòcrates. Així, per exemple, el periòdic legal liberal *Rassviet* (sobre el qual tractarem de parlar amb els lectors de *Proletari* un poc més detalladament) diu sovint coses tan "atrevides" sobre la lluita de classes, sobre la possibilitat que la burgesia enganye el proletariat, sobre el moviment obrer, sobre la iniciativa del proletariat, etc., etc., que el lector poc atent i l'obrer poc desenrotllat acceptaran fàcilment la seua "socialdemocràcia" com a moneda valedora. Però, de fet, açò és una falsificació burgesa de la socialdemocràcia, una deformació i una tergiversació oportunista del concepte de la lluita de classes.

En la base d'aquesta gegantina falsificació burgesa (gegantina per l'amplitud de la seua acció sobre les masses) resideix la tendència de reduir el moviment obrer a un moviment eminentment sindical, a mantenir-lo com més allunyat possible d'una política independent (és a dir, revolucionària, orientada cap a la dictadura democràtica), a "eclipsar en la consciència dels obrers la idea de la revolució popular russa amb la idea de la lluita de classes".

Com veu el lector, hem donat volta cap per avall a la formulació d'*Osvobozhdenie*. Excel·lent formulació, que expressa perfectament dos punts de vista sobre el paper del proletariat en la revolució democràtica, el punt de vista burgès i el punt de vista socialdemòcrata. La burgesia vol reduir el proletariat al sol moviment sindical i, d'aquesta manera, "velar en la seua consciència la idea de la revolució popular russa amb la idea de la lluita de classes" (a la manera de Brentano), exactament igual que els autors bernsteinians del "credo", els quals eclipsaven en la consciència dels obrers la idea de la lluita política amb la idea del moviment "purament obrer". La socialdemocràcia vol, al contrari, desenrotllar la lluita de classe del proletariat fins a fer-li assumir en la revolució popular russa un paper dirigent, és a dir, portar aquesta revolució fins a la dictadura democràtica del proletariat i dels camperols.

²³ Cfr.: Prokopòvitx, *La qüestió obrera en Rússia*.

La nostra revolució és una revolució de tot el poble, diu la burgesia al proletariat. Per això, tu, com a classe especial, has de limitar-te a la teua lluita de classe; deus, en nom del “bon seny”, dirigir la teua atenció principal als sindicats i a la seua legalització; has de considerar precisament aquests sindicats “com la base de partida més important per a la teua educació política i per a la teua organització”; has d’elaborar, en els moments revolucionaris, principalment, resolucions “serioses” semblants a la dels neiskristes; has de tractar amb sol·licitud les resolucions “més favorables als liberals”; has de preferir aquells dirigents que tenen la tendència a convertir-se en “dirigents pràctics del moviment polític real de la classe obrera”; deus “conservar els elements realistes de la concepció marxista del món” (si, per desgràcia, ja t’has contagiats de les “fórmules severes” d’aquest catecisme “no científic”).

La nostra revolució és una revolució de tot el poble, diu la socialdemocràcia al proletariat. Per això, tu deus, com la classe més avançada i com l’única classe revolucionària fins al final, aspirar no sols a participar-hi de la manera més enèrgica, sinó a exercir-hi un paper dirigent. Per això, tu no has de tancar-te en el marc de la lluita de classes estretament concebut, sobretot en el sentit del moviment sindical, sinó, al contrari, aspirar a ampliar el marc i el contingut de la teua lluita de classe, *fins a comprendre* en aquest marc no sols *totes* les tasques de l’actual revolució democràtica popular russa, sinó també les tasques de la futura revolució socialista. Per això, sense desconèixer el moviment sindical, sense renunciar a utilitzar la més petita esquerra de legalitat, tu, en l’època de la revolució, has de portar a primer pla les tasques de la insurrecció armada, de la formació d’un exèrcit revolucionari i d’un govern revolucionari, com a únics camins cap a la victòria completa del poble sobre el tsarisme, cap a la conquesta de la república democràtica i de la vertadera llibertat política.

Seria superflu dir quina actitud equívoca, inseqüent, i, naturalment, simpàtica a la burgesia, han adoptat en aquesta qüestió les resolucions neiskristes, gràcies a la seua “línia” errònia.

II. NOU “APROFUNDIMENT” DEL PROBLEMA PEL CAMARADA MARTINOV

Passem als articles de Martinov en els números 102 i 103 d’*Iskra*. S’entén, per si mateix, que no contestarem els intents de Martinov de demostrar la falsedat de la nostra interpretació d’una sèrie de cites d’Engels i Marx i la justesa de la seua. Aquestes temptatives són tan poc serioses, els subterfugis de Martinov són tan evidents, la qüestió és tan clara, que no seria interessant detenir-s’hi una vegada més. Qualsevol lector que pense, discernirà fàcilment els ardits ingenus de Martinov en la seua retirada en tota la línia, sobretot quan siguen publicades les traduccions completes dels fulls *Els bakuninistes en acció* d’Engels i *Crida del Consell de la Lliga dels Comunistes* (març de 1850) de Marx, preparats per un grup de col·laboradors de *Proletari*. Bastarà una sola cita de l’article de Martinov per a fer evident al lector la seua retirada.

Iskra “reconeix [diu Martínov en el núm. 103] la formació d’un govern provisional, com un dels camins possibles i convenients per al desenrotllament de la revolució, i nega la conveniència de la participació dels socialdemòcrates en un govern provisional *burgès*, precisament en interès de la plena conquesta ulterior de la màquina de l’Estat per a la revolució socialista”. Dit en altres paraules: *Iskra* ha reconegut ara l’absurditat de tots els temors que l’inspiraven la responsabilitat del govern revolucionari pel Tresor i els Bancs, el perill i la impossibilitat de prendre en les seues mans les “presons”, etc. Però *Iskra* continua embrollant les coses, com abans, en confondre la dictadura democràtica i la dictadura socialista. Confusió inevitable per a cobrir la retirada.

Però entre els confusionistes de la nova *Iskra*, Martinov destaca com a confusionista de primera classe, com un confusionista de talent, si hom pot permetre’s l’expressió. Embrollant la qüestió en els seus esforços per “aprofundir-la”, arriba quasi sempre a “forjar-se” noves formulacions, que revelen meravellosament tota la falsedat de la posició ocupada per ell. Recordeu com en l’època de l’economicisme, ell “aprofundia” Plekhanov i creava amb inspiració la fórmula “lluita econòmica contra els patrons i el govern”. Seria difícil trobar en tota la literatura dels economistes una expressió més feliç de tota la falsedat d’aquesta tendència. I el mateix és avui. Martinov serveix amb tenacitat la nova *Iskra* i quasi sempre que pren la paraula ens dona un nou i excel·lent material per a apreciar la falsa posició neiskrista. En el número 102 diu que Lenin “ha substituït d’una manera imperceptible els conceptes revolució i dictadura” (pàg. 3, col. 2).

A aquesta acusació es redueixen, en essència, totes les acusacions dels neiskristes contra nosaltres. Com d'agraïts li estem a Martinov per aquesta acusació! Quin servei inapreciable ens presta en la causa de la lluita contra el neiskrisme, formulant l'acusació d'aqueixa manera! Decididament, haurem de demanar a la redacció d'*Iskra* que llance més sovint Martinov contra nosaltres, encarregant-li "aprofundir" els atacs a *Proletari* i formular-los "des del punt de vista dels purs principis". Perquè com més s'esforça Martinov per fonamentar els seus arguments en els principis, pitjor ho fa i més palpablement demostra les tares del neiskrisme, amb més èxit realitza sobre si mateix i sobre els seus amics la útil operació pedagògica de *reductio ad absurdum* (de la reducció a l'absurd dels principis de la nova *Iskra*).

Vperiod i *Proletari* "substitueixen" el concepte de revolució pel de dictadura. A *Iskra* no li agrada aquesta "substitució". Precisament és això, honorabilíssim camarada Martinov! Vostè ha dit, sense haver-s'ho proposat, una gran veritat. Vostè ha confirmat amb una *nova* formulació nostra afirmació que *Iskra* va a la cua de la revolució, es desvia cap a una formulació de les tasques de la revolució a l'estil *Osvobozhdenie*, mentre que *Vperiod* i *Proletari* donen consignes que porten endavant la revolució democràtica.

Vostè no comprèn açò, camarada Martinov? En vista de la importància de la qüestió, ens esforçarem a donar-li una explicació detallada.

El caràcter burgès de la revolució democràtica es reflecteix, entre altres coses, en el fet que tota una sèrie de classes socials, grups i capes, que es mantenen per complet sobre la base del reconeixement de la propietat privada i de l'economia mercantil, incapaços de sortir d'aquests marcs, arriben, per la força de les coses, a reconèixer que l'autocràcia i tot el règim feudal en general són inservibles, i s'adhereixen a la reclamació de la llibertat. Cal assenyalar que el caràcter burgès d'aquesta llibertat, exigida per la "societat", defensada per un torrent de paraules (només de paraules!) dels grans terratinents i capitalistes, apareix cada vegada més clar. Juntament amb açò, resulta cada vegada més evident la diferència radical entre la lluita obrera per la llibertat i la lluita burgesa, la diferència entre el democratisme proletari i el democratisme liberal. La classe obrera i els seus representants conscients van cap avant i impulsen cap avant aquesta lluita, no sols sense por de portar-la fins al final, sinó tractant d'anar molt més enllà dels límits més extrems de la revolució democràtica. La burgesia és inconseqüent i egoista, no accepta les consignes de llibertat més que d'una manera incompleta i hipòcrita. Tot intent de determinar amb una línia especial, amb "punts" elaborats especialment (com els punts de la resolució de Starovier o de la dels participants en la conferència), els límits darrere dels quals comença aquesta hipocresia dels amics burgesos de la llibertat, o, si es vol, aquesta traïció a la llibertat pels seus amics burgesos, està infal·liblement condemnat al fracàs, perquè la burgesia, col·locada entre dos focs (l'autocràcia i el proletariat), és capaç, per mil camins i mitjans, de canviar la seua posició i les seues consignes, adaptant-se un poc a la dreta i un altre poc a l'esquerra, regatejant i recorrent a estratagemes permanentment. La tasca del democratisme proletari consisteix, no en inventar aquests "punts" morts, sinó en una crítica incansable de la situació política en via de desenrotllament, en desemmascarar les inconseqüències i les traïcions de la burgesia, sempre noves i impossibles de preveure per endavant.

Recordeu la història de les manifestacions polítiques del senyor Struve en la literatura il·legal, la història de la guerra de la socialdemocràcia contra ell, i veureu amb tota evidència com la socialdemocràcia, campiona del democratisme proletari, complia aquestes tasques. El senyor Struve va començar per formular una consigna, purament a l'estil Shipov: "drets i zemstvos investits de poder" (vegeu el meu article en *Zariâ*: "Els perseguidors dels zemstvos i els Aníbal del liberalisme"). La socialdemocràcia el desemmascarava i l'empentava cap a un programa netament constitucionalista. Quan aquestes "empentes" van produir efecte, gràcies a la marxa particularment ràpida dels esdeveniments revolucionaris, la lluita es va orientar cap a la *següent* qüestió del democratisme: no sols una Constitució en general, sinó, sense falta, sufragi universal igual, directe i secret. Quan "ocupem" al "adversari" aquesta nova posició (l'aprovació del sufragi universal per la Unió d'Emancipació), continuem pressionant, demostrant la hipocresia i la falsedat del sistema de dues cambres, que el reconeixement del sufragi universal pels elements d'*Osvobozhdenie* era incomplet, assenyalant en el seu *monarquisme* el caràcter mercantilista del seu democratisme, o, dit en altres paraules, *el comerç* exercit amb els interessos de la gran revolució russa pels elements d'*Osvobozhdenie*, aquests herois de la bossa d'or.

En fi, la salvatge tossuderia de l'autocràcia, els progressos gegantins de la guerra civil, la situació sense sortida a què havien portat a Rússia els monàrquics, van començar a accionar fins i tot sobre els cervells més rutinaris. La revolució es convertia en un *fet*. Per a reconèixer la revolució no feia falta ja ser un revolucionari. El govern autocràtic es descomponia de fet i segueix descomponent-se a la vista de tots. Com ha assenyalat amb raó un liberal (el senyor Gredeskul) en la premsa legal, s'ha creat de fet un estat d'insubordinació enfront del govern existent. Malgrat tota la seua aparent fortalesa, l'autocràcia ha resultat ser impotent, els esdeveniments de la revolució en desenrotllament han començat simplement a apartar a un costat aquest organisme parasitari que es descompon en vida. Obligats a basar la seua activitat (o, més exactament, els seus tripijocs polítics) sobre determinades relacions que s'estan establint de fet, els burgesos liberals *han començat a arribar a la necessitat de reconèixer la revolució*. Fan açò, no perquè siguin revolucionaris, sinó malgrat que no són revolucionaris. Ho fan per necessitat i contra la seua voluntat, veient amb còlera els èxits de la revolució, acusant de revolucionarisme l'autocràcia, que no vol transaccions, sinó la lluita a vida o mort. Negociants per naturalesa, odien la lluita i la revolució, però les circumstàncies els obliguen a col·locar-se al terreny de la revolució, ja que no hi ha un altre terreny davall els seus peus.

Nosaltres assistim a un espectacle altament edificantment i altament còmic. Les prostitutes del liberalisme burgès intenten cobrir-se amb la toga del revolucionarisme. Els elements d'*Osvobozhdenie* [*risum teneatis, amici*]²⁴ els adeptes d'*Osvobozhdenie* comencen a parlar en nom de la revolució! Els elements d'*Osvobozhdenie* comencen a assegurar que ells "no temen la revolució" (el senyor Struve, en el número 72 d'*Osvobozhdenie*)!!! Els elements d'*Osvobozhdenie* expressen la pretensió de "posar-se al capdavant de la revolució"!!!

Aquest és un fenomen extraordinàriament significatiu, que caracteritza no sols el progrés del liberalisme burgès, sinó, encara més, el progrés dels èxits reals del moviment revolucionari, que obliga a què el reconeguen. Fins i tot la burgesia comença a sentir que és més convenient col·locar-se al terreny de la revolució (fins a tal punt trontolla l'autocràcia). Però, d'una altra part, aquest fenomen, que testimonia l'ascens de tot el moviment a una fase nova, superior, planteja davant nosaltres tasques també noves, també d'ordre superior. El reconeixement de la revolució per la burgesia no pot ser sincer, independentment de l'honestedat personal d'aquest o de l'altre ideòleg de la burgesia. La burgesia no pot deixar d'aportar també a aquesta fase superior del moviment el seu egoisme i la seua inseqüència, el seu mercantilisme i les seues mesquines estratagemes reaccionàries. Nosaltres ara hem de formular *d'una altra manera* les tasques *concretes* immediates de la revolució en nom del nostre programa i per al desenrotllament del nostre programa. Allò que ahir era prou, *avui és insuficient*. És possible que ahir fora prou, com a consigna democràtica d'avantguarda, exigir el reconeixement de la revolució. Ara, açò és poc. La revolució ha obligat fins i tot el senyor Struve a reconèixer-la. Ara, de la classe d'avantguarda s'exigeix determinar exactament *el contingut mateix* de les tasques immediates i imperioses d'aquesta revolució. Els senyors Struve, en reconèixer la revolució, ensenyen una vegada més la punta de les seues orelles de burro, entonant de nou el vell romanç de la possibilitat d'un desenllaç pacífic, que *Nicolau* crida al poder els senyors d'*Osvobozhdenie*, etc., etc. Els senyors d'*Osvobozhdenie* reconeixen la revolució a fi d'escamotejar-la, de trair-la amb menys risc. Ens incumbeix ara indicar al proletariat i al poble sencer la insuficiència de la consigna "revolució", mostrar la necessitat d'una definició clara i sense equívocs, conseqüent i decidida del *contingut mateix* de la revolució. I aquesta definició constitueix l'única consigna capaç d'expressar justament la "victòria decisiva" de la revolució, la consigna: dictadura revolucionària democràtica del proletariat i dels camperols.

²⁴ Contingueu la rialla, amics!

L'abús de les paraules és el fenomen més corrent en política. Per exemple, en més d'una ocasió es van anomenar "socialistes" els partidaris del liberalisme burgès anglès ("ara tots som socialistes" [We all are socialists nom] va dir Harcourt), els partidaris de Bismarck i els amics del papa Lleó XIII. La paraula "revolució" també serveix perfectament perquè hom n'abuse i en determinada fase del desenrotllament del moviment aqueix abús és inevitable. Quan el senyor Struve es va posar a parlar en nom de la revolució se'ns va venir a la memòria Thiers. Pocs dies abans de la revolució de febrer, aquell nan monstruós, intèrpret ideal de la venalitat política de la burgesia, conjecturava la proximitat de la tempestat popular. I va declarar des de la tribuna parlamentària que ell *pertanyia al partit de la revolució!* (Vegeu *La guerra civil a França*²⁵ de Marx) La significació política del pas d'*Osvobozhdenie* al partit de la revolució és *absolutament idèntica* a aquest "pas" de Thiers. Quan els Thiers russos es posen a parlar de la seua pertinença al partit de la revolució això vol dir que la consigna de revolució s'ha fet insuficient, que no diu res, que no fixa cap tasca, perquè la revolució és un fet i acudeixen al seu costat els elements més heterogenis.

En efecte, què és la revolució des del punt de vista del marxisme? La ruptura violenta de la superestructura política antiquada, l'antagonisme de la qual amb les noves relacions de producció ha provocat en determinat moment el seu enfonsament. L'antagonisme entre l'autocràcia i tot el règim de la Rússia capitalista, i totes les demandes del seu desenrotllament democràtic burgès, provoca ara un enfonsament més fort com més temps es vaja mantenint artificiosament aqueix antagonisme. La superestructura s'esgarra per totes les seues costures, cedeix a la pressió, es debilita. El poble es veu en la precisió de crear ell mateix, per mitjà dels representants de les més distintes classes i grups, una nova superestructura. En un moment determinat del desenrotllament, la inutilitat de la vella superestructura es fa evident per a tots. Tots reconeixen la revolució. La tasca consisteix ara en determinar quines classes precisament i *com precisament* han de construir la nova superestructura. Sense aqueixa definició, la consigna de revolució en el moment present és una consigna buida i sense sentit, perquè la debilitat de l'autocràcia fa "revolucionaris" fins i tot els prínceps i *Moskovskie Viédomosti!* Sense aqueixa definició no es pot ni parlar de les tasques democràtiques avançades de la classe d'avantguarda. I aqueixa definició és concretament la consigna de dictadura democràtica del proletariat i dels camperols. Aquesta consigna defineix, tant les classes en les quals poden i han de recolzar-se els nous "constructors" de la nova superestructura com el seu caràcter (dictadura "democràtica" a diferència de la socialista) i el mètode de construir (dictadura, açò és, aixafament per la violència de la resistència violenta, armament de les classes revolucionàries del poble), qui no reconega ara aquesta consigna de dictadura democràtica revolucionària, la consigna d'exèrcit revolucionari, de govern revolucionari, de comitès camperols revolucionaris, no comprèn en absolut les tasques de la revolució, no sap determinar les seues noves i supremes tasques plantejades pel moment actual, o bé enganya el poble, traeix la revolució, abusa de la consigna de "revolució".

El primer cas és el del camarada Martinov i els seus amics. El segon cas és el del senyor Struve i tot el partit "demòcrata constitucionalista" dels zemstvos.

El camarada Martinov ha sigut tan sagaç i enginyós que ha llançat l'acusació que "hom substitueixen" els conceptes revolució i dictadura precisament quan el desenrotllament de la revolució exigeix que es definisquen les seues tasques amb la consigna de dictadura! En realitat, el camarada Martiinov ha tingut una altra vegada la desgràcia de quedar-se a la cua, d'encallar-se en el penúltim escaló, *de situar-se al nivell de la tendència d'Osvobozhdenie*, perquè el reconeixement (de paraula) de la "revolució" i la negativa a reconèixer la dictadura democràtica del proletariat i dels camperols (és a dir, la revolució en la pràctica) concorden ara precisament amb la posició política d'*Osvobozhdenie*, açò és, amb els interessos de la burgesia monàrquica liberal. La burgesia liberal diu ara, per boca del senyor Struve, que està a favor de la revolució. El proletariat conscient exigeix, per boca dels socialdemòcrates revolucionaris, la dictadura del proletariat i dels camperols. I ací entra en la polèmica el saberut de la nova *Iskra* cridant: no goseu "substituir" els conceptes revolució i dictadura! ¿Doncs bé, potser no és veritat que la falsedat de la posició dels neiskristes els condemna a arrossegar-se constantment a la cua de la tendència d'*Osvobozhdenie*?

Hem demostrat que els elements d'*Osvobozhdenie* puguen un a un (no sense la influència de les empentes estimulants de la socialdemocràcia) els escalons que condueixen cap al reconeixement del democratisme. Al principi, la qüestió objecte de la nostra discussió amb ells era: tàctica al Shipoh (drets i zemstvos investits de poder) o constitucionalisme? Després: sufragi restringit o sufragi

²⁵ Publicada en l'Arxiu Virtual dels Marxistes: <http://marxists.org/catala/marx/1871/burfr/index.htm> (Nota Edicions Internacionals Sedov)

universal? Després: reconeixement de la revolució o avinença mercantil amb l'autocràcia? Per fi, ara: ¿reconeixement de la revolució sense dictadura del proletariat i dels camperols o reconeixement de la reivindicació de la dictadura d'aquestes classes en la revolució democràtica? És possible i probable que també els elements d'*Osvobozhdenie* (aquests d'ara o els seus successors a l'ala esquerra de la burgesia democràtica, és igual) ascendisquen un escaló més, és a dir, admeten també amb el temps (tal vegada quan el camarada Martinov pugue un altre escaló) la consigna de la dictadura. I açò serà fins i tot inevitable si la revolució russa marxa endavant amb èxit i arriba fins la victòria decisiva. Quina serà llavors la posició de la socialdemocràcia? La victòria completa de la revolució actual serà la fi de la revolució democràtica i el començament de la lluita decisiva per la revolució socialista. La satisfacció de les reivindicacions dels camperols dels nostres dies, l'aixafament complet de la reacció, la conquesta de la república democràtica marcaran la fi completa del revolucionarisme de la burgesia i fins i tot de la petita burgesia, el començament de la verdadera lluita del proletariat pel socialisme. Com més completa siga la revolució democràtica, més ràpidament i àmpliament, més netament i resolutament es desplegarà aquesta nova lluita. La consigna de dictadura "democràtica" expressa precisament el caràcter històric limitat de l'actual revolució i la necessitat d'una nova lluita sobre la base d'un nou ordre de coses, per l'alliberament total de la classe obrera de tot jou i de tota explotació. Dit d'una altra manera, quan la burgesia democràtica o la petita burgesia ascendisca un escaló més, quan siga un fet no sols la revolució, sinó la victòria completa de la revolució, llavors "substituirem" (potser enmig dels crits d'horror dels futurs nous Martinov) la consigna de la dictadura democràtica per la consigna de la dictadura socialista del proletariat, és a dir, de la revolució socialista completa.

III. EL PUNT DE VISTA BURGÈS VULGAR I LA CONCEPCIÓ DE MARX SOBRE LA DICTADURA

Mehring relata en les notes dedicades a l'edició (publicada per ell) dels articles de Marx inserits en la *Nova Gasetta Renana* en 1848, que la literatura burgesa feia a aqueix periòdic el reprotxe que la *Nova Gasetta Renana* exigia, segons sembla, "la instauració immediata de la dictadura com a únic mitjà de realització de la democràcia" (Marx, *Nachlass*, t. III, pàg. 53). Des del vulgar punt de vista burgès, el concepte dictadura i el concepte democràcia s'exclouen l'un a l'altre. En no comprendre la teoria de la lluita de classes, acostumat a veure a l'arena política únicament els petits embolics dels diversos cercles i cerclets de la burgesia, el burgès entén per dictadura l'anul·lació de totes les llibertats i garanties democràtiques, entén per dictadura tota arbitrarietat, tot abús de poder en interès personal del dictador. En els fons, precisament aquest vulgar punt de vista burgès es trasllua també en el nostre Martinov, que, com a conclusió de la seua "nova campanya" en la nova *Iskra*, explica l'apassionament de *Vperiod* i de *Proletari* per la consigna de la dictadura dient que Lenin "desitja apassionadament provar sort" (*Iskra*, núm. 103, pàg. 3, col. 2). Per a aclarir a Martinov el concepte de dictadura de classe, a diferència de la dictadura d'un individu, i la diferència entre les tasques de la dictadura democràtica i la dictadura socialista, no serà inútil que ens detinguem a examinar les idees de la *Nova Gasetta Renana*.

"Tota estructura provisional de l'Estat [escrivia la *Nova Gasetta Renana* el 14 de setembre de 1848] després de la revolució, exigeix una dictadura, i una dictadura enèrgica. Nosaltres hem retret des del principi a Kamphausen (president del Consell de ministres després del 18 de març de 1848) no haver obrat dictatorialment, no haver destruït i eliminat de seguida les restes de les velles institucions. I mentre el senyor Kamphausen es lliurava a les seues il·lusions constitucionals, el partit vençut (és a dir, el partit de la reacció) consolidava les seues posicions en la burocràcia i en l'exèrcit i fins i tot començava a atrevir-se en distints llocs a la lluita oberta".

En aquestes poques paraules (diu amb raó Mehring) està sumit allò que va exposar detalladament, en llargs articles, la *Nova Gasetta Renana*, sobre el ministeri Kamphausen. I què ens diuen aquestes paraules de Marx? Ens diuen que el govern provisional revolucionari *ha d'actuar* dictatorialment (tesi que *Iskra* no ha pogut comprendre de cap manera en el seu temor a la consigna de la dictadura); que és una tasca d'aquesta dictadura la destrucció de les restes de les velles institucions (que és precisament el que s'indica amb claredat en les resolucions del III Congrés del Partit Obrer Socialdemòcrata de Rússia sobre la lluita enfront de la contrarevolució, i que s'omet en les resolucions de la conferència, com hem assenyalat més amunt). Finalment, en tercer lloc, d'aquestes

paraules es desprèn que Marx fustigava els demòcrates burgesos per les seues “il·lusions constitucionals” en una època de revolució i de franca guerra civil. El sentit d’aquestes paraules és particularment clar en l’article de la *Nova Gasetta Renana* del 6 de juny de 1848. “L’Assemblea Constituent Popular [escrivia Marx] ha de ser, abans que res, una assemblea activa, revolucionàriament activa. Però l’Assemblea de Frankfurt es lliura a exercicis escolars sobre el parlamentarisme i deixa fer al govern. Admetem que aquest savi concili arribe, després de madura reflexió, a elaborar el millor ordre del dia i la millor de les constitucions. ¿Per a què servirà el millor ordre del dia i la millor de les constitucions si, mentre, els governs alemanys han col·locat ja les baionetes a l’ordre del dia?”

Heus aquí el sentit de la consigna de la dictadura. S’hi desprèn quina seria l’actitud de Marx davant unes resolucions que a la “decisió d’organitzar l’Assemblea Constituent” l’anomenen criden decisiva o que inviten “a continuar sent el partit d’extrema oposició revolucionària”!

Els grans problemes en la vida dels pobles es resolen només per la força. Les mateixes classes reaccionàries són generalment les primeres a recórrer a la violència, a la guerra civil, “col·loquen les baionetes a l’ordre del dia”, com ho ha fet l’autocràcia russa i continua fent-ho, sistemàticament i constantment per totes les bandes, a partir del 9 de gener. I una vegada creada aquesta situació, una vegada que les baionetes encapçalen realment l’ordre del dia polític, una vegada que la insurrecció s’ha revelat com imprescindible i inajornable, les il·lusions constitucionals i els exercicis escolars sobre el parlamentarisme no serveixen més que per a encobrir la traïció de la burgesia a la revolució, per a encobrir el fet que la burgesia “gira l’esquena” a la revolució. La classe vertaderament revolucionària en aquest cas ha de llançar la consigna de la dictadura.

Respecte a les tasques de la dictadura, Marx escrivia ja en la *Nova Gasetta Renana*: “L’Assemblea Nacional havia d’haver actuat dictatorialment contra les temptatives reaccionàries dels governs caducs, i hauria adquirit tal força en l’opinió popular que, contra ella, totes les baionetes s’haurien trencat... I aquesta Assemblea fatiga el poble alemany amb discursos avorrits, en compte d’atraure’l o de ser atreta per ell”. L’Assemblea Nacional devia, segons l’opinió de Marx, “haver eliminat de l’ordre real existent a Alemanya tot allò que s’oposés al principi de la sobirania del poble”; després “consolidar la base revolucionària sobre què es trobava i assegurar, contra tots els atacs, la sobirania del poble conquerida per la revolució”.

Així, doncs, les tasques que Marx assignava en 1848 al govern revolucionari o a la dictadura es reduïen abans que res, pel seu contingut, a la revolució *democràtica*: defensa enfront de la contrarevolució, i eliminació efectiva de tot allò que estigués en pugna amb la sobirania del poble. Açò no és una altra cosa que la dictadura revolucionària democràtica.

Vegem ara quines classes podien i devien, segons el parer de Marx, realitzar aquesta tasca (aplicar en la pràctica fins al final el principi de la sobirania del poble i rebutjar els atacs de la contrarevolució). Marx parla del “poble”. Però nosaltres sabem que ell va lluitar sempre sense pietat contra la il·lusió petit burgesa de la unitat del “poble”, de l’absència de lluita de classes al si del poble. En emprar la paraula “poble”, Marx no ocultava sota aquesta paraula la diferència de classes, sinó que unificava determinats elements capaços de portar la revolució fins al seu desenllaç.

Després del triomf del proletariat de Berlín, el 18 de març (escrivia la *Nova Gasetta Renana*), els resultats de la revolució són de dues classes: “D’una banda, l’armament del poble, el dret d’associació, la sobirania del poble, conquerida de fet; d’altra banda, el manteniment de la monarquia i el ministeri Kamphausen-Hanseemann, és a dir, un govern de representants de la gran burgesia. D’aquesta manera, la revolució ha tingut dos resultats distints que havien de produir, inevitablement, la ruptura. El poble ha vençut; ha conquerit llibertats de caràcter decididament democràtic, però el poder immediat no ha passat a les seues mans, sinó a les mans de la gran burgesia. En una paraula, la revolució no ha sigut portada fins al final. El poble ha permès als representants de la gran burgesia crear un ministeri, i aquests representants de la gran burgesia han demostrat immediatament les seues aspiracions, proposant una aliança a la vella noblesa prussiana i a la burocràcia. Arnim, Kanitz i Schwerin han entrat al ministeri.

“La gran burgesia, antirevolucionària des del començament mateix, ha concertat una aliança defensiva i ofensiva amb la reacció per por al poble, és a dir, als obrers i a la burgesia democràtica” (la cursiva és de nosaltres).

Així que no sols la “decisió d’organitzar l’Assemblea Constituent” no basta encara per al triomf decisiu de la revolució, sinó que la mateixa convocatòria és insuficient! Fins i tot després del triomf parcial en la lluita armada (triomf dels obrers berlinesos sobre les tropes, el 18 de març de 1848), és possible una revolució “inacabada”, “no portada fins al final”. De què depèn, doncs, portar la revolució fins al final? Depèn de les mans a què passe el poder immediat: que passe als Petrunkevitch i als Rodichev, és a dir, als Kamphausen i Hansemann o a les mans del poble, és a dir, dels obrers i de la burgesia democràtica. En el primer dels casos, la burgesia tindrà el poder i el proletariat la “llibertat de crítica”, llibertat per a “continuar sent el partit d’extrema oposició revolucionària”. La burgesia, immediatament després del triomf, concertarà una aliança amb la reacció (açò també ocorreria inevitablement a Rússia si els obrers petersburgesos, per exemple, aconseguiren un triomf, encara que només fos parcial, en combat de carrer contra les tropes i deixaren formar govern als senyors Petrunkevitch i companyia). En el segon dels casos, seria possible la dictadura revolucionària democràtica, és a dir, el triomf complet de la revolució.

Queda per determinar amb major exactitud què és, precisament, allò que entenia Marx per “burgesia democràtica” (*demokratische Bürgerschaft*), a la qual, junt amb els obrers, ell anomenava poble, en contraposició a la gran burgesia.

El següent passatge d’un article de la *Nova Gasetta Renana*, publicat el 29 de juliol de 1848, dóna una resposta clara:

“...La revolució alemanya de 1848 no és sinó una paròdia de la revolució francesa de 1789.

El 4 d’agost de 1789, tres setmanes després de la presa de la Bastilla, el poble francès, en un sol dia, va vèncer totes les càrregues tributàries feudals.

L’11 de juliol de 1848, quatre mesos després de les barricades de març, les càrregues tributàries feudals van vèncer al poble alemany. *Teste Gierke cum Hansemanno*²⁶.

La burgesia francesa de 1789 no va abandonar ni un minut els seus aliats, els camperols. Ella sabia que la seua dominació es basava en la liquidació del feudalisme al camp, en la creació d’una classe de camperols propietaris lliures [*grundbesitzenden*].

La burgesia alemanya de 1848 traïx sense cap escrúpol els camperols, els seus aliats més naturals, que representen la carn de la seua carn i sense els quals és impotent contra la noblesa.

El manteniment dels drets feudals, sancionat sota l’aparença (il·lusòria) del rescat: heus aquí el resultat de la revolució alemanya de 1848. La muntanya ha parit un ratolí”.

És aquest un passatge molt alligador, que ens ofereix quatre tesis importants: 1) La revolució alemanya no acabada es diferencia de la francesa, portada al seu fi, en què la burgesia va traïr, no sols el democratismen en general, sinó els camperols en particular. 2) La base de la realització completa de la revolució democràtica és la creació d’una classe de camperols lliures. 3) La creació d’una classe tal és la destrucció de les càrregues tributàries feudals, la liquidació del feudalisme, però no és encara, de cap manera, la revolució socialista. 4) Els camperols són els aliats “més naturals” de la burgesia, precisament de la burgesia democràtica, sense els quals aquesta última és “impotent” enfront de la reacció.

Totes aquestes tesis, modificades d’acord amb les particularitats nacionals concretes, posant en compte de feudalisme, règim de servitud, poden ser també aplicades, en la seua totalitat, a la Rússia de 1905. No hi ha dubte que, en deduir els ensenyaments de l’experiència d’Alemanya, explicada per Marx, no podem arribar a una altra consigna, per al triomf decisiu de la revolució, que a la següent:

²⁶ “Testimonis: el senyor Gierke i el senyor Hansemann”. Hansemann era un ministre del partit de la gran burgesia (en Rússia, Trubetskoi Roditxev, etc.). Gierke, ministre d’Agricultura del govern Hansemann, va elaborar un projecte, un projecte “audaç”, segons el qual l’aparent “abolició sense indemnització de les càrregues tributàries feudals”, en la pràctica abolia les càrregues tributàries petites i sense importància però conservava les càrregues tributàries essencials o en fixava compensació. El senyor Gierke és quelcom semblant als senyors Kablukov, Manuilov, Guertsentein russos i semblants amics liberals del mugic, que volen l’“ampliació de la propietat territorial camperola”, però sense perjudicar els grans terratinents.

dictadura revolucionària democràtica del proletariat i dels camperols. És indubtable que el proletariat i els camperols són les principals parts integrants d'aqueix "poble" que Marx contraposava en 1848 a la reacció que resistia i a la burgesia que traïa. És indubtable que també en Rússia la burgesia liberal i els senyors d'*Osvobozhdenie* traeixen i traïran els camperols, o siga, sortiran del pas amb una pseudoreforma i es col·locaran al costat dels grans terratinents en la lluita decisiva entre aquests i els camperols. Únicament el proletariat és capaç de recolzar els camperols, fins al final, en aquesta lluita. És indubtable, finalment, que també en Rússia l'èxit de la lluita camperola, és a dir, el pas de totes les terres a poder dels camperols, significarà una revolució democràtica completa, sent la base social de la revolució portada fins al final, però no equivaldrà de cap manera a una revolució socialista ni a la "socialització" de què parlen els ideòlegs de la petita burgesia, els socialistes revolucionaris. L'èxit de la insurrecció camperola, la victòria de la revolució democràtica, no farà sinó desbrossar el camí per a una lluita decidida i vertadera pel socialisme, sobre la base de la república democràtica. Els camperols, com a classe posseïdora de terres, exerciran en aquesta lluita el mateix paper de traïció, d'inconseqüència, que ara exerceix la burgesia en la lluita per la democràcia. Oblidar açò és oblidar el socialisme, enganyar-se a si mateix i als altres respecte als vertaders interessos i tasques del proletariat.

Per a no deixar cap llacuna en l'exposició de les idees de Marx en 1848, cal destacar una diferència essencial entre la socialdemocràcia alemanya de llavors (o Partit Comunista del proletariat, parlant amb el llenguatge de llavors) i l'actual socialdemocràcia russa. Concedim la paraula a Mehring:

"La *Nova Gasetta Renana* va aparèixer a l'arena política com "òrgan de la democràcia". No és possible deixar de veure el fil que encasta tots els seus articles. Però, de manera directa, defensava més els interessos de la revolució burgesa enfront de l'absolutisme i el feudalisme que els interessos del proletariat enfront dels de la burgesia. Pocs materials trobareu a les seues columnes sobre el moviment específic obrer durant la revolució, encara que no s'ha d'oblidar que, al mateix temps, es publicava dues vegades per setmana, davall la redacció de Moll i Schapper, l'òrgan especial de la Unió Obrera de Colònia. De totes maneres l'escàs interès que la *Nova Gasetta Renana* dedicava al moviment obrer alemany de llavors, salta als ulls del lector contemporani, tot i que el seu militant més capaç, Stephan Born, havia sigut deixeble de Marx i d'Engels a París i Brussel·les i, en 1848, corresponsal del seu periòdic a Berlín. Born conta en les seues *Memòries* que Marx i Engels mai li van dir una sola paraula de desaprovació per la seua agitació obrera. Però les declaracions posteriors d'Engels permeten suposar que ells estaven descontents, almenys amb els mètodes d'aquesta agitació. Aquest descontent tenia fonament, per quant Born es veia obligat a fer moltes concessions a la consciència de classe del proletariat, consciència incipient encara en la major part d'Alemanya, concessions que no resistien a la crítica des del punt de vista del *Manifest Comunista*. El seu descontent no tenia fonament, per quant, malgrat tot, Born va saber mantenir l'agitació, dirigida per ell, a un nivell relativament alt [...] Sens dubte, Marx i Engels tenien raó històricament i políticament, quan veien l'interès fonamental de la classe obrera, abans que res, en la major impulsió possible de la revolució burgesa [...] No obstant això, una prova notable de com l'instint elemental del moviment obrer sap corregir les concepcions dels pensadors més genials, és el fet que aquests es pronunciaren, a l'abril de 1849, per una organització específicament obrera i decidiren participar al Congrés obrer, preparat principalment pel proletariat de l'est de l'Elba (Prússia Oriental)".

De manera que només a l'abril de 1849, quasi un any després de l'aparició del periòdic revolucionari (la *Nova Gasetta Renana* es va començar a publicar l'1 de juny de 1848), Marx i Engels es van pronunciar per una organització obrera independent! Fins llavors, dirigien simplement un "òrgan de la democràcia" no lligat per cap llaç orgànic a un partit obrer independent! Aquest fet monstruós i fins a increïble des del nostre punt de vista actual, ens demostra clarament quina diferència tan enorme hi ha entre la socialdemocràcia alemanya de llavors i l'actual Partit Obrer Socialdemòcrata de Rússia. Aquest fet ens mostra com de més febles eren els trets proletaris del moviment, el seu corrent proletari, en la revolució democràtica alemanya (a causa de l'endarreriment d'Alemanya en 1848, tant en el sentit econòmic com en el polític, al seu fraccionament estatal). Açò no ho ha d'oblidar hom en apreciar les nombroses declaracions de Marx, d'aquesta i una altra època un poc posterior, sobre la necessitat de l'organització independent del partit del proletariat. Marx, al cap de quasi un any, únicament de l'experiència de la revolució democràtica, pràcticament va traure aquesta conclusió: fins a tal punt era llavors filisteu, petit burgès tot l'ambient en Alemanya. Per a nosaltres, aquesta conclusió és ja una adquisició vella i sòlida de l'experiència de mig segle de la socialdemocràcia

internacional, adquisició amb la qual hem *començat* l'organització del Partit Obrer Socialdemòcrata de Rússia. Entre nosaltres, per exemple, no pot donar-se el cas que els periòdics revolucionaris del proletariat estiguen al marge del partit socialdemòcrata del proletariat o que actuen ni un sol minut com simples "òrgans de la democràcia".

Però el contrast, a penes insinuat, entre Marx i Stephan Born, existeix al nostre país, tant més desenrotllat, com més potent és el corrent proletari al torrent democràtic de la nostra revolució. Referint-se al probable descontent de Marx i Engels per l'agitació de Stephan Born, Mehring s'expressa d'una forma massa suau i evasiva. Heus aquí què escrivia Engels sobre Born en 1885 (pròleg a *Enthüllungen über den Kommunistenprozess zu Köln*, Zuric, 1885):

"Els membres de la Lliga dels Comunistes estaven en totes parts al capdavant del moviment democràtic més extrem, demostrant amb açò que la Lliga era una excel·lent escola d'activitat revolucionària". "El tipògraf Stephan Born, militant actiu de la Lliga a Brussel·les i París, va fundar a Berlín una "Germandat Obrera" (*Arbeiterverbrüderung*), que va adquirir considerable extensió i es va mantenir fins a 1850. Born, jove de talent, es va afanyar massa, no obstant això, en actuar com a polític. Amb tal de reunir gent al seu voltant, "fraternitzava" amb un munt d'elements dels més dispars (*Kreti und Plethi*).

"No era, ni de bon tros, una d'aqueixes persones capaces d'introduir la unitat en tendències contradictòries, la llum en el caos. Per aquest motiu, en les publicacions oficials de la seua germandat es confonien i embrollaven habitualment els punts de vista del *Manifest Comunista*, amb reminiscències i aspiracions corporatives, amb fragments de les idees de Lluís Blanc i de Proudhon, amb la defensa del proteccionisme, etc.; en una paraula, aquesta gent volia accontentar tothom (*Allen alles sein*). S'ocupaven particularment d'organitzar *vagues, sindicats, cooperatives de producció, oblidant que la tasca consistia abans que res en conquerir, per mitjà de la victòria política, primerament el terreny, sobre el qual es podrien realitzar, sòlidament i fermament, coses com aquestes (subratllat per nosaltres). I quan el triomf de la reacció va obligar els líders d'aquesta germandat a sentir la necessitat de participar directament en la lluita revolucionària, naturalment, la massa endarrerida que estava agrupada al seu voltant els va abandonar. Born va prendre part en la insurrecció de Dresden, al maig de 1849, i es va salvar per una felicitat casualitat. La germandat obrera es va mantenir al marge del gran moviment polític del proletariat com una associació aïllada, que, majoritàriament, existia només sobre el paper, representant una força tan secundària, que la reacció només va considerar necessari suprimir-la en 1850 i les seues seccions filials no van ser dissoltes fins a molts anys després. Born (el nom real del qual era Buttermilch²⁷) no va aconseguir ser un home polític i va acabar sent un petit professor suís que, en compte de traduir Marx a l'idioma corporatiu, tradueix en un llenguatge alemany dolçàs al bonàs de Renán".*

Heus aquí com apreciava Engels les dues tàctiques de la socialdemocràcia en la revolució democràtica!

Els nostres neokristes tendeixen també cap a l'"economicisme" amb tal gelosia i tan fora de raó que mereixen les alabances de la burgesia monàrquica per la seua "lucidesa". Ells també reuneixen al seu voltant els elements més dispars, adulant els "economistes", seduïnt demagògicament la massa endarrerida amb les consignes d'"iniciativa", "democratisme", "autonomia", etc., etc. Les seues associacions obreres existeixen també, molt sovint, només en les pàgines de la nova *Iskra* a l'estil Khlestakov. Les seues consignes i resolucions palesen la mateixa incomprensió de les tasques del "gran moviment polític del proletariat".

²⁷ En traduir a Engels, vaig cometre un error en aquest punt en la primera edició, prenent la paraula "Buttermilch" no com un nom propi, sinó com un malnom. Aquest error ha proporcionat, naturalment, gran satisfacció als menxevics. Koltzov ha escrit que jo "aprofundia Engels" (publicat en la recopilació titulada *Dotze anys*), Plekhanov, fins i tot ara, recorda aquest error en *Tovaristx*; en una paraula, s'ha trobat un *excel·lent pretext per a ofegar la qüestió de les dues tendències en el moviment obrer* del 48 a Alemanya: la tendència de Born (afí als nostres economistes) i la tendència marxista. Aprofitar els errors de l'adversari, encara que només siga en això del nom de Born, és més que natural. Però ofegar amb esmenes la traducció de l'essència de la qüestió de les dues tàctiques és tant com defugir el fons de la discussió. (Observació de Lenin a l'edició de 1907)

Edita: **Germinal – nucli en defensa del marxisme**

Per a posar-te en contacte amb nosaltres: germinal_1917@yahoo.es

Visita la nostra pàgina: www.grupgerminal.org